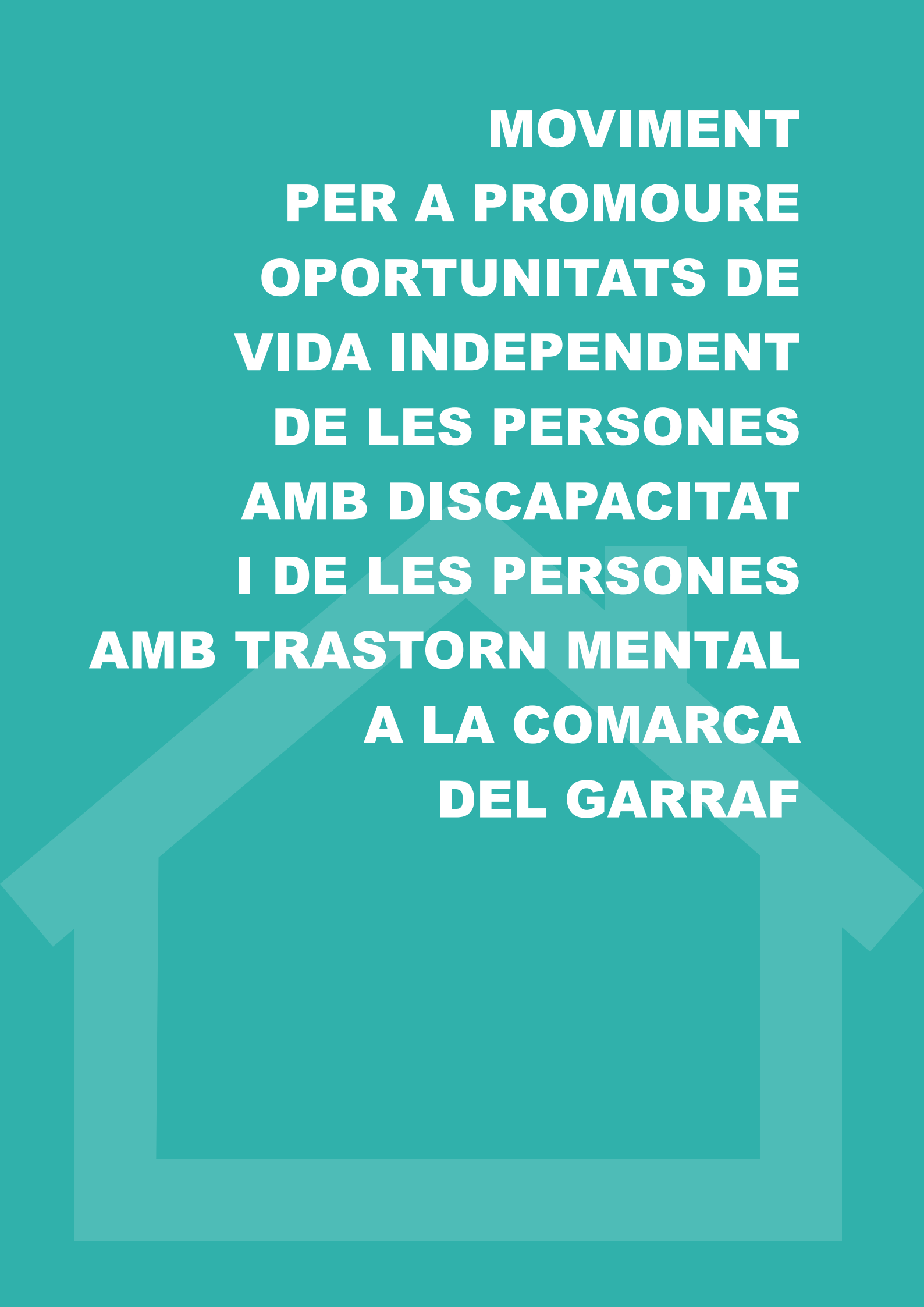


**MOVIMENT
PER A PROMOURRE
OPORTUNITATS DE
VIDA INDEPENDENT
DE LES PERSONES
AMB DISCAPACITAT
I DE LES PERSONES
AMB TRASTORN MENTAL
A LA COMARCA
DEL GARRAF**

A large, light teal outline of a house is centered on the page, serving as a background for the text. The house has a simple gabled roof and a rectangular base.

**DEMANDES
DEL MOVIMENT A LES
ADMINISTRACIONS
LOCAL I COMARCAL
PER A GENERAR
OPORTUNITATS
DE VIDA INDEPENDENT
A LES PERSONES AMB
DISCAPACITAT
I A LES PERSONES AMB
TRASTORN MENTAL
DE LA COMARCA
DEL GARRAF
-DOCUMENT MARC-**

ÍNDEX

PÀGINA

Presentació	5
1. Qui som i què volem	7
2. D'on venim	7
3. Com ens hem organitzat	10
4. Consulta mitjançant grups focals	13
5. A qui adrecem les nostres demandes	15
6. Parlem de drets	16
7. I, per últim, un aclariment	16
Algunes dades	17
I PART: La Convenció i el dret de les persones amb discapacitat a una vida independent i d'inclusió en la comunitat.	21
1. L'article 19 de la Convenció	24
2. L'Observació General núm. 5	25
3. L'article 12 de la Convenció	33
4. L'article 6 de la Convenció	34
5. I, per últim, parlem de pressupostos personals	36
II PART: El context europeu, estatal i nacional	37
1. El context europeu	39
2. El context estatal	45
3. El context català	55
4. En conclusió	58
III PART: Vida independent i d'inclusió en la comunitat. En resum, de què parlem?	59
IV PART: Les nostres demandes en l'àmbit local i comarcal.	65
1. El greuge econòmic comparatiu	68
2. Accés a l'habitatge	72
3. Inserció laboral	85
4. Els serveis de suport a la vida independent i d'inclusió en la comunitat: de què parlem	95
5. El servei d'assistència personal	98
6. Xarxes de suport comunitari formal i informal	116
7. Pisos pont de transició a l'emancipació i/o a la desinstitucionalització	121
8. Accessibilitat visual, auditiva, cognitiva i física	128
9. Desenvolupament tecnològic per facilitar la vida independent	138
10. Formació al personal de l'administració municipal i comarcal per tal de fer efectius els drets definits a la Convenció	144

A Lluís i a totes les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que ens heu ajudat a eixamplar la mirada i a descobrir capacitats on abans veiem limitacions.

A totes les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que ens heu ajudat a créixer personalment i professionalment, tot demostrant que no basta mirar i parlar; cal també aprendre a veure, escoltar i saber preguntar.

A totes les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que lluiteu per poder exercir una ciutadania plena, amb drets i deures.

A totes les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que ens heu demostrat que quan això s'assoleix tota la societat hi guanya.

I, en coherència, “res per a vosaltres sense vosaltres”.

A Pepi i a totes les famílies que lluiteu al costat dels vostres familiars amb discapacitat o/i amb trastorn mental per fer realitat els seus drets que, tot i estar reconeguts, encara s'està molt lluny d'assolir.

I, per últim, a totes les persones que no teniu familiars amb discapacitat o/i amb trastorn mental, però que heu fet de la defensa dels seus drets també la vostra lluita, amb el convenciment que estem construint un món millor.

Què són realment capaces de fer i de ser les persones?.

Quines oportunitats tenen veritablement a la seva disposició per a fer o ser el que vulguin i puguin?

Aquestes són dos preguntes clau de les que parteix l'enfocament del "desenvolupament humà" o "de les capacitats" quan aprofundeix el significat de la qualitat d'una vida humana.

Si dirigim aquestes preguntes a l'univers de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental ens trobem que:

*"La possibilitat de participació i d'accés de la persona amb discapacitat als diferents àmbits **ordinaris** de l'activitat humana (educació, treball, oci, etc.) no està tant en funció de les característiques de la seva discapacitat com en l'existència o no en aquella societat de barreres al seu aprenentatge, socialització i participació". (Gerardo Echeita - 2003)*

Assolir que les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental exerceixin com a ciutadans i ciutadanes amb drets i deures implica un procés de transformació social en el qual els diferents àmbits de l'activitat humana es desenvolupen en resposta a la diversitat de la seva població, identificant i eliminant les barreres que aquest entorn posa a l'exercici d'una ciutadania plena.

O dit en altres paraules:

Cal convertir els drets en oportunitats que, en ser exercides, generin capacitats.

Això és el que ens proposem.

PRESENTACIÓ

1. QUI SOM I QUÈ VOLEM

Som un moviment col·lectiu i plural que té per objectiu promoure a la Comarca del Garraf oportunitats per a que les persones amb discapacitat i les persones amb trastorn mental puguin fer realitat els seus projectes de vida independent i d'inclusió en la comunitat.

En aquest Moviment participen persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental, famílies, ciutadania interessada, professionals (de l'àmbit de la inclusió i de serveis especialitzats adreçats a persones amb discapacitat), gerències i càrrecs polítics electes (a títol personal), i persones representants d'entitats de l'àmbit de la discapacitat.

És un moviment obert a totes les persones que vulguin participar-hi, sigui a títol personal o en representació d'una entitat cívica o pública, sempre que comparteixin la seva finalitat i que s'assumeixin els principis de:

- Escolta i respecte per l'opinió de les altres persones, tot i que es discrepi.
- Utilitzar la informació compartida i disponible tal i com s'hagi acordat de manera col·lectiva.

Aquest moviment està també obert a persones d'altres comarques i territoris, però les demandes que figuren en aquest escrit han estat decidides exclusivament per aquelles que residim en algun dels sis municipis de la Comarca del Garraf.

2. D'ON VENIM

2.1. Les iniciatives de les entitats.

Són diverses les entitats a la Comarca del Garraf que ja en el seu origen o en el decurs de la seva evolució es van marcar com a missió o com un dels seus objectius promoure la inclusió social de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental en la seva comunitat, en l'àmbit de la formació post-obligatòria, en l'àmbit laboral, del lleure, etc. i/o aconseguint pisos i proporcionant suport per fer efectius projectes personals de vida independent.

Parlem d'entitats com, per exemple:

- "La Fundació Ave Maria" amb la iniciativa d'inserció laboral "Laundry ID" (2002); la recerca tecnològica mitjançant "l'Institut de Robòtica per a la Dependència" amb resultats com la Plataforma Never Alone destinada a garantir l'acompanyament al domicili de la gent gran i persones dependents que viuen soles possibilitant la seva estada al domicili i garantint-ne la qualitat de vida; o la xarxa de llars amb suport intermitent.
- "Associació de Familiars i Afectats per Malaltia Mental del Garraf" que des de l'any 1990 lluiten contra l'estigma i per la inclusió social de les persones amb trastorn mental.

- “Associació Suport” que des del 2001 treballa per modificar entorns de lleure per tal que siguin inclusius.
- “SOS a la Capacitat Intel·lectual” que a partir de 2006 i fins l’actualitat aconseguixen posar en marxa diferents itineraris formatius específics adreçats a alumnat amb necessitats educatives especials associades a una discapacitat intel·lectual lleu o moderada en l’etapa de formació post-obligatòria. O a partir de 2019 promovent els cursos de formació específica continuada sobre temes diversos per a la vida autònoma i la vida independent.
- “Junts en Acció” que treballa des del 2010 per la inclusió de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental en l’àmbit esportiu i del lleure.
- “Associació Més Inclusió Sitges (AMIS)” que des del 2010 té per objectiu la inclusió social de les persones amb discapacitat.
- “Autisme amb futur” que des del 2012 té entre els seus objectius lluitar per la inclusió social i la qualitat de vida de les persones amb Trastorn de l’Espectre Autista.

Per posar alguns exemples.

2.2. Iniciatives públiques.

En l’àmbit de la vida independent cal fer esment a la iniciativa de posta en marxa l’any 2002 de cinc pisos en la comunitat on viuen 20 persones que disposen del Servei de Suport a l’Autonomia en la pròpia Llar que proporciona la Mancomunitat TEGAR del Garraf.

2.3. Les Plataformes ciutadanes per la inclusió.

L’any 1983 l’aleshores Departament d’Ensenyament va nomenar el Garraf “comarca pilot d’integració”¹. Paral·lelament va emetre una ordre posant en marxa una comissió tècnica del propi departament que havia de fer el seguiment i una valoració de l’experiència. Tres anys després aquesta comissió va emetre un informe en el qual es constata que tota la comunitat educativa sortia guanyant: l’alumnat amb i sense discapacitat, el professorat i les famílies, tant amb fills o filles amb discapacitat com sense. I s’enumerava quins eren els beneficis observats, i com no s’havien detectat alguns dels efectes negatius que determinats sectors de la comunitat educativa presagiaven a l’inici de l’experiència. Com a conclusió aconsellaven estendre-la a d’altres comarques, com a mínim, a aquelles de característiques similars a la del Garraf. Això no va succeir i aquest informe no va tenir transcendència administrativa.

Més tard, ja en la dècada dels 90 i amb la implantació de l’ESO, el Departament va fer varis intents de posar en marxa una escola d’educació especial a la nostra comarca. Davant l’oposició de la comunitat educativa, el Departament va portar a terme una política de fets consumats orientant al CERE² El Margalló, a Vilanova i la Geltrú, la major part de l’alumnat dels sis municipis de la comarca que tenien una discapacitat “greu i permanent” (en terminologia de l’època). D’aquesta manera va arribar un moment que un de cada tres alumnes d’aquest centre tenia valoració de discapacitat i, d’aquests, el 80% estava qualificat de discapacitat “greu i permanent”. Amb aquestes proporcions “la integració escolar” es feia molt difícil, tot i els esforços de la direcció i el claustre de l’escola.

Finalment, el Departament d’Ensenyament va presentar un projecte d’escola d’educació especial que estaria ubicada on ara tenim l’escola Sant Jordi, a Vilanova i la Geltrú, i per a la qual ja tenien un llistat d’alumnes a escolaritzar en el nou centre des de P3 i fins completar tota l’educació obligatòria en les etapes de primària i secundària.

Davant d’aquests fets l’aleshores AMPA del Margalló va liderar un moviment que es va oposar públicament i de manera molt activa a la creació, per primera vegada a la nostra comarca, d’una escola d’educació especial.

Aquest moviment va tenir el suport unànime de la direcció i claustre de l’escola El Margalló, i el d’altres escoles públiques de la comarca, dels ajuntaments (governos i oposició) i del consell comarcal. Com a resultat el Departament va retirar, aquesta vegada de manera definitiva, el seu projecte d’escola d’educació especial.

Però encara existia una disfunció important, ja que l’alumnat amb discapacitat intel·lectual amb major afectació es quedava al Margalló fins arribar a l’edat límit de l’ESO. De facto, El Margalló s’havia convertit en un institut d’educació especial per a determinats alumnes.

De nou l’AMPA del Margalló va liderar, juntament amb la Plataforma Ciutadana per una Escola Inclusiva a Catalunya, la reivindicació d’obrir els instituts d’ensenyament ordinari a tot l’alumnat del seu territori, sense i amb discapacitat. I, en concret, va demanar a l’aleshores Consellera d’Educació, Sra. Carme Laura Gil i Miró, que l’alumnat de l’escola El Margalló en edat de cursar l’ESO fos escolaritzat en un institut de la comarca.

Així va ser com el Departament va designar a l’IES Dolors Mallafré, de Vilanova i la Geltrú, com el primer institut a Catalunya que escolaritzava alumnes amb discapacitat intel·lectual amb grau d’afectació “greu i permanent”, tal i com aleshores se’ls denominava. Corria l’any 2002.

Dos anys després les famílies d’aquests alumnes van plantejar a l’institut quin futur esperava als seus fills i filles en acabar l’ESO. La resposta va ser clara: en funció de la valoració de l’EVO laboral de la Generalitat, anirien al Centre Ocupacional o al Centre Especial de Treball TEGAR. No havia a la comarca cap més alternativa pública.

I les famílies van concloure que no s’havia arribat fins cursar l’ESO en un institut d’ensenyament ordinari per acabar en un món paral·lel reservat exclusivament a les persones amb discapacitat quan arribaven a l’etapa laboral i adulta.

¹ En aquell moment encara parlàvem d’integració i no d’inclusió.

² Centre Experimental de Règim Especial (CERE). Posteriorment canviaria per CERO (Centre Experimental de Règim Ordinari).

De nou es van mobilitzar, ja sota el paraigües de “Plataforma Ciutadana per una Escola Inclusiva al Garraf”³ per obrir a la comarca la possibilitat d'accés al mercat ordinari de treball. Amb plena complicitat de l'aleshores CFO⁴ La Paperera, dels sis ajuntaments i del consell comarcal es va aconseguir el compromís de finançament per part del Departament de Treball de la Generalitat i així, l'any 2006, es va posar en marxa el Programa TIMOL d'inserció de persones amb discapacitat intel·lectual al mercat ordinari de treball. Un Programa de qualitat que utilitza la metodologia de “Treball amb Suport”, i que continua vigent fins avui dia, tot i ser competència voluntària per part de l'administració local i comarcal que el cofinancen juntament amb la Generalitat.

Neix també el 2006 la “Plataforma Ciutadana del Garraf per una Empresa Inclusiva” integrada per persones amb discapacitat, familiars i professionals.

Quinze anys després de l'inici del Programa TIMOL aquest jovent amb discapacitat ha arribat a la trentena i es fa palès la manca de possibilitats a la nostra comarca per poder fer realitat projectes personals de vida independent.

2.4. La confluència de voluntats a l'origen del nostre Moviment.

El nostre Moviment neix de la confluència de voluntats per part d'aquelles entitats, plataformes ciutadanes, organismes i persones que coincidim en un mateix diagnòstic:

A dia d'avui la immensa majoria de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental no poden escollir on volen viure ni amb qui. Ni tant sols poden imaginar que hi ha d'altres possibilitats diferents a viure tota la vida amb la família, i/o en un entorn institucional (pisos o centres residencials). I tenen el mateix dret a fer-ho que la resta de la població.

Tenim, doncs, **una nova fita a assolir**: crear oportunitats de vida independent a la nostra comarca per a les persones amb discapacitat o/i trastorn mental que ho vulguin.

Ha arribat el moment d'una nova mobilització col·lectiva capaç de presentar propostes viables que obtinguin de nou la complicitat i el suport dels nostres ajuntaments i del consell comarcal. I d'assolir junts el recolzament normatiu i financer necessari que correspongui a la Generalitat. Una complicitat històrica que ha fet del Garraf una comarca pionera en inclusió.

3. COM ENS HEM ORGANITZAT

El Moviment té un funcionament horitzontal i un lideratge informal que es materialitza en la figura de portaveu.

No hi ha jerarquies ni estatuts.

No rep finançament ni intern ni extern, ni públic ni privat.

³ Vinculada a la de Catalunya.

⁴ Centre de Formació Ocupacional (CFO)

La feina que es realitza és mitjançant treball voluntari íntegrament.

El Moviment compta amb l'assessorament d'un grup de persones expertes que hi col·laboren sense rebre cap remuneració o compensació econòmica o material a canvi.

S'articula bàsicament a partir dels següents espais:

- Plenari.
- El grup de persones expertes.

3.1. El Plenari.

L'integren totes les persones participants en el Moviment.

Al Plenari s'informa i es sotmet a debat tots els temes i propostes. És l'escenari on es prenen les decisions. Prèviament tothom ha rebut amb antelació i per escrit una proposta de base pel debat.

Totes les persones del Moviment participen al Plenari i tenen veu per expressar les seves opinions i propostes, però quan cal prendre decisions sobre les accions, mesures i serveis que volem que es posin en marxa o es potenciïn als municipis de la Comarca del Garraf, solament ho poden fer les persones que hi resideixen.

3.2. El grup de persones expertes.

Té caràcter deliberatiu i propositiu.

És qui analitza i debat en primera instància la proposta elaborada per la portaveu del Moviment i que, un cop millorada en allò que calgui amb les aportacions de les persones expertes, es lliura a totes les persones membres del Moviment per a ser analitzada i debatuda en reunió de Plenari on es prenen les decisions.

Les persones expertes assessoren de manera voluntària el Moviment sense rebre cap contraprestació econòmica. I poden participar, si volen, a les reunions de Plenari del Moviment.

A data d'aquest document integren aquest grup les següents persones:

- **Pepita Cabiscol i Pujol** (Participa a títol personal)

Treballadora Social i Psicòloga.

Amb més de 30 anys d'experiència professional en l'àmbit de la discapacitat des del context de l'Administració Pública.

Des del juny de 2020 membre de la Taula de persones expertes per a l'impuls de l'autonomia personal i l'atenció a les persones creada pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya, amb l'objectiu de presentar una proposta de model d'autonomia i atenció a persones que precisin suport de llarga durada en l'entorn comunitari de Catalunya.

- **Efren Carbonell Paret** (Participa a títol personal)

Director de la Fundació ASPASIM fins setembre de 2021. Professor de diversos Màsters d'Educació Inclusiva. Ha estat president de la Coordinadora de Tallers per a persones amb discapacitat i de DINCAT. Membre de la Plataforma Ciutadana per una escola inclusiva a Catalunya. Membre de la junta directiva de l'Associació Rosa Sensat. Va rebre la Medalla d'Honor de la ciutat de Barcelona el 2012.

- **Clara Clos i Muñoz** (Participa en representació de la Fundació Pere Mitjans)

Directora de la Fundació Pere Mitjans i Directora Tècnica de Serveis d'Habitatge de la Fundació.

Psicòloga. Màster en neuropsicologia de l'UOC.

Amb més de 30 anys d'experiència professional en l'àmbit de la discapacitat.

- **Antoni Galiano Barajas** (Participa a títol personal)

Advocat especialista en dret i discapacitat.

Vocal de la Comissió de Drets de les Persones amb Discapacitat de l'Il·lustre Col·legi de l'Advocacia de Barcelona.

- **Anna Grañana Sancho** (Participa a títol personal)

Advocada.

Doctoranda en dret i discapacitat.

Està realitzant la seva investigació sobre: "La gestió pública de l'assistència com a mecanisme de suport a la presa de decisions de les persones amb discapacitat"

- **M^a José Moya Olea** (Participa en representació de la Federació ECOM)

Responsable de l'Àrea d'Autonomia Personal i Vida Independent de la Federació ECOM.

Porta des dels inicis de 2007 donant suport a la generalització de la figura d'Assistent Personal, i a la promoció de la Vida Independent de les persones amb diversitat funcional.

- **Jordi Palacios de las Heras** (Participa com a gerent de l'IMET de l'Ajuntament de Vilanova i la Geltrú)

Gerent de l'Institut Municipal d'Educació i Treball de Vilanova i la Geltrú des del qual es presta el Programa TIMOL (inserció de persones amb discapacitat intel·lectual al mercat ordinari de treball) i el Programa MATÍ (inserció de persones amb diagnòstic de trastorn mental al mercat ordinari de treball), ambdós de caràcter comarcal pels sis municipis de la Comarca del Garraf.

- **Pep Ruf i Aixàs** (Participa a títol personal)

Professor de la UB i la UOC.

Expert en vida independent a diferents organitzacions (Fundació Catalana Síndrome de Down, Down España, FIADOWN).

- **Josep M. Solé Chavero** (Participa en representació de la Fundació Support-Girona)

Director de la Fundació Support-Girona.

- **David Villanueva Quílez** (Participa en representació de l'Associació APRENEM Autisme)

Membre del grup de treball que va elaborar la proposta de Model Municipal del Servei d'Assistència Personal de Barcelona (SAP-BCN) i membre de la Comissió de Seguiment del procés d'implementació del Model fins estiu 2020.

Participació en l'elaboració "La Asistencia Personal y la Vida Independiente" de Plena Inclusión España en representació de DINCAT Plena Inclusió Catalunya.

Actualment és "Responsable de l'Àrea de Suports en l'Etapa Adulta" a l'Associació APRENEM Autisme.

4. CONSULTA MITJANÇANT GRUPS FOCALS

El grup focal (*focus group* en anglès)⁵, en el context de les ciències socials, és una tècnica qualitativa d'estudi de les opinions i les actituds d'un grup social específic envers un assumpte social.

Tal i com estableix el Comitè Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat a l'Observació General núm. 7 (2018) en relació al dret a la participació de les persones amb discapacitat a través de les organitzacions que les representen, en aplicació i seguiment de la Convenció, des del nostre Moviment hem volgut la seva participació personal i directa, a nivell consultiu i posteriorment a nivell representatiu, per tal que els seus interessos, expectatives i necessitats quedin expressades en primera persona.

Els **objectius específics per fer aquesta consulta han estat:**

- Fer un aproximació a l'opinió, desitjos i inquietuds expressades per les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental participants en aquests grups focals.
- Tenir una aproximació sobre l'opinió, desitjos i temors expressats per les famílies, tot identificant quins serien els seus requisits per facilitar i/o incentivar que els seus fills i filles amb discapacitat o/i amb trastorn mental (o altres familiars dels quals tinguin cura) puguin definir i portar a terme projectes de vida independent.
- Obtenir informació útil que ajudi a establir prioritats a l'hora de definir les demandes que des del nostre Moviment presentarem als governs i oposició d'ajuntaments i Consell Comarcal del Garraf, i als partits polítics de cada municipi.
- Promoure reflexions i consciència de dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat tant per part de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental com de les famílies, tal i com defineix l'article 19 de la Convenció aprovada per l'Assemblea General de les Nacions Unides al desembre de 2006.

⁵ No confondre amb "grup de discussió".

Els criteris de participació han estat:

- **Grups focals adreçats a persones amb discapacitat i a persones amb trastorn mental.**
 - Persones amb discapacitat:
 - o Residir en qualsevol dels sis municipis de la Comarca del Garraf.
 - o Tenir 18 o més anys.
 - o Amb qualsevol tipologia de discapacitat o amb pluridiscapacitat.
 - o Amb grau d'afectació igual o superior al 33%.
 - Persones amb un trastorn mental diagnosticat:
 - o Residir en qualsevol dels sis municipis de la Comarca del Garraf.
 - o Tenir 18 o més anys.
 - o Estar en seguiment de serveis especialistes públics o privats i en situació estable.
- **Grups adreçats a familiars.**
 - Famílies amb fills o filles que compleixin els requisits anteriors. També podien participar familiars amb una altra relació de parentiu, sempre i quan fossin una figura familiar de referència.

S'han realitzat:

Perfil persones destinatàries	Número de grups focals realitzats	Número de persones participants
Persones amb discapacitat i persones amb trastorn mental	3	24 (11 dones i 13 homes)
Familiars	4	37 (30 dones i 7 homes)

Els set grups focals han estat conduïts per la mateixa persona amb experiència professional en aquest tipus de consulta.

I en els tres grups adreçats a persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental va participar també una professional del Programa TIMOL de l'IMET, que va assumir funcions de persona "facilitadora", per tal de garantir la comprensió de les preguntes formulades i dels debats que van generar. Per aquests tres grups es va elaborar un vídeo introductori i un power point amb l'objectiu de facilitar la comprensió sobre el tema a tractar i sobre el que s'anava a fer.

L'informe amb els resultats de la consulta:

S'ha elaborat un informe que recull les aportacions que es van fer i formula propostes que han estat debatudes en reunió Plenària del Moviment. Aquest informe està a disposició de qui en tingui interès.

5. A QUI ADRECEM LES NOSTRES DEMANDES

- A l'Administració local i comarcal.
- Als partits polítics

5.1. A l'administració local i comarcal.

Les demandes que detallem estan pensades en funció de les competències que li toca o pot assumir un ajuntament i/o el consell comarcal. I en aplicació del principi de subsidiarietat que apropa l'exercici de les competències a la ciutadania, en coherència amb el principi de proximitat, sempre que l'administració més propera pugui fer-ho de manera eficaç.

Aquest és el focus en funció del qual hem definit les nostres demandes a la IV PART d'aquest escrit.

Per tant, deliberadament hem descartat aquells temes que requereixen d'un exercici de les competències per part d'una administració superior a la local o la comarcal, és a dir, que correspon exercir-les a la Generalitat o a l'Estat Espanyol, i respecte dels quals hem considerat que les administracions local i comarcal poden tenir poca o nul·la influència.

Per tant, ens hem centrat en allò que als nostres ajuntaments i consell comarcal sí els toca fer, o que ho poden fer; i en allò en el que sí poden exercir influència de cara a la Generalitat quan aquesta és l'administració competent.

El nostre objectiu és implicar:

- Els ajuntament amb les alcaldies i no solament determinades regidories, ja que la vida independent afecta transversalment diferents carteres.
- La presidència del Consell Comarcal del Garraf ja que les nostres demandes estan referides als sis ajuntaments de la comarca.

5.2. Als partits polítics.

El nostre objectiu és clar:

Que incorporin les nostres demandes als programes de cada partit de cara a les eleccions municipals de maig de 2023.

6. PARLEM DE DRETS

“Un dret no és allò que algú t’ha de donar. Un dret és allò que ningú t’ha de prendre”⁶

El dret de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental a una vida independent i d’inclusió en la comunitat està:

- Definit a l’article 19 de la Convenció aprovada el 13 de desembre de 2006 per l’Assemblea General de les Nacions Unides, i que té caràcter vinculant per a l’Estat Espanyol que la signa i ratifica juntament amb el seu Protocol Facultatiu, entrant en vigor el 3 de maig de 2008.

L’article 19 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat determina el “Dret a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat”.

- Desenvolupat a l’Observació General núm. 5 aprovada l’agost de 2017 pel Comitè internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat, on es desenvolupa el significat i les obligacions dels estats part en relació a l’article 19 de la Convenció.

El dret a una vida independent i d’inclusió a la comunitat és un dret subjectiu que s’ha de garantir

7. I, PER ÚLTIM, UN ACLARIMENT

A tot el document parlem de persones amb discapacitat o/i persones amb trastorn mental tot i saber que el trastorn mental és un dels tipus de discapacitat.

Deliberadament hem volgut fer aquesta distinció perquè som conscients que hi ha un sector de persones amb trastorn mental que no se senten còmodes sota el paraigües de la discapacitat, i no volem que aquest sigui un motiu que les allunyi del nostre Moviment. Per a nosaltres és important la seva participació.

⁶ “Carta Europea de Salvaguarda dels Drets Humans a la Ciutat” (2000). Ajuntament de Terrassa.

ALGUNES DADES

Font de les dades: IDESCAT

Any: 2020

Territori	Total PD*	Nº de persones segons tipus de discapacitat							
		Física motòrica	Física no motòrica	Visual	Auditiva	Intel·lectual	Trastorn mental	Múltiple física-intel·lectual	No consta
Canyelles	310 (3,44%)	118	66	17	16	29	59	0	5
Cubelles	924 (10,25%)	378	171	37	48	83	180	(...)**	24
Olivella	198 (2,20%)	84	41	12	5	27	22	0	7
Sant Pere de Ribes	1.734 (19,24%)	658	348	118	84	203	295	(...)**	26
Sitges	1.208 (13,40%)	465	228	67	63	127	239	(...)**	16
Vilanova i la Geltrú	4.640 (51,47%)	1.667	880	364	244	535	860	20	70
COMARCA	9.014 (100%)	3.370 (37,39%)	1.734 (19,24%)	615 (6,82%)	460 (5,1%)	1.004 (11,14%)	1.655 (18,36%)	28 (0,31%)	148 (1,64%)
		5.104 (56,63%)							

* PD: Persones amb discapacitat

** (...) Dada confidencial, amb baixa fiabilitat o no disponible.

Territori	Sexe		Edat					
	Homes	Dones	0 a 4 anys	5 a 15 anys	16 a 44 anys	45 a 64 anys	65 a 74 anys	75 i més anys
Canyelles	161	149	(...)**	(...)**	43	134	68	49
Cubelles	474	450	(...)**	(...)**	153	344	181	189
Olivella	98	100	0	15	31	72	40	40
Sant Pere de Ribes	878	856	7	88	304	659	327	349
Sitges	561	647	(...)**	(...)**	179	404	269	305
Vilanova i la Geltrú	2.247	2.393	16	194	761	1.702	926	1.041
COMARCA	4.419 (49,02%)	4.595 (50,98%)	29 (0,32%)	415 (4,6%)	1.471 (16,32%)	3.315 (36,78%)	1.811 (20,09%)	1.973 (21,89%)

(...)** Dada confidencial, amb baixa fiabilitat o no disponible.

I PART

LA CONVENCIO I EL DRET DE LES PERSONES AMB DISCAPACITAT A UNA VIDA INDEPENDENT I D'INCLUSIO EN LA COMUNITAT

Normes reguladores:

- **Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.**

La Convenció va ser aprovada per l'Assemblea General de l'ONU en sessió Plenària de 13 de desembre de 2006 i ratificada pel Govern de l'Estat Espanyol juntament amb més de 100 països. La Convenció va entrar en vigor al maig de 2008 i des d'aleshores té caràcter vinculant pels Estats que l'han ratificat.

- **Observació general núm. 1 sobre el dret a tenir igual reconeixement com a persona davant la llei (Art. 12 de la Convenció).**

Aprovada el 19 de maig de 2014 pel Comitè sobre els drets de les persones amb discapacitat, insta els estats a introduir canvis en la seva legislació civil en matèria de capacitat jurídica per tal de fer desaparèixer totalment la "incapacitació" i qualsevol forma de "modificació" de la capacitat jurídica. I canviar la protecció i substitució per l'acompanyament i el suport.

- **Observació general núm. 5 sobre el dret a viure de forma independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat (Art. 19 de la Convenció).**

Aprovada a l'agost de 2017 pel Comitè sobre els drets de les persones amb discapacitat, desenvolupa el significat i les obligacions dels estats en relació a aquest article de la Convenció.

Idees clau:

- **Art. 19 de la Convenció:** Defineix el dret a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat.

- *Viure de manera independent i ser inclòs o inclosa en la comunitat són conceptes que fan referència a entorns per viure fora de les institucions residencials de qualsevol tipus.*

No es tracta «simplement» de viure en un edifici o en un lloc determinat; significa, sobretot, no perdre la capacitat d'elecció personal i l'autonomia com a resultat de la imposició d'una forma i d'uns sistemes de vida determinats. Ni les grans institucions amb més de cent residents ni les petites llars funcionals amb cinc o vuit persones, ni tan sols les llars individuals, poden anomenar-se sistema de vida independent si contenen altres elements definitoris d'institucions o d'institucionalització. (Punt 16 Observació General)

- **L'article 19 de la Convenció s'adreça a totes les persones amb discapacitat sense excepcions, també aquelles amb major necessitat de suport.**

L'article 19 fa referència de manera explícita a totes les persones amb discapacitat. Ni la privació total o parcial de qualsevol «grau» de capacitat jurídica ni el nivell de suport necessari es poden al·legar per negar o limitar el dret de les persones amb discapacitat a la independència i a viure de manera independent en la comunitat. (Punt 20 Observació General)

- **Desinstitucionalització.**

La Convenció és molt clara i inequívoca respecte l'obligació dels Estats que han ratificat la Convenció a definir un pla per fer efectiva la desinstitucionalització de les persones amb discapacitat, reorientant els recursos de la institucionalització als serveis de suport per una vida independent i a garantir l'accés de les persones amb discapacitat a les instal·lacions de serveis.

- L'article 19 de la Convenció està estretament lligat amb l'article 12: Igual reconeixement com a persona davant la llei.

En aplicació d'aquest dret el passat 3 de setembre va entrar en vigor la reforma de la legislació civil per la qual desapareix totalment la figura de la "incapacitació" i de qualsevol forma de "modificació" de la capacitat jurídica. Aquesta reforma elimina la tutela i la pàtria potestat prorrogada i rehabilitada. En l'àmbit de Catalunya també desapareix la curatela.

- Aquests canvis comporten necessàriament l'inici d'una transformació profunda en l'assignació dels pressupostos. Cal passar de pressupostos assignats en funció de la plaça ocupada o del servei utilitzat, per passar a ser pressupostos personals de la persona amb discapacitat que utilitza en funció de la seva voluntat i preferències.

Es tracta que la persona amb discapacitat disposi d'un pressupost que vindrà determinat per la intensitat de suport que requereix, que pugui escollir quin/s suport/s vol rebre i qui li prestarà.

En el sistema actual d'assignació de pressupostos és el servei el que està en el centre, no la persona amb discapacitat. Això és quelcom que cal capgirar.

1. L'ARTICLE 19 DE LA CONVENCIÓ

Dret a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat.

Els Estats Parts en aquesta Convenció reconeixen el dret en igualtat de condicions de totes les persones amb discapacitat a viure en la comunitat, amb opcions iguals a les dels demés, i adoptaran mesures efectives i pertinents per a facilitar el ple gaudi d'aquest dret per a les persones amb discapacitat i la seva inclusió i participació en la comunitat, assegurant en especial que:

- a) Les persones amb discapacitat tinguin l'oportunitat d'escollir el seu lloc de residència i on i amb qui viure, en igualtat de condicions amb les demés i no es vegin obligades a viure d'acord a un sistema de vida específic;*
- b) Les persones amb discapacitat tinguin accés a una varietat de serveis d'assistència domiciliària, residencial i d'altres serveis de suport de la comunitat, inclosa l'assistència personal, que sigui necessària per a facilitar la seva existència i la seva inclusió en la comunitat i per a evitar el seu aïllament o separació d'aquesta;*
- c) Les instal·lacions i els serveis comunitaris per a la població en general estiguin a disposició, en igualtat de condicions, de les persones amb discapacitat i tinguin en compte les seves necessitats.*

2. L'OBSERVACIÓ GENERAL NÚMERO 5

A continuació destaquem algunes de les seves idees clau. En cursiva figura el text literal de l'Observació General núm. 5 que desenvolupa article 19 de la Convenció.

2.1. Els antecedents: d'on venim i el punt d'inflexió que suposa l'article 19 de la Convenció.

Al llarg de la història, a les persones amb discapacitat se'ls ha negat la possibilitat de prendre decisions i d'exercir el control de manera personal i individual en totes les àrees de la seva vida. S'ha suposat que moltes d'elles eren incapaces de viure de manera independent en comunitats triades per elles mateixes. No tenen suport o si el tenen està vinculat a determinats sistemes de vida, i la infraestructura de la comunitat no s'ajusta al disseny universal. Els recursos s'inverteixen en institucions i no en el desenvolupament de les possibilitats que tenen les persones amb discapacitat de viure de manera independent en la comunitat. Això ha portat a l'abandonament, a la dependència dels familiars, a la institucionalització, a l'aïllament i a la segregació. (Punt 1)

L'article 19 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat reconeix el dret en igualtat de condicions de totes les persones amb discapacitat a viure de manera independent i a ser incloses en la comunitat, amb la llibertat d'escollir i de controlar les seves vides. L'article es basa en el principi fonamental dels drets humans que tots els éssers humans naixen iguals en dignitat i en drets i que totes les vides tenen el mateix valor. (Punt 2)

L'article 19 posa en relleu que les persones amb discapacitat són subjectes de drets i titulars de drets. Els principis generals de la Convenció (art. 3), en particular el respecte de la dignitat, l'autonomia i la independència inherents a l'individu (art. 3 a)), així com la participació plena i efectiva en la societat (art. 3 c)), són la base del dret a viure de manera independent i a ser inclòs en la comunitat. (Punt 3)

Viure de manera independent i inclusiva en la comunitat és una idea que històricament prové de les persones amb discapacitat que reivindiquen poder exercir el control sobre la manera com volen viure, mitjançant la creació de formes de suport que potenciïn el ple exercici dels seus drets, com ara l'assistència personal, ... (Punt 4)

2.2. Barreres que persisteixen per fer efectiu l'article 19 de la Convenció.

El Comitè dels Drets de les Persones amb Discapacitat ha constatat avenços en l'aplicació de l'article 19 durant la darrera dècada, però també observa una escletxa entre els objectius i l'esperit de l'article 19 i l'abast de la seva aplicació. Aquestes són algunes de les barreres que encara persisteixen:

- a) La negació de la capacitat jurídica, bé sigui a través de lleis o de pràctiques oficials o de facto per la substitució en l'adopció de decisions relatives als sistemes de vida. (Punt 15)*

Aquí convé recordar que, tant a l'Estat Espanyol com a Catalunya, l'actual reforma de la legislació civil en matèria de capacitat jurídica (que ha entrat en vigor el passat 3 de setembre de 2021) ha fet desaparèixer totalment la "incapacitació" i qualsevol forma de "modificació" de la capacitat jurídica. S'elimina la tutela i la pàtria potestat prorrogada i rehabilitada. En l'àmbit de Catalunya també desapareix la curatela.

Passa a dir-se "procediment de provisió de **suports**". La protecció i substitució es canvia per l'**acompanyament i el suport**. Serà l'assistència (legal o jurídica) la figura que operarà en tots els casos, sens perjudici dels poders preventius, guarda de fet i defensor judicial

- b) *La manca d'adequació dels sistemes de suport i de protecció social per garantir una manera de vida independent en la comunitat.*
- c) *L'absència d'assignacions pressupostàries i de marcs jurídics adequats per a la prestació d'assistència personal i de suport individualitzat.*
- d) *La institucionalització física i reglamentària, també dels infants, i totes les formes de tractament forçós.*
- e) *La manca d'estratègies i de plans de desinstitucionalització i la continuació de les inversions en institucions de prestació d'atencions.*
- f) *Les actituds negatives, els estigmes i els estereotips que impedeixen que les persones amb discapacitat siguin incloses en la comunitat i accedeixin als serveis d'assistència disponibles.*
- g) *Els conceptes erronis sobre el dret a viure de manera independent en la comunitat.*
- h) *La manca de serveis i d'instal·lacions disponibles, acceptables, assequibles, accessibles i adaptables, com ara el transport, l'atenció sanitària, les escoles, els espais públics, els habitatges, els teatres, els cinemes, els béns i serveis, i els edificis públics.*
- i) *La manca de mecanismes de supervisió adients per garantir l'aplicació adequada de l'article 19, inclosa la participació d'organitzacions que representen les persones amb discapacitat.*
- j) *La integració insuficient de la discapacitat en les assignacions pressupostàries generals.*
- k) *La descentralització inadequada, que dona lloc a disparitats entre les autoritats locals i a la desigualtat en les possibilitats de viure de manera independent dins la comunitat d'un estat membre.*

2.3. Conceptes i dimensions de l'article 19 de la Convenció.

L'article conté dos conceptes (Punt 19):

- *El dret a viure de manera independent*
- *i el dret a ser inclòs o inclosa en la comunitat.*

*Mentre que el dret a una vida independent remet a una dimensió individual, com un dret a la pròpia emancipació sense denegació dels accessos ni de les oportunitats, el dret a ser inclòs o inclosa en la comunitat implica una dimensió social, és a dir, el dret positiu a crear ambients inclusius. **El dret consagrat en l'article 19 inclou ambdós conceptes.***

2.4. Definicions de conceptes clau. (Punt 16)

- **Viure de manera independent:**

Viure de manera independent significa que les persones amb discapacitat tenen tots els mitjans necessaris per poder triar i exercir el control sobre les seves vides, i prendre totes les decisions que els afectin.

L'autonomia personal i l'autodeterminació són fonamentals per viure de manera independent, incloent-hi l'accés al transport, la informació, la comunicació i l'assistència personal, el lloc de residència, la rutina diària, els hàbits, la feina digna, les relacions personals, la roba, l'alimentació, la higiene i l'atenció mèdica, la religió, la cultura, i els drets sexuals i reproductius.

Aquestes activitats estan relacionades amb el desenvolupament de la identitat i de la personalitat de cada individu: on vivim i amb qui, què mengem, si ens agrada llevar-nos tard o anar a dormir de matinada, si ens estimem més quedar-nos a casa o sortir, si ens agrada posar les estovalles i unes espelmes a la taula, si volem tenir animals domèstics o escoltar música.

Aquestes accions i decisions ens fan ser qui som.

Viure de manera independent és una part essencial de l'autonomia i de la llibertat de l'individu i no significa necessàriament viure tot sol o sola.

Tampoc cal interpretar-ho tan sols com la capacitat de dur a terme activitats diàries per un mateix/a. Ans al contrari, s'ha de considerar com la llibertat d'elecció i de control, en consonància amb el respecte a la dignitat inherent i a l'autonomia individual consagrada en l'article 3 a) de la Convenció.

La independència com a forma d'autonomia personal implica que la persona amb discapacitat no es vegi privada de l'oportunitat de triar i de controlar la seva manera de viure i les seves activitats quotidianes.

- **Ser inclòs o inclosa en la comunitat:**

El dret a ser inclòs o inclosa en la comunitat fa referència al principi d'inclusió i de participació plena i efectiva en la societat consagrat, entre d'altres, en l'article 3 c) de la Convenció.

Inclou portar una vida social plena i tenir accés a tots els serveis que s'ofereixen al públic, i també als serveis de suport oferts a les persones amb discapacitat perquè puguin ser incloses i participar plenament en tots els àmbits de la vida social.

Aquests serveis poden fer referència, entre d'altres, a l'habitatge, el transport, les compres, l'educació, la feina, les activitats d'oci i tota la resta d'instal·lacions i de serveis oferts al públic, incloent-hi els mitjans de comunicació social.

Aquest dret també inclou tenir accés a totes les mesures i els esdeveniments de la vida política i cultural de la comunitat com ara reunions públiques, esdeveniments esportius, festivals culturals i religiosos i a qualsevol activitat en què la persona amb discapacitat vulgui participar-hi.

- **Sistemes de vida independent:**

Viure de manera independent i ser inclòs o inclosa en la comunitat són conceptes que fan referència a entorns per viure fora de les institucions residencials de qualsevol tipus.

No es tracta «simplement» de viure en un edifici o en un lloc determinat; significa, sobretot, no perdre la capacitat d'elecció personal i l'autonomia com a resultat de la imposició d'una forma i d'uns sistemes de vida determinats. Ni les grans institucions amb més de cent residents ni les petites llars funcionals amb cinc o vuit persones, ni tan sols les llars individuals, poden anomenar-se sistema de vida independent si contenen altres elements definitoris d'institucions o d'institucionalització.

Si bé és cert que els entorns institucionalitzats poden variar en grandària, nom i organització, tenen certs elements inherents, com ara:

- el fet de compartir de manera obligatòria els i les assistents amb altres persones i l'escassa o nul·la influència que es pot tenir sobre aquelles persones de qui s'ha d'acceptar l'ajuda;
- l'aïllament i la segregació respecte de la vida independent en la comunitat;
- la manca de control sobre les decisions quotidianes;
- la nul·la possibilitat de triar amb qui es vol viure;
- la rigidesa de la rutina independentment de la voluntat i de les preferències de la persona;
- activitats idèntiques al mateix lloc per a un grup de persones sotmeses a una certa autoritat;

- un enfocament paternalista de la prestació dels serveis;
- la supervisió del sistema de vida;
- i, en general, una predisposició en el nombre de persones amb discapacitat que viuen al mateix entorn.

Els entorns institucionals poden oferir a les persones amb discapacitat un cert grau de possibilitat d'elecció i de control, però aquestes decisions es limiten a esferes concretes de la vida i no modifiquen el caràcter de segregació que comporten les institucions. Per tant, les polítiques de desinstitucionalització requereixen l'aplicació de reformes estructurals que van més enllà del tancament dels entorns institucionals.

2.5. L'article 19 de la Convenció s'adreça a totes les persones amb discapacitat sense excepcions. També a aquelles que tenen majors necessitats de suport.

L'article 19 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat reconeix el dret en igualtat de condicions de totes les persones amb discapacitat a viure de manera independent i a ser incloses en la comunitat, amb la llibertat d'escollir i de controlar les seves vides. (Punt 2)

El dret a viure de manera independent i a ser inclòs en la comunitat incumbeix totes les persones amb discapacitat, independentment de la raça, del color, de la descendència, del sexe, de l'embaràs i de la maternitat, de l'estat civil o de la situació familiar o professional, de la identitat de gènere, de l'orientació sexual, de l'idioma, de la religió, de l'opinió política o d'altra índole, de l'origen nacional, ètnic, indígena o social, de la condició de migrant, de sol·licitant d'asil o de refugiat, de la pertinença a una minoria nacional o de la situació econòmica o patrimonial, de l'estat de salut, de la predisposició genètica o de qualsevol altre tipus per alguna malaltia de naixement, i de l'edat, o de qualsevol altre estat. (Punt 8)

L'article 19 fa referència de manera explícita a totes les persones amb discapacitat. **Ni la privació total o parcial de qualsevol «grau» de capacitat jurídica ni el nivell de suport necessari es poden al·legar per negar o limitar el dret de les persones amb discapacitat a la independència i a viure de manera independent en la comunitat.** (Punt 20)

“Quan es considera que les persones amb discapacitat exigeixen un nivell alt de serveis personals, els estats membres acostumen a contemplar les institucions com l'única solució, sobretot quan aquests serveis personals es consideren «massa costosos» o es creu que la persona amb discapacitat és «incapaç» de viure fora d'un entorn institucional.

Sovint es considera que les persones amb discapacitat intel·lectual, sobretot les que tenen necessitats de comunicació complexes, entre altres coses, no poden viure fora d'entorns institucionalitzats. Aquest raonament va en contra de l'article 19, que fa extensiu **el dret a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat a totes les persones amb discapacitat, independentment de la capacitat intel·lectual, del nivell d'autonomia i de la necessitat de suport**”. (Punt 21)

Les persones amb necessitats de comunicació complexes, incloent-hi les que fan servir mitjans de comunicació informals (és a dir, la comunicació a través de mitjans no representatius, com ara l'expressió facial, la posició corporal i la vocalització) han de rebre els suports adequats que els permetin formular i transmetre les seves ordres, decisions, eleccions i/o preferències, amb les quals poden ser reconegudes i respectades. (Punt 17)

Els serveis de suport a la discapacitat han d'estar disponibles i ser accessibles, assequibles, acceptables i adaptables per a totes les persones amb discapacitat, i han de tenir en compte les diferents condicions de vida —com ara la renda individual o familiar— i les circumstàncies individuals —el sexe, l'edat, l'origen nacional o ètnic i la identitat lingüística, religiosa, sexual i/o de gènere. El model de la discapacitat basat en els drets humans no permet l'exclusió de persones amb discapacitat per cap motiu, incloent-hi el tipus i el nombre de serveis de suport necessaris. Els serveis de suport, inclosa l'assistència personal, no s'han de compartir amb altres persones si no és per una decisió basada en el consentiment lliure i informat. (Punt 60)

2.6. Efectivitat del dret que els estats han de garantir:

“Les obligacions dels estats membres han de reflectir la naturalesa dels drets humans com a drets absoluts i d'efectivitat immediata (drets civils i polítics) o d'efectivitat progressiva (drets econòmics, socials i culturals):

Efectivitat immediata: L'article 19 a), sobre el dret a escollir la pròpia residència i on, com i amb qui viure, és d'aplicació immediata, perquè és un dret civil i polític.

Efectivitat progressiva:

- L'article 19 b), sobre el dret a accedir a serveis de suport individualitzats i avaluats, és un dret econòmic, social i cultural.
- L'article 19 c), que tracta del dret a accedir a les instal·lacions de serveis, és un dret econòmic, social i cultural, ja que molts serveis generals —com ara les tecnologies de la informació i les comunicacions, els llocs web, els mitjans de comunicació social, els cinemes, els parcs públics, els teatres i les instal·lacions esportives accessibles— serveixen per a finalitats socials i culturals.

L'efectivitat progressiva implica l'obligació immediata de concebre i aprovar estratègies, plans d'acció i recursos concrets per desenvolupar serveis de suport, i de fer inclusius els serveis generals, tant els existents com els de nova creació, per a les persones amb discapacitat”. (Punt 39)

Per aconseguir l'efectivitat progressiva dels drets econòmics, socials i culturals, els estats membres han d'adoptar mesures fins al màxim dels recursos de què disposen. Aquestes mesures s'han d'adoptar de manera immediata o dins d'un període de temps raonablement curt, i han de ser deliberades, concretes, selectives i fer ús dels mitjans més escaients. L'efectivitat sistemàtica del dret a viure de manera independent en la comunitat exigeix canvis estructurals, cosa que s'aplica, en particular, a la desinstitucionalització en totes les seves formes. (Punt 41)

El deure de fer progressivament efectiu un dret també suposa que **no s'adoptin mesures regressives per al gaudi dels drets econòmics, socials i culturals**. les mesures regressives constitueixen una violació de l'article 19. (Punt 44)

Es prohibeix que els estats membres adoptin mesures regressives respecte de les obligacions essencials mínimes sobre el dret a viure de manera independent en la comunitat, enumerades en aquesta observació general. (Punt 45)

.... Els estats membres han d'adoptar mesures deliberades i immediates per reassignar fons destinats a fer efectiu el dret de les persones amb discapacitat a viure de manera independent en la comunitat. (Punt 59)

2.7. Desinstitucionalització.

La Convenció és molt clara i inequívoca respecte l'obligació dels Estats que han ratificat la Convenció a definir un pla per fer efectiva la desinstitucionalització de les persones amb discapacitat, reorientant els recursos de la institucionalització als serveis de suport per una vida independent i a garantir l'accés de les persones amb discapacitat a les instal·lacions de serveis. La prioritat que dona a l'obligació de fer efectiva la desinstitucionalització es veu reflectida en nombrosos punts d'aquesta Observació General:

Els estats membres tenen l'obligació immediata d'iniciar una planificació estratègica, amb terminis adequats i una dotació de recursos suficient, en consultes estretes i respectuoses amb les organitzacions que representen les persones amb discapacitat, per substituir qualsevol entorn institucionalitzat per serveis de suport a la vida independent. Els estats membres han d'elaborar plans de transició en consulta directa amb les persones amb discapacitat, a través de les seves organitzacions representatives, per assegurar la plena inclusió d'aquestes persones en la comunitat. (Punt 42)

L'obligació també requereix que els estats membres deroguin i s'abstinguin d'aprovar lleis, polítiques i estructures que mantinguin i generin barreres per accedir als serveis de suport, així com a les instal·lacions i els serveis generals. També implica l'obligació d'alliberar totes les persones que estan tancades en contra de la seva voluntat als serveis de salut mental o altres formes de privació de llibertat específiques de la discapacitat. A més, inclou la prohibició de totes les formes de tutela i l'obligació de reemplaçar els règims de substitució en la presa de decisions per alternatives de suport per a l'adopció de decisions. (Punt 48)

Respectar els drets de les persones amb discapacitat en virtut de l'article 19 significa que **els estats membres han d'eliminar la institucionalització. No poden construir noves institucions ni poden renovar les velles més enllà de les mesures urgents necessàries per salvaguardar la seguretat física de les persones residents.** No s'han d'ampliar les institucions, no hi han d'entrar nous residents quan altres les abandonin i no s'han d'establir sistemes de vida «satèl·lit», que són una ramificació de les institucions, és a dir, que tenen l'aparença d'una manera de vida individual (apartaments o habitatges unifamiliars), però graviten al voltant de les institucions. (Punt 49)

Els estats membres han de vetllar perquè els fons públics o privats no es gastin en el manteniment, la renovació, l'establiment o la construcció d'institucions noves o ja existents sota qualsevol forma d'institucionalització. A més a més, els estats membres s'han d'assegurar que no s'estableixin institucions privades amb el pretext de «viure en comunitat». (Punt 51)

Els estats membres han d'adoptar una estratègia i un pla d'acció concret per a la desinstitucionalització, que ha d'incloure el deure d'introduir reformes estructurals per millorar l'accessibilitat de les persones amb discapacitat en la comunitat i sensibilitzar tots els membres de la societat sobre la inclusió d'aquestes persones en la comunitat. (Punt 57)

La desinstitucionalització també requereix una transformació sistèmica, que inclou el tancament d'institucions i l'eliminació de les normes d'institucionalització com a part d'una estratègia integral, juntament amb l'establiment de tota una sèrie de serveis de suport personalitzats, incloent-hi plans individualitzats per a la transició amb pressupostos i terminis, així com serveis de suport inclusius. Per tant, cal un enfocament interinstitucional coordinat per dur a terme reformes, pressupostos i canvis d'actitud en tots els nivells i sectors del govern, incloses les autoritats locals. (Punt 58)

Apunts del nostre Moviment:

Tal i com es diu a l'Observació General núm. 5, la desinstitucionalització és, entre d'altres:

- **Un procés:** implica progressivitat al llarg de varis anys. És a dir, comporta anar avançant sense estancaments o passos enrere.
- **Ha d'estar planificat:** el que comporta:
 - Una diagnosi prèvia que ha d'incloure la consulta a les pròpies persones afectades i a llurs famílies, i una graduació d'objectius i de passos a donar.
 - La planificació ha d'anar acompanyada d'una Memòria econòmica que asseguri el finançament.
 - Temporalització: La planificació ha d'anar acompanyada d'un cronograma on quedi definida la data prevista de finalització del procés.
- **Ha de garantir la disponibilitat dels suports necessaris a cada persona en la comunitat:** Desinstitucionalitzar comporta crear prèviament l'alternativa de suports en la comunitat, per tal que s'asseguri que la persona rebrà el suport que necessiti quan surti de la residència o institució de què es tracti. I això ha de ser sempre preceptiu però, sobretot, amb les persones que requereixen d'una gran intensitat de suport.

En el context d'aquest document adreçat a les administracions locals i comarcal no té sentit fer des del nostre Moviment cap suggeriment o proposta sobre un Pla de desinstitucionalització, però sí volem avançar que caldria donar prioritat a la desinstitucionalització de les persones amb discapacitat o/i amb malaltia mental que, en la consulta a fer per conèixer la seva opinió, expressin la seva voluntat o desig de transitar d'una vida en un entorn residencial o institucional, a una vida independent en la comunitat.

3. L'ARTICLE 12 DE LA CONVENCIÓ

Igual reconeixement com a persona davant la llei.

La implementació d'aquest dret ha portat a reformar la legislació civil estatal i catalana en matèria de capacitat jurídica. Els canvis introduïts són vigents des del 3 setembre de 2021. Alguns dels punts més rellevants són:

- Desaparició total de la "incapacitació" i de qualsevol forma de "modificació" de la capacitat jurídica. Elimina la tutela i la pàtria potestat prorrogada i rehabilitada. En l'àmbit de Catalunya també desapareix la curatela.
- Passa a dir-se "procediment de provisió de suports". La protecció i substitució es canvia per l'acompanyament i el suport. Serà l'assistència (jurídica o judicial) la figura que operarà en tots els casos, sens perjudici dels poders preventius, guarda de fet i defensor judicial.
- Preferència per mesures preventives.
- Es busca evitar una excessiva "judicialització" o "legalització".
- Reforç de la guarda de fet.
- Defensor judicial serà ocasional i/o en conflicte d'interessos.
- S'obre la via dels suports informals i mecanismes extrajudicials.
- Contempla salvaguardes.

Tenir igual reconeixement com a persona davant la llei implica un canvi de mirada pel qual es reconeix que la persona amb discapacitat:

- Té drets i pot exercir-los.
- S'han de respectar els seus drets, la seva voluntat i les seves preferències, fins i tot en situacions de crisi greu.
- Té dret a equivocar-se i a rebutjar el suport.

4. L'ARTICLE 6 DE LA CONVENCIÓ

Dones amb discapacitat

“Els estats part reconeixen que les dones i nenes amb discapacitat estan subjectes a múltiples formes de discriminació i, en aquest sentit, han d'adoptar mesures per assegurar que puguin gaudir de tots els drets plenament i en igualtat de condicions”.

En aquest document no volem obviar que dins el col·lectiu de persones amb discapacitat o/í trastorn mental, les dones viuen una doble discriminació: pel fet de tenir una discapacitat i pel fet de ser dones.

Sense pretendre entrar en profunditat en el tema, sí volem fer-ne referència i tenir-lo ben present.

L'Observació General núm. 3 (2016), sobre les dones i les nenes amb discapacitat del Comitè Internacional sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat de Nacions Unides, estableix que es disposa de proves sòlides que demostren que les dones i les nenes amb discapacitat han de fer front a obstacles en la major part dels àmbits de la vida.

Aquests obstacles generen situacions en les que existeixen formes múltiples i intersectorials de discriminació contra les dones i les nenes amb discapacitat, en particular en relació amb: la igualtat d'accés a l'educació, les oportunitats econòmiques, la interacció social i la justícia; l'igual reconeixement com a persona davant la llei; i la capacitat de participar en la política i d'exercir control sobre les seves pròpies vides en diversos contextos, per exemple, respecte de l'atenció de la salut, inclosos els serveis de salut sexual i reproductiva, i on i amb qui desitgen viure.

El Comitè Internacional en el seu informe de 2019 sobre la situació a l'Estat Espanyol respecte a la garantia dels drets establerts a la Convenció l'instava a adoptar, amb caràcter urgent, mesures eficaces per a detectar i prevenir la discriminació múltiple contra les dones i les nenes amb discapacitat, en particular aquelles que tenen discapacitat intel·lectual o psicosocial, i protegir-les contra la discriminació, així com assignar recursos suficients per a recolzar aquestes mesures. I a introduir mesures eficaces i concretes en les seves polítiques d'igualtat de gènere per a garantir la igualtat i prevenir les diferents formes de discriminació múltiple i intersectorial que afecten les dones i nenes amb discapacitat, tot incorporant la perspectiva de gènere en les lleis i polítiques relacionades amb la discapacitat.

L'Estat Espanyol busca donar resposta a aquest i altres requeriments del Comitè Internacional mitjançant “l'Estratègia espanyola sobre discapacitat 2022 – 2030 per a l'accés i gaudi dels drets humans de les persones amb discapacitat” aprovada el passat 3 maig de 2022, i en la que situa els drets de les dones i les nenes amb discapacitat com un dels tres assumptes clau sobre els que pivota l'Estratègia, *precisament per reparar dèficits de ciutadania i discriminacions enquistades, i posar aquest tema en l'agenda pública.*

Aplicat això al nostre document implica que en les deu àrees en les que hem formulat demandes adreçades a les administracions locals i comarcal caldrà sempre estar amatents d'aplicar la mirada de gènere per tal de poder identificar situacions de doble discriminació pel fet de tenir una discapacitat i de ser dona o nena, i d'actuar en conseqüència.

També des de la perspectiva de la democratització de les cures, considerem que donat que la cura a les persones del nostre col·lectiu recau principalment en les dones, és important treballar perquè aquesta lògica vagi transitant cap a la igualtat, raó per la qual les demandes del nostre Moviment adreçades a les administracions local i comarcal estaran sempre impregnades també pel Dret a les cures.

“Els treballs de cura han d'estar millor distribuïts, ja que ara recauen desproporcionadament en les famílies i en les dones. Cal la corresponsabilitat de gènere i la socialització de la cura. Reconèixer el dret de la família a decidir quin és el seu rol com a agents de cura. Cal acabar amb les injustícies socials en què avui es sustenta la cura. Els poders públics han de proporcionar el finançament i els serveis per a garantir una cura de qualitat en totes les etapes de la vida i en particular en aquelles situacions, transicions i circumstàncies que demanen una atenció específica i especialitzada”⁷.

⁷ “Manifest pel dret a la Cura i un Sistema Nacional de Cura”. 1r Fòrum Social de la Cura 2022.

5. I, PER ÚLTIM, PARLEM DE PRESSUPOSTOS PERSONALS

La Convenció posa la persona amb discapacitat al centre. Això comporta, entre d'altres, que el sistema de serveis i suports ha d'adaptar-se a:

- Les necessitats de la persona amb discapacitat o/i trastorn mental, també quan es requereix d'una alta intensitat de suport.
- La seva voluntat i preferències, també quan es requereix de suport en la presa de decisions.

D'aquí neix el **Pressupost Personal** entès com aquell sistema adreçat a les persones amb discapacitat o/i trastorn mental que necessiten suport, cura o atenció de llarga durada, que permet que sigui la pròpia persona qui decideixi quins serveis vol rebre i com els vol rebre, d'acord amb un Pressupost Personal que se li assigna i que la pròpia persona pot decidir com gastar.

Els pressupostos personals tenen la intenció de remodelar la relació entre les persones amb necessitats de cura i les persones professionals que aquelles trien per a prestar-los. L'objectiu del pressupost personal és crear una relació més igualitària [...] en la que la persona està completament informada i exerceix un rol actiu en la seva pròpia cura, suport i tractament. En lloc d'adoptar un rol passiu, les persones que reben el pressupost personal treballen en col·laboració amb un equip del Servei Nacional de Salut (o el/s que correspongui/n a cada país i territori) per a desenvolupar el seu propi pla personal. Aquest pla personal defineix les necessitats avaluades, els resultats que es volen assolir, la quantitat de diners del pressupost i la manera en la que serà gastat. El propòsit consisteix en que les persones puguin utilitzar el seu pressupost personal per a pagar una àmplia gama de serveis, permetent més eleccions i control sobre els serveis socials, de salut i de cura que es presten.⁸

És la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental qui decideix si vol contractar de manera directa el o la professional/servei que l'atendrà convertint-se així en empleador o empleadora, o si ho fa mitjançant una empresa o entitat acreditada per prestar el servei de què es tracti, o mitjançant altres fórmules (cooperatives, etc.).

Si la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental decideix rebre el servei o suport que necessita mitjançant una empresa o entitat acreditada, el pressupost corresponent s'assignarà a l'organització que la persona triï, i la persona usuària decidirà en quin grau delega el control de la despesa en l'entitat o empresa triada.

En resum, el pressupost que rep la persona amb discapacitat està en funció de les seves necessitats i eleccions, no en funció del servei que li presta l'atenció.

Això suposa un canvi substancial pel que fa al finançament públic ja que es tracta de pressupostos assignats de manera nominal a la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental, i no directament a les empreses i entitats prestadores de serveis.

⁸ Enquesta POET de Regne Unit (2015)

II PART

EL CONTEXT EUROPEU, ESTATAL I NACIONAL

1. EL CONTEXT EUROPEU

La Comissió Europea ha mostrat reiteradament el seu compromís en promoure que tots els Estats membres avancin decididament en l'acompliment dels drets de les persones amb discapacitat definits a la Convenció de les Nacions Unides (2006). I actua proactivament proporcionant suport tècnic, finançament, etc. als estats membres.

En el context d'aquest document farem referència a dues línies que ens semblen cabdals:

- Una Unió de la Igualtat: Estratègia sobre els drets de las persones amb discapacitat per a 2021-2030.
- Pilar Europeu de Drets Socials

Veiem a continuació algunes de les idees principals de cadascun d'ells.

1.1. Una Unió de la Igualtat: Estratègia sobre los drets de las persones amb discapacitat per a 2021-2030

Comunicació de la Comissió al Parlament Europeu, al Consell, al Comitè Econòmic i Social Europeu i al Comitè de les Regions. (Brussel·les, 3 de març de 2021)

Las personas amb discapacitat tenen dret a gaudir d'unes bones condicions al lloc de treball, a viure de manera independent, a beneficiar-se de la igualtat d'oportunitats i a participar plenament en la vida de la seva comunitat. Totes elles tenen dret a viure una vida sense obstacles. I és la nostra obligació, com a comunitat, garantir la seva plena participació en la societat, en igualtat de condicions amb els demés. (Ursula von der Leyen, presidenta de la Comissió)⁹

Amb aquesta Estratègia, la Comissió té per objecte aplicar millores addicionals significatives en tots els àmbits de la vida de les persones amb discapacitat, tant dins com fora la de Unió. Durant els propers deu anys, aquesta Estratègia donarà suport tant als Estats membres com a les institucions de la Unió en el seu empeny per implementar la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat. L'execució de les iniciatives previstes en la present Estratègia contribuirà a reduir la discriminació i les desigualtats i a proporcionar suport a les persones amb discapacitat per a que, a més trigar en 2030, estiguin gaudint plenament dels seus drets humans, llibertats fonamentals i drets de la Unió en igualtat de condicions amb els demés, amb el fi de maximitzar la seva independència, participació i condicions de vida dignes.

La consecució dels objectius de la present Estratègia requereix d'un compromís sòlid per part dels Estats membres, mitjançant el foment d'unes polítiques i accions que propiciïn entorns accessibles, sistemes educatius i d'assistència sanitària inclusius d'alta qualitat i itineraris eficaços vers l'ocupació laboral equitativa per a les persones amb discapacitat.

⁹ Ursula von der Leyen, presidenta de la Comissió Europea, amb ocasió del Dia Europeu de les Persones amb Discapacitat 2020.

Aquesta Estratègia defineix els objectius, iniciatives emblemàtiques i una sèrie de compromisos per aquest període al voltant de 9 eixos temàtics. En aquest document hem decidit centrar-nos en l'Eix 4, tot i que d'altres eixos tenen també un impacte directe a l'hora de fer possibles projectes de vida independent i d'inclusió en la comunitat, com ara l'Eix 5 "Igualtat d'accés i no discriminació", o l'Eix 8 "Predicar amb l'exemple".

A continuació recollim aquells aspectes que ens han semblat més rellevants de l'Eix 4.

Eix 4. Nivell de vida digna i vida independent.

La independència, els serveis socials i d'ocupació de qualitat, l'habitatge accessible i inclusiu, la participació en el aprenentatge permanent, la protecció social adequada i el reforç de l'economia social són elements indispensables per a que totes les persones amb discapacitat gaudeixin d'una vida digna.

Punt 4.1. Desenvolupar la vida independent i reforçar els serveis basats en la comunitat.

Les persones amb discapacitat, joves i grans, tenen el mateix dret a viure de manera independent i a formar part de la comunitat, amb les mateixes opcions que els demés en quant al seu lloc de residència i amb qui i com viure.

En els últims deu anys, el finançament de la Unió ha suposat una important contribució a la vida independent i la inclusió en la comunitat de les persones amb discapacitat¹⁰.

La independència requereix d'un panorama diferenciat de serveis de qualitat, accessibles, bastats en la comunitat i en la família, centrats en la persona i assequibles, que incloguin assistència personal i mèdica i la intervenció de treballadors/es socials, amb el fi de facilitar les activitats quotidianes i oferir alternatives a les persones amb discapacitat i llurs famílies.

... Encara i així, moltes persones amb discapacitat són excloses de la vida en la comunitat i no exerceixen control sobre la seva vida quotidiana, especialment aquelles que viuen en centres¹¹. Això es deu, principalment a una oferta insuficient de serveis adequats basats en la comunitat, habitatge i ajuts tècnics, així com a la disponibilitat limitada de suport per a les famílies i d'assistència personal, especialment en l'àmbit de la salut mental. La situació és especialment difícil en zones allunyades i rurals. La pandèmia de COVID-19 ha ressaltat e intensificat els reptes als quals han de fer front les persones que viuen en centres.

... Tot això exigeix una acció reforçada per part dels Estats membres, i la Comissió donarà suport a les autoritats nacionals, regionals i locals en els seus esforços a favor de la desinstitucionalització i de la vida independent, ...

¹⁰ Finançament de la Unió i desinstitucionalització; Els centres residencials de llarga estada han quedat exclosos del finançament de la Unió.

¹¹ Crowther, N. (ANED): *The right to live independently and to be included in the community in European States* [«El dret a viure de manera independent i a ser inclòs / inclosa en la comunitat als Estats europeus», document en anglès], 2019.

Iniciatives emblemàtiques:

De aquí a 2023, la Comissió publicarà **directrius en las que recomanarà als Estats membres millores per a la vida independent i d'inclusió en la comunitat**, amb la finalitat de permetre que les persones amb discapacitat resideixin en habitatges accessibles i assistits en la comunitat, o que continuïn vivint a les seves llars (disposant de règims d'assistència personal).

De aquí a 2024, la Comissió presentarà un **marc europeu de qualitat per uns serveis socials d'excel·lència per a les persones amb discapacitat**, amb la finalitat de millorar la prestació de serveis per a les persones amb discapacitat i millorar l'atractiu de l'ocupació en aquest àmbit, en particular mitjançant el perfeccionament i el reciclatge professional dels prestadors de serveis.

La Comissió insta als Estats membres a:

- **Implementar bones pràctiques de desinstitucionalització en l'àmbit de la salut mental i en relació amb totes les persones amb discapacitat, en particular els infants, amb la finalitat de reforçar la transició de l'assistència institucional als serveis que ofereixen suport en la comunitat.**
- **Promoure i garantir el finançament per a l'obtenció d'un habitatge social accessible i inclusiu en matèria de discapacitat...**

4.2. Desenvolupar noves capacitats per a nous llocs de treball.

Comptar amb les capacitats i qualificacions adequades és un requisit previ per accedir al mercat laboral i tenir-ne èxit. Tal i com estableix l'Agenda de Capacitats Europea¹², això requereix estratègies nacionals de capacitats que també han d'abastar les necessitats específiques de les persones amb discapacitat.

Cal garantir un accés equitatiu a l'educació i una formació orientada al mercat laboral a tots els nivells. Els Estats membres són responsables d'adaptar les polítiques d'educació i de formació a les necessitats de les persones amb discapacitat, de manera coherent amb la Convenció que defineix els seus drets.

Malgrat el dret a accedir a l'educació i formació professionals generals, el percentatge de joves amb discapacitat que es deriven a escoles especials de formació professional és elevat. Això sol passar a causa de la falta generalitzada d'accessibilitat i d'implementació d'ajustaments raonables¹³, i al suport insuficient ofert a estudiants amb discapacitat en els centres de formació professional generals. La transició al mercat laboral obert és més difícil que des dels centres educatius generals.

¹² Comunicació de la Comissió: «Agenda de Capacitats Europea para la competitivitat sostenible, la equitat social y la resiliència» [COM(2020) 274 final].

¹³ Veure el document de l'ANED de 2018, p. 103 y següents. Per ajustaments raonables s'entendran les modificacions i adaptacions necessàries i adequades que no imposin una càrrega desproporcionada o indeguda, quan es requereixin en un cas particular (article 2 de la CDPD).

La Recomanació del Consell sobre l'educació i formació professionals (EFP)¹⁴ per a la competitivitat sostenible, l'equitat i la resiliència invita als Estats membres a dissenyar programes de formació professional que siguin inclusius i accessibles per als grups vulnerables, com les persones amb discapacitat. La renovada Aliança Europea per a la Formació d'Aprenents contribuirà a l'intercanvi de coneixements sobre l'ús de la formació d'aprenents com a eina per a la inclusió social i fomentarà els compromisos de períodes d'aprenentatge de qualitat que proporcionen suport a estudiants amb discapacitat. A través de la Garantia Juvenil¹⁵ reforçada, la Comissió promou l'apropament dels i de les joves amb discapacitat i la seva activació.

La Comissió insta als Estats membres, entre d'altres, a:

- *Adoptar mesures específiques i formats flexibles per a garantir programes d'Educació i Formació Professionals inclusius i accessibles, especialment per a les persones amb discapacitat.*
- *Partint dels resultats del Pla general de cooperació sectorial sobre capacitats contemplat en el Pacte per les Capacitats, continuar promovent la cooperació entre les parts interessades pertinents de l'economia social, en particular, identificant les necessitats en matèria de capacitats digitals i aplicant la metodologia de suport per a una millor empleabilitat.*

Punt 4.3. Foment de l'accés a treballs de qualitat i sostenibles.

La participació en el mercat laboral és la millor forma de garantir l'autonomia econòmica i la inclusió social. La taxa d'ocupabilitat de les persones amb discapacitat és encara molt inferior a la de les persones sense discapacitat. Les persones amb discapacitat registren una taxa d'ocupació inferior, es veuen afectades de manera desproporcionada per l'atur i abandonen abans el mercat laboral. Un gran número de persones amb discapacitat greu no treballen en el mercat laboral obert, sinó en centres que ofereixen el denominat "treball protegit". Aquests règims són diversos i no tots garanteixen condicions laborals adequades ni drets laborals per a les persones amb discapacitat, ni tampoc vies per accedir al mercat laboral obert.

... L'avaluació de l'Estratègia Europea sobre Discapacitat 2010-2020 va considerar el treball com una de les cinc prioritats estratègiques principals per a futures accions. Amb la finalitat de garantir millors resultats en el mercat laboral per a les persones amb discapacitat, la Comissió seguirà donant suport als Estats membres en la implementació de les orientacions per al treball pertinents a través del Semestre Europeu, en el desenvolupament d'eines estadístiques i en la promoció de l'intercanvi de bones pràctiques... Alliberar el potencial y el talent de les persones amb discapacitat serà beneficiós per a les persones, l'economia y la cohesió de la societat en el seu conjunt.

¹⁴ Recomanació del Consell, 2020/C 417/01

¹⁵ Recomanació del Consell: reforç de la Garantia Juvenil, 2020/C 372/01.

Iniciativa emblemàtica:

En 2022, la Comissió presentarà un paquet per a millorar els resultats en el mercat laboral de les persones amb discapacitat, buscant la cooperació de la xarxa de Serveis Públics de Treball, els interlocutors socials i les organitzacions de persones amb discapacitat.

Aquest paquet donarà suport als Estats membres en la implementació de les orientacions per al treball pertinents a través del Semestre Europeu. Proporcionarà orientacions y contribuirà a l'aprenentatge mutu sobre el reforç de les capacitats dels serveis d'ocupació i integració, millorant les perspectives de contractació mitjançant accions positives i lluitant contra els estereotips, garantint ajustaments raonables, vetllant per la salut i la seguretat en el treball, ... i buscant llocs de treball de qualitat en el "treball protegit" i vies per accedir al mercat laboral obert.

La Comissió insta als Estats membres, entre d'altres, a:

- *Establir d'aquí al 2024 objectius destinats a augmentar la taxa d'ocupació de les persones amb discapacitat i reduir les disparitats en aquesta taxa entre les persones amb i sense discapacitat, amb la finalitat de contribuir a assolir l'objectiu principal d'ocupació per a 2030 que es va proposar en el Pla d'Acció per a la implementació del Pilar Europeu de Drets Socials per a ser refrendat pel Consell Europeu.*
- *Reforçar la capacitat dels serveis d'ocupació per a les persones amb discapacitat i millorar el treball amb els interlocutors socials i les organitzacions de persones amb discapacitat a tal fi.*

Punt 4.4. Consolidar els sistemes de protecció social.

Juntament amb l'accés equitatiu al treball, una adequada protecció social, ..., suposa un requisit previ essencial per a garantir uns ingressos suficients per a que les persones amb discapacitat i llurs famílies tinguin un nivell de vida digne.

De conformitat amb el Pilar Europeu de Drets Socials i la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, els Estats membres han intensificat les reformes dels seus sistemes de protecció social, especialment de les seves prestacions i marc d'avaluació de la discapacitat. Tots els països tenen mesures en vigor per a oferir una substitució d'ingressos per a les persones amb discapacitat. Els pressupostos personals i l'ajut financer especialment per a les persones cuidadores, s'estan convertint en una pràctica comú¹⁶.

Un número considerable d'Estats membres han rebut suport de la Comissió per a reformar els seus sistemes de protecció social a través del programa de suport a les reformes estructurals¹⁷. No obstant això, encara no s'ha assolit l'objectiu d'un nivell

¹⁶ Veure el document de l'ANED de 2018, p. 12, y 62 y següents; veure també: OIT: Protecció social inclusiva de las personas amb discapacitat.

¹⁷ Per a 2021-2027, aquest programa ha estat substituït per l'instrument de suport tècnic, amb un mandat més ampli i un pressupost superior, que ascendeix a 864,4 milions d'euros.

de vida adequat per a tothom. La participació insuficient en el mercat laboral, juntament amb la protecció social deficient i les despeses addicionals relacionades amb la discapacitat, en particular les cures familiars, són els principals motius pels quals les persones amb discapacitat i llurs famílies corren un major risc de patir pobresa econòmica.

La Comissió:

- Posarà en marxa en 2022 un estudi sobre la protecció i els serveis socials per a les persones amb discapacitat, amb la finalitat d'analitzar les bones pràctiques sobre prestacions per discapacitat, prestacions de vellesa, assegurances de salut, prestacions monetàries i no monetàries, així com sobre les despeses addicionals relacionades amb la discapacitat.
- Proporcionarà orientacions per a donar suport als Estats membres en reformes addicionals de la protecció social, centrades en les persones amb discapacitat i en els marcs d'avaluació de la discapacitat...

La Comissió insta als Estats membres a:

- Definir mesures per a seguir esmenant els dèficits de protecció social per a les persones amb discapacitat, amb la finalitat de reduir les desigualtats, en particular compensant les despeses addicionals relacionades amb la discapacitat i l'accés a prestacions per discapacitat.

1.2. Pilar Europeu de Drets Socials

El Pilar Europeu de Drets Socials¹⁸ serveix de guia per a les polítiques socials i d'ocupació, i va ser proclamat conjuntament pel Parlament Europeu, el Consell y la Comissió Europea en 2017.

El Pilar Europeu de Drets Socials expressa un total de 20 principis i drets essencials per al bon i just funcionament dels mercats laborals i dels sistemes de benestar de l'Europa del segle XXI. Referma alguns dels drets vinculats als valors i cultura de la Unió i afegeix nous principis que aborden els reptes derivats dels canvis econòmics, tecnològics i socials.

Són tres els principis que volem recollir en el context d'aquest document:

Principi 3. Igualtat d'oportunitats

Amb independència del seu gènere, origen racial o ètnic, religió o conviccions, discapacitat, edat o orientació sexual, tota persona té dret a la igualtat de tracte i d'oportunitats en relació amb el treball, la protecció social, l'educació i l'accés a bens i serveis a disposició del públic. Deurà fomentar-se la igualtat d'oportunitats dels grups infrarepresentats.

¹⁸ Proclamació interinstitucional sobre el Pilar Europeu de Drets Socials (2017/C 428/09).

Principi 17. Inclusió de les persones amb discapacitat

Les persones amb discapacitat tenen dret a un ajut a la renda que garanteixi una vida digna, a serveis que els permetin participar al mercat laboral i en la societat, i a un entorn laboral adaptat a les seves necessitats.

Principi 18. Cures de llarga duració

Tota persona té dret a cures de llarga duració assequibles i de bona qualitat, en particular d'assistència a domicili i serveis comunitaris.

2. EL CONTEXT ESTATAL

El Comitè Internacional que fa el seguiment del grau d'implementació dels drets de les persones amb discapacitat a cadascun dels Estats que van ratificar la Convenció de les Nacions Unides de 2006 ha emès dos informes sobre el grau d'acompliment de l'Estat Espanyol.

En aquest document ens referirem exclusivament al més recent: "Observacions finals sobre els informes periòdics segon i tercer combinats d'Espanya" de data 13 de maig de 2019.

El balanç d'aquest informe és demolidor. Per mitja pàgina dedicada als "Aspectes positius", dedica 13 pàgines senceres als "Principals motius de preocupació i recomanacions". I aquests són motius de pes i llarg abast.

La resposta de l'Estat Espanyol s'ha materialitzat bàsicament en dos iniciatives que cal destacar en positiu:

- La modificació de la legislació civil en matèria de capacitat jurídica que va entrar en vigor el 3 de setembre de 2021.
- "L'Estratègia espanyola sobre discapacitat 2022 – 2030 per a l'accés i gaudi dels drets humans de les persones amb discapacitat", aprovada el passat 3 de maig de 2022.

Veiem a continuació els aspectes més rellevants d'uns i altres en allò que afecta més directament al dret a la vida independent i d'inclusió en la comunitat.

2.1. Observacions finals del Comitè internacional sobre els informes periòdics segon i tercer combinats d'Espanya (13 maig 2019)

A continuació recollim alguns dels aspectes que considerem actuals i més punyents en relació al dret a la vida independent i d'inclusió en la comunitat de les persones amb discapacitat.

A. Principis i obligacions generals (arts. 1 a 4 de la Convenció)

• Preocupa:

Preocupa al Comitè que varies lleis i polítiques nacionals, regionals i municipals, en particular el text refós de la Llei General de Drets de les Persones amb Discapacitat i de la seva Inclusió Social (2013) i la Llei de Promoció de l'Autonomia Personal (2006), no estiguin en consonància amb la Convenció ni amb el model de discapacitat basat en els drets humans.

Al Comitè li preocupa que aquesta manca d'harmonització doni lloc a la utilització del model mèdic de la discapacitat, en el marc del qual les persones són classificades segons el diagnòstic i excloses de l'ampli abast previst a la Convenció, segons el qual la discapacitat es reconeix en relació amb les deficiències i les barreres presents en l'entorn social, sobre tot en el cas de la discapacitat psicossocial.

També preocupen al Comitè:

- El predomini d'un enfoc paternalista i l'absència de disposicions basades en els drets humans en els sistemes de salut mental, així com la manca d'estratègies explícites destinades a garantir que les persones amb discapacitat estiguin protegides contra la discriminació i el maltractament.
- Els progressos limitats en allò que es refereix a garantir la intervenció i la participació plenes i igualitàries de les persones amb discapacitat, a través de les organitzacions que les representen, en tots els assumptes que els concerneixen, incloses la formulació de polítiques i lleis públiques.
- La manca de formació per a les persones professionals dels camps de l'educació, la salut i la justícia, per exemple, per a donar-les a conèixer els drets de les persones amb discapacitat i les normes consagrades a la Convenció.

• Recomana:

El Comitè recomana a l'Estat part que revisi i modifiqui totes les lleis, polítiques i pràctiques relatives a la prestació de serveis per a les persones amb discapacitat a tots els nivells i en totes les comunitats autònomes, de conformitat amb els principis consagrats a la Convenció i en consonància amb el model de discapacitat basat en els drets humans.

I concreta aquesta recomanació en relació a cadascun dels punts assenyalats com a motiu de preocupació.

B. Drets específics (arts. 5 al 30 de la Convenció)

En aquest apartat ens centrarem als articles 9 "Accessibilitat", el 19 "Vida independent i d'inclusió en la comunitat", el 27 "Treball i ocupació", el 28 "Nivell de vida adequat i protecció social", i el 29 "Participació en la vida política i pública".

Article 9 de la Convenció: Accessibilitat

• Preocupa:

Preocupa al Comitè que en l'actualitat solament el 0,6% dels edificis de l'Estat siguin accessibles, malgrat el compromís d'aquest d'assolir l'accessibilitat universal abans de finals de 2017. També li preocupa que les mesures adoptades per a garantir l'accessibilitat universal, en particular en els edificis privats, hagin estat insuficients o ineficaces.

En particular, preocupa al Comitè el següent:

- La ineficàcia de les polítiques relatives a l'accessibilitat en l'administració pública, la falta d'assignacions pressupostàries suficients i l'absència de criteris d'accessibilitat obligatoris en la contractació pública a tots els nivells.
- La manca de progressos en l'aplicació de mesures d'accessibilitat per a les persones amb discapacitat, en especial per a les persones amb discapacitat intel·lectual o psicossocial, les persones cegues o sordes i les persones amb autisme o nanisme.

• Recomana:

El Comitè recomana a l'Estat part que adopti totes les mesures legislatives i pressupostàries necessàries per a garantir l'accessibilitat en totes les esferes, el que inclou els edificis i les instal·lacions obertes al públic o d'ús públic, com els serveis de transport i els serveis d'informació i comunicacions.

El Comitè recomana també a l'Estat part que vetlli perquè els llocs oberts al públic o d'ús públic comptin amb senyalització i informació en Braille i en lectura fàcil, i que es proporcioni assistència humana i intermediaris, el que abasta guies, lectores i intèrprets professionals de llengua de signes, per a facilitar l'accés als edificis i serveis públics, en especial a les persones amb deficiències sensorials o intel·lectuals.

I concreta aquesta recomanació en relació a cadascun dels punts assenyalats com a motiu de preocupació.

Article 19 de la Convenció: Dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat

• Preocupa:

Al Comitè li preocupa:

- El limitat accés a l'assistència personal, malgrat l'evolució positiva en algunes comunitats autònomes, degut a criteris no personalitzats d'accés i a la manca d'un enfoc de suport individualitzat basat en els drets humans.
- La persistència de les inversions públiques en la construcció de noves institucions residencials per a persones amb discapacitat.

- L'absència d'una estratègia i un pla d'acció per a la desinstitucionalització que promoguin la vida independent de totes les persones amb discapacitat en la seva comunitat.

- **Recomana:**

El Comitè recomana a l'Estat part que, en consulta amb les organitzacions de persones amb discapacitat:

- Reconeixi en la seva legislació el dret a l'assistència personal, de manera que es garanteixi el dret de totes les persones amb discapacitat a l'assistència personal, amb criteris individualitzats per a que puguin viure de manera independent en la comunitat i tenir accés a una ampla gama de sistemes de suport humà dirigits per la persona interessada o "usuària" i a l'autogestió de les prestacions i serveis.
- Suspengui la utilització de fons públics en la construcció d'institucions residencials per a persones amb discapacitat i inverteixi en sistemes de vida independent en la comunitat i en tots els serveis generals, a fi de que aquests sistemes siguin inclusius, garantint que siguin accessibles per a totes les persones amb discapacitat i estiguin a l'abast d'aquestes, amb mires a facilitar la seva inclusió i participació en totes les esferes de la vida.
- Dissenyi, aprovi i porti a terme una estratègia integral de desinstitucionalització i estableixi salvaguardes per a garantir el dret a viure de manera independent i a ser inclòs o inclosa en la comunitat en totes les regions, destinant els recursos dedicats a l'internament als serveis prestats en la comunitat, i augmentant el suport pressupostari per a les persones amb discapacitat a fi de que puguin accedir als serveis, inclosa l'assistència personal, en igualtat de condicions amb les demés persones.

Article 27 de la Convenció: Treball i ocupació

- **Preocupa:**

El Comitè està preocupat per:

- Lo poc que s'ha avançat en l'aplicació de les recomanacions formulades pel Comitè en les seves observacions finals anteriors respecte de la necessitat d'augmentar la baixa taxa d'ocupació laboral de les persones amb discapacitat en el mercat de treball obert, la qual cosa afecta especialment a les dones amb discapacitat intel·lectual o psicossocial i a les persones amb discapacitat que viuen en les zones rurals.
- La manca d'informació sobre l'aplicació de les lleis contra la discriminació, incloses les disposicions sobre la discriminació directa i indirecta i la denegació d'ajustaments raonables, en el lloc de treball.
- El fet que no s'acompleixi amb la quota establerta en el text revisat de la Llei núm. 9/2017 de Contractes del Sector Públic.

- **Recomana:**

El Comitè recomana a l'Estat part que, de conformitat amb la meta 8.5 dels Objectius de Desenvolupament Sostenible:

- Analitzi i modifiqui les seves lleis, reglaments i polítiques per a promoure l'ocupació laboral de les persones amb discapacitat en els sectors públic i privat, amb especial atenció a les dones amb discapacitat i a les persones amb discapacitat que viuen en les zones rurals.
- Vetlli perquè existeixin ajustaments raonables i siguin accessibles per a les persones amb discapacitat, amb garanties administratives, especialment en cas d'accidents que hagin donat lloc a discapacitat en el lloc de treball.
- Adopti mesures concretes per a aplicar plenament la quota legal establerta en el text revisat de la Llei núm. 9/2017 de Contractes del Sector Públic.

Article 28 de la Convenció: Nivell de vida adequat i protecció social

- **Preocupa:**

Al Comitè li preocupa que:

- Existeixi un nivell elevat de pobresa entre les persones amb discapacitat, especialment les dones amb discapacitat, degut a la manca d'accés al mercat de treball, un nivell més baix d'ingressos i la manca de mesures de suport relacionades amb la discapacitat.
- El fet que el sistema de copagament per serveis, que es va introduir com a mesura d'austeritat, no s'hagi suprimit.

- **Recomana:**

El comitè recomana a l'Estat part que:

- Vetlli perquè l'estratègia nacional de reducció de la pobresa incorpori una perspectiva de discapacitat que inclogui mesures específiques i una partida pressupostària concreta.
- Elimini el sistema de copagament per a tots els serveis necessaris per a viure de manera independent en la comunitat i garanteixi que les persones amb discapacitat tinguin ple accés a aquests serveis.

Article 29 de la Convenció: Participació en la vida política i pública

• Preocupa:

Al Comitè li preocupa que:

- Els col·legis electorals i el material per a votar en els processos electorals no siguin accessibles per a les persones amb discapacitat.
- El nivell de participació i representació de les persones amb discapacitat en els òrgans nacionals i regionals encarregats d'elaborar les polítiques sigui pràcticament nul.

• Recomana:

El Comitè recomana a l'Estat part que adopti totes les mesures necessàries perquè les persones amb discapacitat puguin participar en la vida política i pública en condicions d'igualtat amb les demès.

El Comitè també recomana que:

- Vetlli perquè els procediments i els col·legis electorals, així com el material per a votar, siguin accessibles per a totes les persones amb discapacitat, utilitzant entre d'altres coses, la llengua de signes, el Braille i el format de lectura fàcil.
- Promogui la participació de les persones amb discapacitat, incloses les dones, en la vida política i en l'adopció de decisions del sector públic.

C. Obligacions específiques (arts. 31 a 33 de la Convenció)

Article 31 de la Convenció: Recopilació de dades i estadístiques

• Preocupa:

Al Comitè li preocupa que pràcticament no s'hagi avançat en allò concernent a la disponibilitat d'informació estadística i dades desglossades sobre les persones amb discapacitat, a fi de tenir-les en compte en les polítiques públiques.

També li preocupa la manca d'informació estadística i dades desglossades sobre les barreres existents en la societat per a les persones amb discapacitat i sobre les violacions dels drets humans, que inclouen la violència de gènere, els tractaments forçats, els internaments no voluntaris, l'ús de mitjans de contenció mecànica i altres formes de coerció en els serveis de salut mental.

• Recomana:

Tenint present la meta 17.8 dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, el Comitè recomana a l'Estat part que:

- Elabori procediments sistemàtics de recopilació de dades i presentació d'informació en relació amb les persones amb discapacitat que siguin conformes amb la Convenció i amb el mini qüestionari sobre discapacitat del Grup de Washington.
- Recopili, analitzi i difongui dades desglossades sobre la situació de les persones amb discapacitat i sobre les barreres que troben en la societat.
- Creï un registre en el que sigui obligatori fer constar tots els casos de tractament forçat, internament no voluntari, ús de mitjans de contenció mecànica, medicalització forçada i aplicació de teràpia electroconvulsiva en les instal·lacions de salut mental.
- Vetlli perquè les organitzacions de persones amb discapacitat participin en la concepció dels procediments de recopilació i anàlisi de les dades.

Per últim, no volem acabar aquest apartat sense fer un esment al que diu el Comitè Internacional respecte de l'article 24 de la Convenció sobre "Educació", ja que considerem que assolir una educació inclusiva és la base per treballar des de la infància l'autonomia que facilitarà que, en créixer, sigui natural donar el salt a un projecte de vida independent i d'inclusió en la comunitat com a part del procés de maduració.

En aquesta línia el Comitè Internacional especifica expressament que les observacions relatives a l'article 24 "Educació" han d'adoptar-se amb caràcter urgent.

Article 24 de la Convenció: Educació

• Preocupa:

Preocupa al Comitè que a l'Estat part:

- Quasi no s'hagi avançat en quant a educació inclusiva, i en particular el fet que no existeixi una política i un pla d'acció clars per a promoure aquest tipus d'educació.
- Li preocupa, en especial, que persisteixin totes les disposicions reglamentàries sobre educació especial i es continui aplicant un enfoc mèdic de la discapacitat.
- Al Comitè li preocupa també que un elevat nombre d'infants, en particular amb autisme, discapacitat intel·lectual o psicosocial i discapacitats múltiples, continuïn rebent educació especial segregada.

• Recomana:

- Recordant l'observació general núm. 4 (2016) sobre el dret a l'educació inclusiva i les metes 4.5 i 4.A dels Objectius de Desenvolupament Sostenible, el Comitè reitera les recomanacions que figuren en el seu informe de la investigació relativa a Espanya, realitzada en virtut de l'article 6 del Protocol Facultatiu de la Convenció (CRPD/C/20/3), i insta a l'Estat part a que acceleri la reforma legislativa, de conformitat amb la Convenció, per a definir clarament la inclusió i els seus objectius específics en cada nivell de l'ensenyament.

- Que l'Estat part adopti mesures per a considerar l'educació inclusiva com un dret i que tot els i les estudiants amb discapacitat tinguin el dret d'accés a les oportunitats d'aprenentatge inclusiu en el sistema d'ensenyament general, independentment de les seves característiques personals, amb accés als serveis de suport que es requereixin.
- Que l'Estat part porti a la pràctica les demés recomanacions que figuren a l'informe corresponent d'investigació.
- Que l'Estat part formuli una política integral d'educació inclusiva acompanyada d'estratègies per a promoure una cultura d'inclusió en l'ensenyament general, que abasti la realització d'avaluacions individualitzades i basades en els drets humans de les necessitats educatives i els ajustament necessaris, la prestació de suport al personal docent, el respecte de la diversitat per a garantir el dret a la igualtat i la no discriminació, i la participació plena i efectiva de les persones amb discapacitat en la societat.

2.2. Estratègia espanyola sobre discapacitat 2022 – 2030 per a l'accés i gaudi dels drets humans de les persones amb discapacitat. (3 maig 2022)

Aquesta estratègia identifica 7 reptes estratègics dels quals, en el context d'aquest document, ens volem centrar en els dos següents:

- Autonomia personal i vida independent
- Suport a les famílies

Tot i així, cal fer esment a aquells altres reptes que tenen una incidència directa també en el dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat:

- Ciutadania activa i ple exercici dels drets humans.
- Inclusió social i participació.
- Igualtat i diversitat.
- Disseny i accessibilitat universal.

Els reptes estratègics en els quals ens centrarem en aquest document es concreten en una sèrie d'objectius tal i com recollim a continuació:

Autonomia personal i vida independent:

- Revitalitzar, millorar i aprofundir el desplegament del Sistema per a l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència (SAAD) - prèvia avaluació i anàlisi dels aspectes per millorar i/o modificar en tots els seus elements: valoració, passarel·les discapacitat – dependència - incapacitat laboral; prestacions, cohesió territorial y equitat, tenint en compte la realitat de les persones amb discapacitat amb grans necessitats de suport i orientar-lo a la promoció de l'autonomia personal i la potenciació de les prestacions especialment orientades a la permanència en el domicili, la vida independent i la vida en la comunitat.

- Desenvolupar la prestació d'assistència personal i altres serveis de suport per a la vida independent de les persones amb discapacitat, en especial aquelles amb grans necessitats de suport, així com abordar una estratègia integral de desinstitucionalització que prioritzi els serveis i suport en la comunitat, prestant atenció a pal·liar les possibles iniquitats d'accés per motius socioeconòmics i l'impacte de gènere que aquest desenvolupament pugui tenir. En especial, considerant els reptes que planteja la desinstitucionalització i l'accés al dret a una vida independent de les persones amb discapacitat amb grans necessitats de suport.
- Reduir els alts nivells de pobresa entre la població amb discapacitat i, en particular, entre les dones amb discapacitat, tot reforçant les prestacions socials de manera que compensin els sobrecostos de la discapacitat i s'asseguri un nivell de vida adequat, abordant la compatibilitat entre pensions i ocupació per afavorir la inclusió laboral, i reforçant mesures d'acció positiva en l'àmbit de la fiscalitat que contribueixin a reduir les despeses de les persones amb discapacitat i llurs famílies.
- Generar opcions y alternatives d'habitatge accessible i assequible potenciant amb diferents fórmules les opcions d'emancipació i desenvolupament d'una vida independent i compensant les dificultats especials d'accés a l'habitatge de les persones amb discapacitat.
- Modificar l'article 763 de la Llei d'Enjudiciament Civil sobre la base dels drets humans i les mesures alternatives als internaments forçosos.

Suport a les famílies:

- Potenciar serveis i mesures de suport a les famílies i persones cuidadores (informació inicial en el primer diagnòstic, serveis de respir, serveis de suport centrats en la llar, suport a la seva salut mental, empoderament, formació, informació, acompanyament, conciliació, cotització social ...) tenint en compte la perspectiva de gènere i la responsabilitat social de les cures, considerant els nous models familiars i el relleu generacional en el suport a familiars amb discapacitat (en especial quan es tracta de persones amb grans necessitats de suport), així com en respostes adequades davant la seva preocupació pel futur. Avançar en serveis i mesures de suport, incloent programes formatius psicoeducatius i ajut als Grups de Suport Mutu (GAM).

I per a cadascun d'aquests objectius es desenvolupen:

- Les línies d'actuació i mesures d'àmbit estatal que l'han de fer possible, tot concretant quin Ministeri n'és responsable.
- Recomanacions a les Comunitats Autònomes i altres administracions locals.

Per tal de no fer feixuc el document que teniu a mans, ens limitem a exemplificar aquest desenvolupament amb un dels objectius: **“Potenciar el desenvolupament de l'assistència personal i altres serveis i suports flexibles per a la vida independent i reduir el número de persones amb discapacitat que viuen en institucions”**

- **Línies d'actuació i mesures d'àmbit estatal**

- Desenvolupament normatiu de l'assistència personal des de la personalització i flexibilització per a facilitar la vida independent en la comunitat contemplant un ventall ampli de suports gestionats i dirigits per la persona, i l'autogestió de la prestació del servei.

Responsable: Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030

- Incorporació en el SAAD de nous serveis i prestacions per a la vida independent (serveis de suport a la vida independent, serveis de suport, capacitació i aprenentatge per a la vida independent, habitatges amb diferents nivells d'intensitat de suport que permetin transicions vers la vida independent, etc.). Promoció de la col·laboració de les entitats en el desenvolupament d'aquests serveis i prestacions.

Responsable: Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030

- Reducció del número de persones amb discapacitat que viuen en entorns institucionalitzats, d'acord amb el previst en l'estratègia integral per a la desinstitucionalització per a l'impuls de la vida independent i prioritzant els serveis i suports en la comunitat (amb un especial impuls de la desinstitucionalització de persones amb discapacitat amb grans necessitats de suport).

Responsable: Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030

- Visibilitat i posta en valor de pràctiques, iniciatives i experiències per a afavorir recorreguts de vida independent entre les persones amb discapacitat, en especial entre persones amb grans necessitats de suport.

Responsable: Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030

- Establir un acord sobre criteris d'acreditació i qualitat dels centres i serveis del SAAD per a transitar a un model centrat en la persona.

Responsable: Ministeri de Drets Socials i Agenda 2030

- **Recomanacions a les Comunitats Autònomes i a altres Administracions locals.**

- Promoure el desenvolupament de l'assistència personal, els serveis de suport a la vida independent i altres serveis flexibles que afavoreixin trànsits vers la vida independent.
- Desenvolupar experiències pilot, programes de pràctica vivencial i dispositius temporals de suport per a l'entrenament per a la vida independent. Consolidar i desenvolupar experiències d'habitatge amb suport en l'entorn comunitari i de vida plena en la pròpia llar.
- Explorar dispositius intermedis de suport entre habitatges amb suport i els serveis de suport a la vida independent.

- Explorar noves alternatives de convivència, models d'habitatge i models de vida comunitàries en base a itineraris personalitzats que facilitin la inclusió i la participació de les persones amb discapacitat en la comunitat.
- Valorar (en el seu cas) l'eliminació del sistema de copagament de tots els serveis necessaris per a la vida independent en la comunitat.

A modo de conclusió podem dir que sembla que l'Estat Espanyol ha reaccionat a "l'estirada d'orelles" del Comitè Internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat, però caldrà esperar a veure si els compromisos escrits es transformen efectivament en fets i realitats tangibles.

3. EL CONTEXT CATALÀ

Ens agradaria poder dir que a Catalunya hem avançat decididament en fer realitat els drets de les persones amb discapacitat definits a la Convenció de les Nacions Unides, però no és així.

El cert és que, a data d'avui, la situació al nostre país és preocupant, tot i que també hi ha elements per a l'esperança.

3.1. Alguns motius per a la preocupació:

A continuació, i a tall d'exemple, expliquem alguns dels indicadors que ens fan valorar que a Catalunya avui, malauradament, estem molt lluny de fer realitat el dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat.

Però abans, cal recordar que per fer possible un projecte de vida independent i d'inclusió en la comunitat cal, entre d'altres:

- Exercir el dret al treball i a l'ocupació.
- Disposar d'ingressos suficients, sobretot tenint en compte el greuge econòmic comparatiu entès com el cost addicional que comporta viure amb una discapacitat en igualtat de condicions que les persones de l'entorn.
- Facilitar l'accés a l'habitatge de les persones amb discapacitat.
- Disposar de suports per a la vida independent. I quan parlem de suports humans cal destacar la importància de poder disposar d'assistència personal.

Quins indicadors motiven la nostra preocupació?. A tall d'exemple, apuntem els següents:

- **No existeix un pla de desinstitucionalització i de transformació progressiva dels recursos residencials en serveis i recursos de suport a una vida independent en la comunitat.**

Ben al contrari, fa pocs dies des del Departament de Drets Socials de la Generalitat es feia pública la creació de més i noves places residencials. En cap moment es fa esment al dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat.

- **Continua sense publicar-se el decret de regulació de la prestació econòmica de l'Assistència Personal per a persones en situació de dependència a Catalunya i d'ampliació del nivell de protecció d'aquesta prestació.**

A l'octubre de 2020 es va fer una consulta pública en el text del qual s'avançava la voluntat de la Generalitat d'assumir un increment pressupostari significatiu en la prestació econòmica d'assistència personal amb ampliació del nivell de protecció.

I es deia: L'increment és inferior al que pot suposar el cost d'una plaça residencial. Així doncs, pel que fa als imports, la prestació econòmica d'assistència personal per a persona amb grau III de dependència i amb ampliació del nivell de protecció que es proposa es planteja per un import màxim de 2.520 euros i per 140 hores/mensuals de prestació. La prestació actual reconeguda a la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a la dependència (LAPAD) és de 715,07 euros mensuals. Tot i l'impacte addicional que suposa aquesta nova prestació amb nivell addicional de protecció, aquest és inferior al cost que té una plaça residencial per a persones amb discapacitat, que pot ser entre els 2.864,55 euros/mes i els 3.503,91 euros/mes.

El creixement en aquesta prestació permetrà reduir places residencials per a persones amb discapacitat. El Departament aposta clarament per la inclusió plena de les persones en situació de dependència i, si és possible, per desinstitucionalitzar-les. En aquesta línia, les prestacions que faciliten el manteniment de les persones en el seu entorn (domicili, educació, ocupació, lleure, ...) retornen un benefici social més gran, així com una millora del nivell de satisfacció de la persona atesa. Les places residencials per a persones amb discapacitat són un dels recursos alternatius que no s'han d'incrementar, i la prestació d'assistència personal facilitarà que, a llarg termini, es redueixin les places residencials.

Des de l'octubre de 2020 no s'ha tornat a parlar d'aquest decret.

- **La Cartera de Serveis Socials, vigent des de 2011, requereix d'un replantejament estructural per tal d'alinejar-la amb la Convenció** sobre els drets de les persones amb discapacitat de les Nacions Unides.
- **La taxa d'ocupació laboral de les persones amb discapacitat continua sent molt baixa en relació a la població sense discapacitat en edat de treballar.**

I el finançament dels serveis d'inserció al mercat ordinari de treball està totalment desequilibrat respecte del finançament del treball protegit, de manera que queda totalment compromès el dret de la persona amb discapacitat a triar quin itinerari vol seguir.

- **Dificultats d'accés a habitatges de promoció pública.**

Existeix gran desequilibri entre el parc d'habitatge de promoció pública i les necessitats d'accedir-hi d'una bona part de les persones amb discapacitat que es troben

en situació d'exclusió habitacional a causa, entre d'altres, de la manca d'ingressos suficients per poder accedir al mercat ordinari de lloguer.

Però, a més, en els "contingents especials de reserva" solament es contempla una reserva obligada per a les persones amb mobilitat reduïda, quedant excloses les persones amb altres tipus de discapacitat tot i que es troben en situació d'exclusió habitacional.

- **Continua pendent d'aprovació el Codi d'accessibilitat de Catalunya compromès a la Llei catalana 18/2007, del 28 de desembre, del dret a l'habitatge.**

Un codi que ja està elaborat, i es pot consultar en la versió d'informació pública amb data 29 de gener de 2020, però que està encara pendent d'aprovació. L'aprovació d'aquest codi és clau per donar un salt qualitatiu en l'elaboració de solucions tipus i els ajustaments raonables que contindrà el pla d'accessibilitat per al conjunt d'àmbits de cada municipi.

- **Manca un estudi sobre el greuge econòmic comparatiu que viuen les persones amb discapacitat a Catalunya a partir del qual ajustar la tarifació social (tributs, taxes i preus públics d'accés a bens i serveis públics).**

Tampoc s'ha fet pública la intenció de fer-ho en un futur.

Un estudi que fos referència pels municipis i comarques a l'hora d'afinar els resultats en funció de la realitat de cada territori, doncs Catalunya és un país molt divers amb realitats diferents.

3.2. Motius per a l'esperança:

- Tot apunta que abans del mes de setembre d'enguany s'haurà aprovat el Text unificat del títol II del Llibre Segon del Codi Civil de Catalunya, dins el termini compromès al Decret Llei 19/2021, de 31 d'agost, pel qual s'adapta el Codi civil de Catalunya a la reforma del procediment de modificació judicial de la capacitat.

Aquesta és una molt bona notícia.

- La Memòria preliminar de l'Avantprojecte de llei de l'Agència d'Atenció Integrada Social i Sanitària prioritza quatre objectius específics dels quals aquí volem destacar-ne els tres següents:
 - Transformar els serveis de caràcter residencial per tal que responguin plenament als respectius projectes vitals, al marc de drets i la diversitat de persones i territoris, tot promovent una transició efectiva cap a la desinstitucionalització.
 - Enfortir i integrar els serveis i suports d'atenció domiciliària, i altres concomitants, per garantir el dret a viure de forma independent a la comunitat en les millors condicions de salut i qualitat de vida.
 - Garantir la interacció entre els àmbits social i sanitari de la xarxa de salut mental amb el desenvolupament d'un model d'atenció integrada.

4. EN CONCLUSIÓ

La situació a l'Estat Espanyol i a Catalunya posa en evidència la necessitat de Moviments Ciutadans com el nostre que empenyin per tal que s'adoptin i implementin de manera efectiva les mesures necessàries que transformin els drets de la Convenció de les Nacions Unides en oportunitats reals que, en ser exercides, generin capacitats.

Tenir drets és un pas necessari, però no suficient.

Els drets s'han de poder exercir a la pràctica i en el dia a dia.

Per això des del nostre Moviment volem començar per les administracions més properes a la ciutadania, a la seva realitat i a les seves necessitats.

I volem reforçar la complicitat que sempre hem tingut a la Comarca del Garraf entre Moviment Ciutadà, administracions local i comarcal, i partits polítics per assolir fites que no eren gens fàcils, com ara:

- Aconseguir que el Garraf sigui de les poques comarques catalanes sense escoles d'educació especial.
- Posar en marxa Programes d'inserció laboral de persones amb discapacitat i amb trastorn mental com són el Programa TIMOL i el Programa MATÍ, d'àmbit comarcal.

Volem que la nostra comarca continuï significat-se arreu com un territori on ciutadania, administracions local i comarcal, i partits polítics van de la mà transformant drets en oportunitats efectives per a la seva població amb discapacitat o/i amb trastorn mental.

Si la Comarca del Garraf vol significar-se com a "Comarca cuidadora" cal que aposti decididament per generar oportunitats de vida independent i d'inclusió en la comunitat de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental dels seus sis municipis.

III PART

VIDA INDEPENDENT I D'INCLUSIÓ EN LA COMUNITAT: EN RESUM, DE QUÈ PARLEM?

QUÈ VOL DIR VIDA INDEPENDENT I D'INCLUSIÓ EN LA COMUNITAT? (art. 19 Convenció)

Vol dir:

1. **Poder decidir** on i amb qui viure.
2. **Disposar de suports** quan es necessiten.
3. Tenir garantida l'**accessibilitat**.

O, en altres paraules, que es donin simultàniament els dos requisits següents:

- Tenir garantida l'**autonomia personal** per la possibilitat de disposar dels mitjans necessaris a cada persona en una realitat que és diversa.
- i
- **Exercir l'autodeterminació**, o llibertat d'elecció.

Veiem de manera breu quin és el significat de cadascun d'ells¹⁹.

1. Poder decidir on i amb qui viure.

Assegurant que les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental tinguin l'oportunitat d'escollir el seu lloc de residència i amb qui viure, en igualtat de condicions que les persones de l'entorn, i no es vegin obligades a viure d'acord a un sistema de vida específic, o haver de conviure amb persones no triades.

2. Disposar de suports quan es necessiten.

- Aquests suports poden ser molt diversos en funció de la diversitat de necessitats, situacions i preferències de les persones amb discapacitat: assistència personal, domòtica al domicili, teleassistència, suports instrumentals (cadira de rodes, programes informàtics de suport cognitiu, audiòfons, etc.), robòtica aplicada a la dependència, etc.
- I, quan cal, fa referència també als suports formals i informals en la presa de decisions, com ara l'assistència legal, el cercle de suports, l'interpret vital, la figura de garant dels drets de les persones amb discapacitat, etc.
- I també a les xarxes comunitàries formals i informals de suport en la que poden participar veïnatge, familiars, amistats i/o professionals. Xarxes de persones que s'interessen, que interpel·len, que acompanyen, que ajuden, que detecten, que alerten quan cal.

Suports que permeten viure de manera independent, participar en tots els àmbits de la vida social i evitar l'aïllament.

¹⁹ En cursiva el text literal de l'Observació General núm. 5 sobre el dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat.

3. Tenir garantida l'accessibilitat.

Sense tenir garantida l'accessibilitat no pot haver vida independent ni inclusió en la comunitat

Ens referim a:

- *Tenir accés a tots els serveis que s'ofereixen al públic, i també als serveis de suport oferts a les persones amb discapacitat perquè puguin ser incloses i participar plenament en tots els àmbits de la vida social.*

Aquests serveis poden fer referència, entre d'altres, a l'habitatge, el transport, les compres, l'educació, la feina, les activitats d'oci i tota la resta d'instal·lacions i de serveis oferts al públic, incloent-hi els mitjans de comunicació social.

Aquest dret també inclou tenir accés a totes les mesures i els esdeveniments de la vida política i cultural de la comunitat com ara reunions públiques, esdeveniments esportius, festivals culturals i religiosos i a qualsevol activitat en què la persona amb discapacitat vulgui participar-hi.

Estem parlant de:

- Accessibilitat auditiva, cognitiva, visual i física.
- Criteris no discriminatoris d'accés als entorns, processos, bens, productes i serveis, el transport, la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions, així com els mitjans de comunicació social i altres serveis i instal·lacions oberts al públic o d'ús públic, tant en zones urbanes com rurals, i als esdeveniments de la vida política i cultural de la comunitat.
- Criteris d'acció positiva que facilitin la participació.
- **Una mirada inclusiva**

Indica una actitud inclusiva. Vol dir tenir present l'altre, buscar la manera que pugui participar de la manera que vulgui i pugui. Una mirada que identifica barreres i busca eliminar-les en allò que està al seu abast.

4. Autonomia personal garantida i autodeterminació: dos requisits per viure de manera independent i inclusiva en la comunitat.

La vida independent es té o no es té.

L'autonomia personal i l'autodeterminació són fonamentals per viure de manera independent.

De què parlem?

L'autonomia personal està garantida quan es disposa dels mitjans necessaris a cada persona en una realitat que és diversa.

L'exercici de l'autonomia d'una persona està condicionada per les possibilitats i els suports que el seu entorn li ofereix.

Per exemple:

- Una persona amb discapacitat física i mobilitat reduïda que no disposi d'una cadira de rodes tindrà una autonomia molt reduïda. La seva autonomia serà més gran si disposa d'una cadira de rodes manual i té una persona que l'empenyi i que ho fa quan i cap on la persona amb discapacitat vol. I si disposa d'una cadira elèctrica la seva autonomia de desplaçament serà infinitament superior que en qualsevol de les circumstàncies anteriors.

La persona no ha canviat. Les seves necessitats tampoc. El seu grau d'autonomia ha vingut determinat per la disponibilitat o no de determinats suports.

- Una persona amb discapacitat visual que vol travessar el carrer podrà fer-ho sola si aquell semàfor té un mecanisme sonor pels vianants que indica quan està verd, vermell o carbassa. L'exercici de la seva autonomia estarà garantit també si disposa d'assistència personal. Sense algun d'aquests suports la seva autonomia estarà supeditada a que trobi alguna persona que li ajudi a passar el carrer o que l'indiqui quan fer-ho. En cas contrari o no podrà creuar el carrer o s'exposarà a que l'atropellin.
- Una persona amb discapacitat intel·lectual que no sàpiga llegir ni escriure i vulgui agafar un avió podrà fer-ho si disposa d'assistència personal o d'un servei d'acompanyament a l'aeroport d'origen i al d'arribada. En cas contrari no podrà viatjar, o s'exposa a que li passin diversos incidents com ara perdre l'avió, perdre's a l'aeroport, tenir problemes en la recollida de la maleta, etc..
- Una persona amb trastorn mental sever que vulgui tramitar una prestació o apuntar-se a un curs en un centre cívic, segons el moment que estigui travessant, podrà fer-ho si disposa d'assistència personal o d'un acompanyament que li doni suport en programar el dia per fer-ho, accedir al servei de manera presencial o telemàticament, aportar la documentació necessària, etc. En cas contrari, no podrà tramitar la prestació o la inscripció en una activitat perquè tindrà dificultats en organitzar-se per decidir quin dia fer-ho, anar al lloc indicat a l'hora indicada, o bé tindrà dificultats en el tràmit telemàtic, o en reunir la documentació necessària i portar-la en el moment indicat.

En aquests exemples l'autonomia d'aquestes persones estarà garantida si disposen dels suports que necessiten.

- **Autodeterminació** o exercici efectiu de la llibertat de l'individu.

Seguint amb els exemples anteriors, l'exercici de l'autodeterminació és:

- Decidir quan surto de casa i on vull anar.
- Decidir traslladar-me a una determinada adreça per aquell itinerari que comporta travessar aquell carrer.

- Decidir viatjar en avió per anar al destí que he triat sense necessitat que m'acompanyi alguna persona de la família.
- Decidir demanar una prestació o inscriure'm a una activitat.

I quan es necessita suport de terceres persones l'autodeterminació significa poder decidir qui te'l presta, què vols que faci, de quina manera ho ha de fer i quan.

I per últim,

No oblidem que el dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat s'adreça a totes les persones amb discapacitat sense excepcions, *independentment de la capacitat intel·lectual, del nivell d'autonomia i de la necessitat de suport*".
(Punt 21 Observació General núm. 5)

I que l'exercici d'autodeterminació es pot exercir amb suport en la presa de decisions en aquells casos que ho requereixin.

IV PART

LES NOSTRES DEMANDES EN L'ÀMBIT LOCAL I COMARCAL

Sumari:

1. El greuge econòmic comparatiu.
2. Accés a l'habitatge.
3. Inserció laboral.
4. Els serveis de suport a la vida independent: de què parlem.
5. El servei d'assistència personal.
6. Xarxes de suport comunitari formal i informal.
7. Pisos pont de transició a l'emancipació i/o la desinstitucionalització.
8. Accessibilitat visual, auditiva, cognitiva i física.
9. Desenvolupament tecnològic per facilitar la vida independent.
10. Formació del personal d'atenció a la ciutadania de l'administració municipal i comarcal per tal de fer efectius els drets definits a la Convenció.

Parlar de vida independent i d'inclusió en la comunitat és quelcom transversal que afecta diversitat d'àmbits i d'aspectes de la vida d'una persona i, en conseqüència, també de les àrees en que es pot estructurar l'administració pública.

En tots els temes que figuren a continuació les administracions local i comarcal tenen competències i responsabilitats.

En primer lloc hem volgut abordar un tema important però del qual es parla poc: el sobreesforç econòmic que assumeixen les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental, i llurs famílies, per tal de mantenir els estàndards de vida del seu entorn immediat. És el que denominem "greuge econòmic comparatiu" que caldria tenir en compte en la definició de la tarificació social d'accés a bens i serveis públics.

Parlar de vida independent i d'inclusió en la comunitat obliga a parlar de:

- **Inserció laboral**
- **Habitatge**
- **Serveis de suport**
- **Accessibilitat**

Però també implica que la comunitat i, més específicament, les persones professionals que atenen a la ciutadania des dels serveis públics tinguin incorporada una mirada per la qual es

tracti a la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental com a protagonista de la seva vida i no com una persona incapaç.

Aquesta mirada és molt més exigent que la bona voluntat. Per garantir els drets de les persones amb discapacitat cal també informació i formació. En cas contrari, es pot vulnerar els seus drets, tot i tenir la bona intenció de protegir.

És per això que tanquem aquesta IV Part del document abordant **la formació del personal d'atenció a la ciutadania de les diferents administracions públiques.**

EL GREUGE ECONÒMIC COMPARATIU

El greuge econòmic és el cost addicional que comporta viure amb una discapacitat o/i trastorn mental en igualtat de condicions que les persones de l'entorn.

A la nostra comarca no tenim cap estudi que mesuri el greuge econòmic comparatiu segons el tipus de discapacitat i el grau de necessitat de suport, però altres ajuntaments sí ho han fet.

La finalitat última és aplicar les conclusions del greuge econòmic existent a cada territori en l'accés de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental a béns i serveis públics, a fi de garantir la igualtat de drets.

El 2006, l'Ajuntament de Barcelona, a través de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), va publicar el primer estudi sobre el greuge econòmic comparatiu. En aquell moment va ser un estudi pioner tant a Catalunya i com a l'Estat Espanyol.

Més tard, a l'octubre de 2019 va presentar l'estudi «*El greuge comparatiu econòmic de les persones amb discapacitat de la ciutat de Barcelona*», que actualitza i amplia els continguts de l'anterior amb dades del 2017²⁰.

Aquest segon estudi ha estat impulsat per l'IMPD i el Comitè Català de Representants de Persones amb Discapacitat (COCARMI) i elaborat per la universitat ESCI-UPF School of International Studies i el Parc Sanitari de Sant Joan de Déu. En la seva elaboració, també hi han participat diverses federacions referents de l'àmbit de la discapacitat: la Federació ECOM, la Federació Catalana de Discapacitat Intel·lectual (DINCAT), la Federació de Salut Mental Catalunya i l'Organització Nacional de Cecs Espanyols (ONCE).

L'objectiu de la recerca va ser **quantificar el sobre esforç econòmic que assumeixen les persones amb discapacitat i les seves famílies per tal de mantenir els estàndards de vida del seu entorn immediat.**

Les xifres del greuge econòmic s'han estimat considerant les necessitats de suport de cada perfil de discapacitat i tenint en compte la cobertura de serveis i l'accés als béns actuals.

²⁰ <https://ajuntament.barcelona.cat/dretssocials/sites/default/files/arxius-documents/greuge-economic-persones-discapacitat-barcelona-ca.pdf>

Principals resultats de l'estudi²¹:

En el procés de càlcul del greuge econòmic comparatiu de les persones amb discapacitat s'han comparat els costos i els ingressos per tal d'obtenir-lo.

Els resultats i les taules que quantifiquen el greuge econòmic per a cada perfil definit i franja d'edat poden consultar-se de manera detallada a la publicació d'aquest estudi mitjançant l'enllaç que figura a la nota 20 a peu de pàgina.

A partir de totes aquestes dades, s'ha calculat el valor mitjà del greuge econòmic per discapacitat (GED), fent la ponderació segons la prevalença en el cens de persones amb discapacitat de cadascun dels tretze perfils de discapacitat que s'han definit, per a les dues franges d'edat (de 6 a 64 anys i de 65 o més anys).

El valor total i el valor sobre els costos directes són el següents:

	Greuge econòmic (GED) total	Greuge econòmic (GED) sobre costos directes
6 a 64 anys	41.203,54€	17.743,47€
65 anys o més	36.785,46€	21.111,22€

La proposta de tarifació es fa en base a la relació del greuge econòmic assignat a cada perfil de discapacitat respecte del GED de cada franja d'edat. Així es construeix una taula de referència que es pot consultar a través de l'enllaç facilitat a la pagina anterior.

Els resultats obtinguts en aquest estudi permeten:

- 1. Identificar el greuge econòmic per a cadascun dels perfils de discapacitat definits. Aquest es quantifica segons la necessitat de suport de cada perfil de discapacitat, la naturalesa de la despesa i, per primera vegada, té en compte el grup de les persones de més de 65 anys.*
- 2. Constatar els efectes de l'edat en la seva valoració observant valors diferenciats segons es pertany al col·lectiu d'entre 6 i 64 anys, o al grup de 65 i més anys. D'una banda, s'estima que el greuge econòmic en costos directes per al col·lectiu de persones de 6 a 64 anys és inferior al de les persones de 65 anys o més. D'altra banda, es constata que els efectes dels costos d'oportunitat o costos indirectes en termes de salaris tenen un impacte més important en el col·lectiu de persones en edat de treballar.*

Aquí cal explicar que a l'estudi s'han considerat dos tipus de costos:

- ✓ *Costos directes: mesura les despeses econòmiques en atenció, serveis o elements de suport que ha d'atendre la persona amb discapacitat derivades de la seva situació de discapacitat.*
- ✓ *Costos indirectes o d'oportunitat: mesura el valor econòmic d'allò que la persona amb discapacitat o el seu entorn deixa de tenir a causa de la seva discapacitat.*

²¹ *En cursiva el text original de la publicació d'aquest estudi.*

Les categories dels costos analitzades en l'estudi van ser:

- Costos d'atenció personal.
 - Costos per a les activitats de la vida diària.
 - Costos d'atenció especialitzada
 - Costos vinculats a la discapacitat
 - Habitatge.
 - Bens i serveis.
 - Desplaçaments
 - Suport formatiu i de manteniment.
 - Costos d'oportunitat dels individus
 - Nivells formatius
 - Taxes d'ocupació.
 - Salaris
 - Efectes jubilació anticipada
 - Pensions (65 anys o més)
 - Costos d'oportunitat de les famílies i de l'entorn de suport
 - Temps de la persona cuidadora
 - Àmbit laboral
 - Qualitat de vida de la persona cuidadora
3. Disposar de dades objectives per a la millora del sistema de tarifació pública i d'accés a béns i serveis de les persones amb discapacitat amb efectes beneficiosos en la renda que necessita cada col·lectiu d'acord amb les seves necessitats de suport i d'edat.

Recomanacions de l'estudi:

L'anàlisi del greuge econòmic comparatiu de les persones amb discapacitat que resideixen a la ciutat de Barcelona constata la necessitat d'articular polítiques públiques que el compensin, que garanteixin la igualtat de drets i que evitin situacions d'exclusió.

Fer un salt qualitatiu en les polítiques públiques que afecten els ingressos i les despeses de les persones amb discapacitat **permet assegurar que tothom tingui les mateixes opcions a l'hora de desenvolupar el seu projecte de vida.**

Les recomanacions que es desprenen de l'estudi són les següents:

- Incloure la discapacitat com a variable en polítiques de tarifació social; és a dir, que tant els tributs, com les taxes i els preus públics d'accés als béns i als serveis públics tinguin en compte el greuge econòmic segons la tipologia i el grau de discapacitat.
- Impulsar polítiques que tinguin en compte l'efecte diferencial de l'edat de la persona amb discapacitat a l'hora de quantificar el greuge econòmic i la major importància dels costos indirectes com més jove és l'individu amb discapacitat.

- Articular actuacions en clau de gènere que tinguin en compte el predomini de les dones en el paper de cuidadora principal de la persona amb discapacitat.
- Estructurar les polítiques públiques en el marc d'una estratègia transversal de suport a entitats, atorgant recursos i evitant duplicitats que ajudin a superar, de manera efectiva, els greuges de diversos tipus als quals s'enfronten les persones amb discapacitat i el seu entorn.
- Millorar els sistemes d'informació existents perquè facilitin informació fiable, integrada i completa sobre la població amb discapacitat i que pal·liï la manca d'integració dels sistemes d'informació que són competència de diferents organismes, entitats, institucions o associacions que treballen amb persones amb discapacitat i/o les seves famílies.
- Articular de manera eficient i eficaç els recursos disponibles fugint de polítiques d'homogeneïtzació d'ajuts que tracten igual un col·lectiu clarament heterogeni.
- Aprofundir en el coneixement del greuge econòmic comparatiu del col·lectiu de persones de 0 a 5 anys.

Què demanem des del nostre Moviment?

1. Que es realitzin estudis sobre el greuge econòmic comparatiu en el nostre territori de manera que puguem quantificar-lo per a cada tipologia de discapacitat i en funció del grau de necessitat de suport.

Un estudi que tingui en compte també la idiosincràsia del nostre territori. A tall d'exemple, les persones amb discapacitat que visquin a Olivella o a Canyelles i s'hagin de desplaçar a d'altres municipis de la pròpia comarca, o fora d'ella, per treballar, formar-se, visitar-se a l'hospital de referència, etc. poden tenir una major despesa a causa de la poca disponibilitat de transport públic entre el municipi d'origen i el lloc de destí.

Quan parlem de territori parlem d'una visió comarcal i també local donades les diferències interterritorials entre els sis municipis de la comarca que poden determinar diferències significatives en el sobreesforç econòmic que assumeixen les persones amb discapacitat i les seves famílies a cada municipi, per tal de mantenir els estàndards de vida del seu entorn immediat.

2. Que els resultats s'utilitzin per tal d'ajustar la tarifació social (tributs, taxes i preus públics d'accés a béns i serveis públics) d'acord amb el greuge econòmic resultant a cada municipi segons la tipologia de discapacitat i el grau de necessitat de suport.

ACCÈS A L'HABITATGE

Sumari:

1. Situació de partida: exclusió habitacional.
2. Què demanem des del nostre Moviment?
 - 2.1. Mesures per a facilitar l'accés de les persones amb discapacitat o/i trastorn mental als habitatges de promoció pública.
 - 2.2. Línies de subvenció per a millorar l'accessibilitat.
 - 2.3. Mesures per a facilitar l'accés al mercat privat de lloguer.
 - 2.4. Promoure fórmules alternatives d'accés a l'habitatge.

1. Situació de partida: Exclusió habitacional

Què volem dir amb **exclusió habitacional**?

La dificultat, per no dir impossibilitat, de la gran majoria de les persones amb discapacitat i de les persones amb trastorn mental d'accedir a un habitatge per les següents raons, entre d'altres:

- Manca o insuficient disponibilitat d'habitatge de promoció pública.
- La normativa legal que regula el mercat d'habitatge de promoció pública estableix l'obligatorietat d'una reserva d'un 3% dels pisos de noves promocions per a persones amb mobilitat reduïda. Res es diu respecte de la resta de persones amb discapacitat o/i trastorn mental, fet que suposa una discriminació clara i una vulneració dels seus drets per part de l'administració pública.
- No es té en compte el greuge econòmic comparatiu que pateixen les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental, de manera que hi ha un sector que queda exclòs en superar el màxim d'ingressos definit per poder sol·licitar pis de promoció pública.

Per aquells i aquelles que sí el poden sol·licitar, tampoc es té en compte el greuge econòmic comparatiu que viuen les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental, de manera que no se'ls atorga puntuació addicional a l'hora de definir prioritats i gestionar la llista d'espera.

- Quan ens referim a promocions d'habitatge públic, no sempre es té en compte que l'entorn i el transport siguin accessibles.
- Els preus del mercat privat de lloguer estan fora de l'abast de la immensa majoria de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental. I això penalitza especialment determinades tipologies de discapacitat que difícilment poden obtenir uns ingressos (per la font que sigui) superiors al salari mínim interprofessional.

- Manca d'habitatges adaptats en el mercat privat de lloguer per a les persones amb mobilitat reduïda. I, quan ja es viu en un pis de lloguer del mercat privat, tampoc és fàcil obtenir el permís de la propietat per fer les obres d'adaptació i accessibilitat necessàries, això sempre i quan la persona amb discapacitat pugui assumir amb recursos propis el seu cost, total o parcialment.
- Existència de discriminació encoberta en el mercat privat de lloguer per part d'algunes administracions de finques i/o propietaris / es cap a determinades persones en les quals es fa evident que tenen una discapacitat. En el cas de persones amb discapacitat intel·lectual, tot i que tinguin capacitat jurídica plena, sovint es posa en dubte que puguin decidir per sí mateixes, o que siguin prou responsables i/o econòmicament solvents per fer front a les obligacions del contracte.

La dificultat es troba en que aquesta discriminació, quan es dona, no és explícita, sinó que s'addueixen altres motius (ja està el pis llogat, etc.)

Però l'**exclusió habitacional** no solament dificulta l'accés a l'habitatge, sinó també poder-lo mantenir al llarg del temps per les mateixes raons ja esmentades, i perquè:

- L'actualització a l'alça dels preus dels habitatges de lloguer un cop venç la temporalitat dels contractes, obeeix a criteris exclusius de mercat sense una normativa legal que ho reguli establint límits d'increment del preu fixat. I, si tenim en compte el greuge econòmic comparatiu que viuen les persones amb discapacitat o/i amb un trastorn mental, aquest fet té un efecte expulsiu evident.
- Les persones amb mobilitat reduïda que per raó de la seva discapacitat veuen incrementar-se (de manera sobtada o progressiva) les seves necessitats d'adaptació de l'habitatge, no solen tenir facilitats per part de la propietat del pis on viuen per autoritzar les reformes necessàries, en considerar que li perjudica ja que reduirà notablement en un futur les persones interessades en llogar aquell pis quan torni a estar disponible.

D'altra banda, resulta evident que poder disposar d'un habitatge per viure sol / sola o en companyia de qui es vulgui, és un element fonamental per poder fer realitat projectes de vida independent.

2. La Llei 18/2007, del 28 de desembre, del dret a l'habitatge

D'aquesta llei d'àmbit català ressaltem els següents aspectes:

- **Preàmbul:**

- *La Llei aposta per la creació d'un parc específic d'habitatges assequibles que permeti atendre les necessitats de la població que necessita un allotjament. Aquest parc ha d'ésser suficient per a permetre la mobilitat i l'adaptació a les necessitats canviants de les persones, i sobretot integrat, tant pel que fa a l'entorn físic com des del punt de vista social. L'anomenada «qüestió urbana», segons la qual la segregació de les persones en l'espai en funció de llurs nivells de renda és un dels perills més greus que amenacen la convivència a l'Europa occidental, és una preocupació a la qual la Llei vol donar resposta. Per a impulsar la creació d'un parc*

específic d'habitatges a un preu a l'abast de les rendes baixes i mitjanes, la Llei regula de la manera més rigorosa possible l'habitatge amb protecció oficial a Catalunya, i no només aquest, sinó també altres formes d'habitatge assequible que permetin aconseguir, a mitjà i llarg termini, l'autèntic parc específic que la societat reclama.

Cal ressaltar l'objectiu que, en el termini de vint anys, el 15% dels habitatges principals existents siguin habitatges destinats a polítiques socials.

- Es pretén garantir el dret a l'habitatge amb el benentès que aquest dret inclou l'entorn urbà en què s'integra. El text reconeix també que hi ha connexions entre el dret a l'habitatge digne i adequat i altres drets constitucionals que no són possibles sense el primer.

Una novetat de la Llei consisteix a considerar el proveïment d'habitatges destinats a polítiques socials com un servei d'interès general, en la línia del pronunciament del Parlament Europeu en matèria d'habitatge social. **El sector públic** supera així el paper d'espectador passiu del mercat immobiliari i **es compromet a adoptar mesures** orientades a l'existència d'habitatges assequibles suficients i adequats per a la població, ja sigui generant-los ell mateix o bé en col·laboració amb la iniciativa privada o amb la iniciativa de caràcter social, el denominat «tercer sector», cada cop més rellevant en l'àmbit de les iniciatives per a fer assequible l'habitatge.

Aquesta opció permet articular l'activitat pública dins el marc normatiu estatal i comunitari i **donar més relleu al sector públic local com a proveïdor de sòl i de promoció d'habitatges amb protecció**, ja sigui per iniciativa directa, mitjançant ens instrumentals, o per mitjà de convenis amb la Generalitat i els seus organismes especialitzats

- El capítol III dota les administracions actuants d'instruments per a aconseguir que els habitatges desocupats injustificadament, en àmbits d'acreditada necessitat d'habitatges, s'incorporin al mercat immobiliari per mitjà de tècniques de foment, però també de tècniques d'intervenció administrativa.

• **Article 1. Objecte.**

L'objecte d'aquesta llei és regular el dret a l'habitatge, entès com el dret de tota persona a accedir a un habitatge digne que sigui adequat, en les diverses etapes de la vida de cadascú, a la situació familiar, econòmica i social i a la capacitat funcional.

• **Títol II. De la planificació territorial i la programació en matèria d'habitatge**

- **Article 14. Els Plans locals d'habitatge.**

Punt 2) Els plans locals d'habitatge determinen les propostes i els compromisos municipals en política d'habitatge i són la proposta marc per a concertar polítiques d'habitatge amb l'Administració de la Generalitat.

Punt 3) Els plans locals d'habitatge han de contenir els apartats següents:

- a) L'anàlisi i la diagnosi de la situació de l'habitatge al municipi.
- b) Els objectius, els programes i les estratègies d'actuació.
- c) L'avaluació economicofinancera de les actuacions.

Punt 4) Els plans locals d'habitatge tenen una vigència de sis anys, sens perjudici que es pugui ampliar l'anàlisi i plantejar actuacions amb un termini més llarg. Un cop transcorreguts els sis anys, el pla s'ha de revisar.

Punt 5) En l'apartat d'anàlisi i diagnosi, els plans locals d'habitatge han de contenir:

- a) L'anàlisi i les previsions demogràfiques i la diagnosi de les necessitats d'habitatge de la població, amb la identificació dels segments de població amb dificultats d'accés o precarietat en la tinença, i l'anàlisi de la situació dels sense llar.
- b) L'anàlisi del mercat d'habitatge, amb l'estudi de l'evolució i les tendències de la construcció d'habitatges al municipi i dels preus de mercat en les modalitats de compra de primera mà, compra de segona mà i lloguer, i la diagnosi de la població que resta exclosa del mercat per raó dels seus ingressos.
- c) L'anàlisi del planejament urbanístic i del seu potencial d'oferta d'habitatges, amb la determinació de la quantitat, les modalitats, el règim d'accés i la iniciativa pública o privada de les reserves de sostre per a habitatge amb protecció oficial, i de sòl qualificat o reservat destinat al sistema d'habitatge dotacional que estableix la legislació urbanística, i la diagnosi del grau de cobertura de les necessitats d'habitatge de la població.
- d) L'anàlisi del parc d'habitatges, la diagnosi de les situacions d'infrahabitatge i d'utilització anòmala dels habitatges, i la diagnosi dels edificis d'habitatges i dels habitatges que no compleixen les condicions de qualitat que estableix aquesta llei.
- e) L'anàlisi del potencial d'habitatges dirigits a polítiques socials, en el cas dels municipis subjectes al mandat de solidaritat urbana que estableix l'article 73.

• **Títol V. De la política de protecció pública de l'habitatge**

- **Article 73. Objectiu de solidaritat urbana Punt 1.**

Per a fer efectiu el dret a l'habitatge a tot el territori de Catalunya, tots els municipis de més de 5.000 habitants i les capitals de comarca han de disposar, en el termini de vint anys, d'un parc mínim d'habitatges destinats a polítiques socials del 15% respecte del total d'habitatges principals existents, tal com els defineix l'article 3, considerant les circumstàncies pròpies de cada municipi i d'acord amb el calendari que sigui establert per reglament.

- **Article 75. Seguiment i control de l'objectiu de solidaritat urbana. Punt 2.**

Els municipis obligats per l'article 73 han d'elaborar un cens dels habitatges que integren llurs parcs d'habitatges destinats a polítiques socials, d'acord 140 Llei 18/2007 amb la metodologia que s'estableixi. Aquest cens ha d'estar permanentment actualitzat per a poder constatar el compliment del mandat de solidaritat urbana.

- **Article 99. Contingents especials de reserva.**

- 1. Per a garantir a les persones amb mobilitat reduïda l'accés a un habitatge, en totes les promocions s'ha de reservar un percentatge no inferior al 3% del volum total per a destinar-lo a satisfer la demanda d'habitatge per a aquest col·lectiu.*
- 2. Les resolucions d'inici dels procediments d'adjudicació en promocions d'iniciativa pública han d'establir una reserva sobre el nombre total d'habitatges de les promocions per a destinar-la a contingents especials i dur a terme accions positives respecte a les persones i els col·lectius vulnerables amb risc d'exclusió social.*
- 3. La resolució administrativa que inicia el procediment d'adjudicació ha de fixar el percentatge concret dels contingents especials de reserva d'habitatge per a necessitats específiques, amb la ponderació prèvia objectiva de les circumstàncies de la promoció concreta i amb la motivació de les raons que fonamenten la decisió.*
- 4. El percentatge dels contingents especials de reserva en promocions d'iniciativa pública, inclòs el corresponent a les persones amb mobilitat reduïda, **no pot ésser inferior al 10% del total d'habitatges de la promoció**, tot i que, si es comprova que aquest percentatge excedeix la demanda, el diferencial sobrant s'ha d'incorporar al contingent general.*

- **Article 100. Contingents general. Punt 3.**

Per a garantir una mixtura social efectiva en les promocions d'habitatges amb protecció oficial, les condicions d'adjudicació concretes a cada promoció han d'establir sistemes que assegurin que la composició final dels adjudicataris sigui la més semblant a la de l'estructura social del municipi, el districte o la zona, tant pel que a fa al nivell d'ingressos com al lloc de naixement, i que evitin la concentració excessiva de col·lectius que puguin posar la promoció en risc d'aïllament social.

• **Disposicions transitòries.**

- **Quarta:** *Habitatges adaptats L'exigència de l'article 99.1 d'adaptar un 3% dels habitatges amb protecció oficial per a persones amb mobilitat reduïda ha d'ésser revisada en el moment que el Decret de condicions d'habitabilitat de Catalunya disposi que els nous habitatges amb protecció oficial hagin d'ésser adaptables de manera general.*

3. Què demanem des del nostre Moviment?

3.1. Mesures per a facilitar l'accés de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental als habitatges de promoció pública.

• **Introducció.**

Els habitatges de protecció oficial són aquells habitatges promoguts per organismes públics o privats, a preus baixos i en condicions avantatjoses, per tal de cobrir les necessitats socials d'habitatge.

Les promocions han de comptar per llei amb una reserva del 3% de pisos per a persones amb mobilitat reduïda.

Aquests pisos estan adaptats per tal de possibilitar l'autonomia de les persones amb mobilitat reduïda, que poden sol·licitar-los sempre que la seva situació ho faci imprescindible i compleixen determinats requisits. Per accedir a un habitatge de protecció oficial (públic) és requisit imprescindible estar inscrit en el Registre de Sol·licitants d'Habitatge amb protecció oficial, que dona l'opció de participar als procediments d'adjudicacions d'habitatges de protecció oficial.

• **Les nostres demandes a ajuntaments i consell comarcal.**

- **Impulsar de manera decidida la construcció d'habitatges de promoció pública** donat el gran desequilibri actual entre necessitat habitacional i parc d'habitatge públic disponible.

Fer real el compromís definit al marc legal vigent de tenir un paper proactiu i **adoptar mesures** orientades a l'existència d'habitatges assequibles i accessibles suficients i adequats per a la població, ja sigui generant-los la mateixa administració o bé en col·laboració amb la iniciativa privada o amb la iniciativa de caràcter social.

Demanem que, tal i com estableix la Llei catalana de dret a l'habitatge, els nostres ajuntaments i el consell comarcal tinguin un paper cabdal **com a proveïdor de sòl i de promoció d'habitatges amb protecció**, ja sigui per iniciativa directa, mitjançant ens instrumentals, o per mitjà de convenis amb la Generalitat i els seus organismes especialitzats.

- Conèixer els **Plans locals d'habitatge** dels sis municipis de la comarca vigents, i la data de finalització dels sis anys de vigència.

I, més específicament, conèixer quina és la previsió demogràfica i la diagnosi de les necessitats d'habitatge que s'ha fet respecte de les persones amb discapacitat o/i trastorn mental, i quins els objectius, programes i estratègies d'actuació que afecten aquest sector de població.

- Als municipis de més de 5.000 habitants de la nostra comarca (Vilanova i la Geltrú, Sant Pere de Ribes, Sitges i Cubelles) demanem conèixer quin és el **percentatge actual de parc d'habitatges destinats a polítiques socials respecte del total d'habitatges principals**, i quines mesures estan previstes per garantir el mínim

del 15% establert a la Llei catalana de dret a l'Habitatge pel desembre de 2027 com a data límit en aquells municipis que no hagin assolit encara aquesta fita.

- **Millorar les dades del parc públic d'habitatge existent**, especialment en temes d'accessibilitat (física, auditiva, visual i cognitiva), tant de l'habitatge com de l'entorn i transport. Sense una diagnosi de la realitat no es poden fer polítiques públiques efectives i específiques.
- Assumir el compromís **d'augmentar al 15%, ja des d'aquest any 2022, el percentatge de reserva a contingents especials en promocions d'iniciativa pública.**

La llei de dret a l'Habitatge diu que aquest percentatge no pot ésser inferior al 10% del total d'habitatges de promoció pública, però el desajust exponencial actual entre necessitats del conjunt de la població en situació de vulnerabilitat i el parc disponible d'habitatges de promoció pública és tal, que es requereix d'un impuls decidit i sostingut en els propers anys per compensar aquest dèficit fins normalitzar la situació.

- **Dins d'aquest 15% de reserva a contingents especials en promocions d'iniciativa pública cal:**
 - o **Garantir que s'elimina tota discriminació per raó de tipus de discapacitat o/i de malaltia mental.**

Al marc legal vigent solament es contempla l'obligació d'una reserva per a persones amb mobilitat reduïda no inferior al 3% de pisos de promoció pública. Certament la proporció de persones amb discapacitat física motora (o persones amb mobilitat reduïda) a la nostra comarca és del 37,38%²² el que representa una de cada tres persones amb discapacitat.

Ara bé, **no contemplar la resta de persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental dins els contingents especials suposa una discriminació flagrant i una vulneració dels seus drets.**

Cal garantir el dret de totes les persones amb discapacitat a accedir a l'habitatge, sense exclusions. Ja hem vist com el greuge econòmic comparatiu afecta totes les tipologies de discapacitat dificultant o impeding l'accés de la majoria del col·lectiu al mercat privat de lloguer i, per suposat, de compra.

- o **Establir, ja des d'aquest any 2022, un percentatge de reserva per a les persones amb tot tipus de discapacitat o/i amb trastorn mental, que sigui coherent amb les desigualtats actuals pel que fa a l'accés als habitatges de promoció pública de nova construcció.** Igual criteri s'ha de tenir en compte pels habitatges de promoció pública que s'hagin de re-assignar a nous sol·licitants.

²² IDESCAT. Dades 2020.

Des del nostre Moviment tenim dos posicionaments diferents respecte de quin ha de ser aquest percentatge:

- ✓ **6% dels pisos de promoció pública** reservats a persones amb discapacitat o/i trastorn mental que es repartiria de la següent manera: 3% per a persones amb mobilitat reduïda + 3 % per a la resta de persones amb discapacitat o/i trastorn mental.

De fet, el projecte de decret de Codi d'Accessibilitat de Catalunya, pendent d'aprovació, estableix una reserva d'un percentatge no inferior al 5% per a persones amb discapacitat. I diu que aquest percentatge serà progressiu i en municipis amb forta demanda serà obligatori fins a un 7%.

- ✓ **8% dels pisos de promoció pública** reservats a persones amb discapacitat o/i trastorn mental, tot garantint un 3% per a persones amb mobilitat reduïda i un 5 % destinat a la resta de persones amb discapacitat o/i malaltia mental.

L'argument en què es basa el sector del nostre Moviment que defensa aquest percentatge és que dues de cada tres persones amb discapacitat o/i trastorn mental no tenen mobilitat reduïda, es troben en situació d'exclusió habitacional i fins ara no han pogut formar part dels contingents especials, mentre que la consciència de dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat és cada cop major.

- o **Aquest percentatge del 6% o del 8%, a aplicar ja des d'aquest any 2022, no ha de ser de màxims, sinó de mínims.**

Un exemple: en ocasions hi ha habitatges inicialment destinats a famílies però que no es poden adjudicar perquè les famílies que estan en llista d'espera necessiten d'una major superfície i número d'habitacions en funció del número de persones que hi viuran. Aquests pisos han de poder-se adjudicar a d'altres perfils, com ara a persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que estiguin en llista d'espera d'habitatge de promoció pública.

- o **Incrementar progressivament el percentatge de reserva de pisos de nova promoció per a persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental** de manera proporcional a l'increment de sol·licituds rebudes fins que tothom que figuri en les llistes pugui disposar d'habitatge públic en un termini màxim d'un any.

Cal tenir en compte:

- ✓ La situació estructural d'exclusió habitacional que viu aquest col·lectiu.
- ✓ La creixent consciència de dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat per part de sectors de persones amb discapacitat, i llurs famílies, que tradicionalment haguessin optat o acceptat l'opció d'institucionalització.

- ✓ El creixement a la Comarca del Garraf del número de persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que hi viuen²³ i que s'ha incrementat un 40,95% en el període 2010 – 2020. Aquest increment és superior al del conjunt de Catalunya que, en igual període, va ser del 39,36%.

Amb dades 2020, la població amb discapacitat o/i amb trastorn mental representa un 6% de la població total a la nostra Comarca del Garraf. A Catalunya aquesta proporció és del 8%.

Això ens dona l'oportunitat de poder assolir l'objectiu de donar resposta a la necessitat habitacional d'aquest col·lectiu en un període més curt de temps que en la majoria dels territoris del país.

La nostra comarca tradicionalment ha estat pionera a Catalunya en inclusió escolar de l'alumnat amb discapacitat, i destaca la seva sensibilitat en molts fronts com a societat inclusiva de les persones amb discapacitat, fruit també del compromís polític per part de les administracions local i comarcal.

Demaneu que aquest compromís es demostrï també en fer possible l'accés a l'habitatge públic quan el mercat ordinari de lloguer resulta exclouent.

- Les noves promocions d'habitatge de promoció pública han de **tenir en compte també l'accessibilitat de l'entorn i el transport**.
- Identificar quin és el **greuge econòmic comparatiu** per a cada tipologia de discapacitat o/i trastorn mental i segons la necessitat de suport que requereixen, i aplicar-lo per a definir quines han de ser les quanties màximes d'ingressos que delimiten si poden o no sol·licitar habitatge de promoció pública.
- Cal **fer accessible** a la diversitat de persones amb discapacitat o/i trastorn mental el **procés de tramitació i recollida de la sol·licitud d'habitatge de promoció pública**.
- **Facilitar que puguin sol·licitar habitatge de promoció pública una unitat de convivència voluntària entre persones unides per una amistat que volen viure juntes**, però que no tenen lligams familiars o de parella. Aquesta és una opció que pot fer viable l'emancipació de la llar familiar o deixar de viure en una habitació de lloguer en pitjors condicions, per posar algun exemple.

Això ara no és possible.

²³ IDESCAT. Anuari Estadístic de Catalunya. Comparativa interanual.

- Un cop admesa la sol·licitud d'habitatge de promoció pública, assignar una **puntuació pel fet de tenir una discapacitat o/i un trastorn mental**, com un criteri d'acció positiva o acció afirmativa²⁴.
- Establir i incorporar uns criteris d'accessibilitat universal als Plecs dels concursos d'adjudicació dels Projectes de construcció d'habitatges de promoció pública.

Es tracta de definir uns criteris que no tenen perquè encarrir els costos o, en tot cas, no de manera significativa, però que garanteixen uns mínims d'accessibilitat dels quals es pot beneficiar tota la població, tinguin o no una discapacitat.

A l'Ajuntament de Barcelona s'està treballant per definir criteris universals d'accessibilitat per implementar a l'obra nova d'edificació d'habitatges de promoció pública. Hi estan implicats, a més l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD), la Gerència d'Habitatge, i l'Institut Municipal d'Habitatge i Rehabilitació (IMHAB), amb la col·laboració de la Xarxa d'Accessibilitat i Vida Independent (XAVI) impulsada per l'IMPD i en la que participen les entitats del sector.

A tall d'exemple enumerem a continuació alguns exemples de criteris d'accessibilitat universal:

- Vídeo-porters accessibles, que permetin a les persones amb discapacitat auditiva interaccionar des de l'exterior. Han de disposar de pictogrames que han d'informar de forma visual si s'ha accionat el timbre, si algú parla des de l'habitatge o si la porta està oberta.
- Bústies accessibles: alçada entre 0,80 i 1,20 m. des de terra. I perfectament detectables i de fàcil accés. Han de poder accedir-hi fàcilment les persones en cadira de rodes.
- Timbres accessibles: a una alçada entre 0,80 i 1,20 m. des de terra.
- Automatització de portes d'entrada mitjançant un mecanisme que s'activi de manera digital (targeta electrònica, o comandament, ...).
- Als banys dels habitatges posar plat de dutxa enrassat (a ran de terra), etc.
- Portes de pas de 90 cm. d'amplada.
- Accés a les terrasses o balcons dels habitatges a peu pla.
- Etc.

Un cop definits els criteris d'accessibilitat universal a aplicar a les noves promocions d'habitatge de promoció pública, també cal posar en marxa accions per tal d'incentivar la seva aplicació en la obra d'iniciativa privada.

²⁴ Acció positiva o acció afirmativa: comporta l'aplicació d'accions encaminades a afavorir determinades persones, grups o col·lectius que pateixen discriminació o circumstàncies més desfavorides que la resta de la població amb l'objectiu de buscar l'equilibri de les seves condicions de vida o d'igualar les oportunitats d'accés a recursos i serveis amb la resta de la població.

3.2. Cercar els mecanismes que permetin incorporar immobles de la Societat de Gestió d'Actius Procedents de la Reestructuració Bancària, més coneguda per SAREB, o d'immobles buits dels grans tenidors dels quals els ajuntaments poden disposar del cens, per tal d'incorporar-los al mercat de lloguer social per a col·lectius en situació de vulnerabilitat o d'exclusió habitacional, com és el cas de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental.

3.3. Línies de subvenció per a millorar l'accessibilitat.

Es tracta d'obrir línies de subvenció, quan no hi siguin, per possibilitar:

- Arranjament dels habitatges per fer-los accessibles o millorar l'accessibilitat. Parlem d'obres d'adaptació, no de compra de grues, cadires de rodes, etc. que tenen altres vies de finançament públic.
- Adaptació d'accessos als edificis de les comunitats de veïns i veïnes.
- Posar ascensors.
- Incorporar la domòtica a l'habitatge per facilitar l'accessibilitat (aixecar i tancar les persianes amb comandament; obrir i tancar les finestres amb comandament, etc.).

Aquest llistat té caràcter il·lustratiu i no tancat.

3.4. Mesures per a facilitar l'accés al mercat privat de lloguer

Tenir una discapacitat o/i trastorn mental pot ser una dificultat afegida a l'hora d'accedir al mercat privat de lloguer, doncs encara ens trobem prejudicis que generen actituds discriminatòries per la desconfiança cap a que compleixin amb les obligacions econòmiques, mantinguin el pis en bones condicions, o puguin generar problemes amb el veïnatge de l'escala.

Davant d'això des del Moviment demanem:

- Donar compliment al que estableix la "Llei catalana 19/2020, de 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació", establint els mecanismes de **denúncia i sanció de situacions o actes de discriminació contra les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental** quan no puguin accedir a un contracte de lloguer per raó de la seva condició de tenir una discapacitat o un trastorn mental.

"Les administracions públiques han d'aplicar els mètodes i els instruments necessaris per a detectar les situacions discriminatòries i protegir les víctimes de discriminació, i han d'adoptar mesures preventives i aplicar les mesures adequades per al cessament d'aquestes situacions" (Art. 22 Punt 1.)

- Posar en marxa **mecanismes de mediació**²⁵ entre propietaris de pisos buits que els vulguin llogar i persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que vulguin accedir-hi. Pot servir d'antecedent a estudiar la "Borsa d'Habitatge de Lloguer Social" que gestiona el Consorci d'Habitatge de Barcelona²⁶.

²⁵ La mediació per al lloguer social: Secció 3 del Decret 75/2014 del Pla per al dret a l'Habitatge (àmbit Catalunya).

²⁶ <http://www.bcn.cat/consorcihabitatge/ca/home.html>

- Cal treballar amb les administracions de finques per tal que **s'informi també sobre les condicions d'accessibilitat dels habitatges** que s'ofereixen per llogar. I això tant als anuncis com en la informació personalitzada que es proporcioni.

3.5. Promoure fórmules alternatives d'accés a l'habitatge.

- **Adaptació de locals a habitatge en planta baixa.**

"Els avenços tecnològics han canviat la forma de relacionar-nos en el nostre dia a dia, un dels casos més clars és la forma en que treballem. Cada cop més empreses i plataformes aposten pel consum de productes i serveis online, en detriment de les botigues físiques als barris. Aquesta realitat obre un ventall de noves possibilitats en altres sectors, com l'habitatge i els equipaments urbans, molt necessaris en aquestes zones que han vist minvada la seva capacitat comercial.

La possibilitat d'ampliar el parc d'habitatges de la ciutat es veu com una oportunitat de garantir l'accés a l'habitatge, i la seva posició en continuïtat amb el carrer facilita un dels reptes pendents al municipi: l'accessibilitat d'habitatges en àrees consolidades.

Aquest projecte s'inicia des de l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) per tal de realitzar els estudis tècnics de viabilitat i condicions tècniques que han de recollir els locals per tal de ser convertits en habitatge, així com identificar el procediment legal per al seu canvi d'ús".²⁷

Des del nostre Moviment creiem que aquesta és una via que cal explorar als municipis de la comarca donat el gran desequilibri actual entre l'enorme necessitat d'habitatge accessible i assequible als col·lectius amb menor capacitat adquisitiva i el parc d'habitatge existent, sobre tot de promoció pública.

- **Una reflexió en relació al cohabitatge.**

En què consisteix?:

Les possibilitats són diverses però, en línies generals, es tracta d'iniciatives d'habitatge cooperatiu en règim de cessió d'ús.

Es tracta de cooperatives (o en ocasions el promotor pot ser una Fundació), en les que la propietat és col·lectiva i cada persona membre gaudeix del dret d'ús de l'habitatge en el que viu. No hi ha propietat individual. Són iniciatives sense ànim de lucre amb un funcionament participatiu, amb major o menor grau d'autogestió de les persones sòcies de la cooperativa. Solen requerir d'una aportació econòmica inicial i el pagament de quotes mensuals per tal de fer front als costos de projecte tècnic, construcció, gestoria quan n'hi ha, manteniment i funcionament del projecte d'habitatge cooperatiu.

²⁷ "Requeriments tècnics per a l'adaptació de locals a habitatge en PB". Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) de l'Ajuntament de Barcelona.

En aquestes experiències les decisions sobre el disseny dels habitatges i espais compartits els pren la cooperativa, de manera que l'habitatge s'ajusta a les necessitats i preferències de les persones que hi viuran, si més no, a les de les persones promotores inicials.

Habitualment es tracta d'iniciatives que incorporen també valors de sostenibilitat, entre d'altres.

Moltes d'aquestes iniciatives demanen la col·laboració de l'administració pública, sovint mitjançant la cessió de sòl.

Algunes d'aquestes iniciatives estan liderades per persones amb discapacitat física amb mobilitat reduïda, o de familiars de persones amb discapacitat intel·lectual, entre d'altres possibles.

La reflexió:

- Les persones que participen en aquestes iniciatives tenen un poder adquisitiu que els ha permès triar entre buscar habitatge al mercat ordinari (de lloguer o de compra), o participar en una iniciativa de cohabitatge.

Creiem que el suport de l'administració pública a aquestes iniciatives no pot anar en cap cas en detriment del sector majoritari de persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que senzillament no poden triar entre diverses opcions perquè es troben en situació d'exclusió habitacional. És aquí on cal posar la prioritat i els recursos de les administracions públiques.

- Cal distingir quan es tracta d'una iniciativa volguda perquè s'ha pogut optar i s'ha triat un model de cohabitatge, del fet que l'administració promogui o afavoreixi que les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental visquin juntes en un mateix recinte on disposin també d'espais o serveis compartits (bugaderia, sala d'oci, ...). Aquesta segona opció pot contradir el principi d'inclusió al que totes les persones amb discapacitat tenen dret.

I el fet que aquest cohabitatge pugui ser compartit amb altres perfils per aportar diversitat com, per exemple, gent gran, no modifica aquesta valoració.

Inclusió vol dir també viure on viu la resta de la població, com un ciutadà o ciutadana més.

INSERCIÓ LABORAL

Sumari:

1. L'article 17 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.
2. El que diu la normativa legal vigent a l'Estat Espanyol.
3. Què demanem des del nostre Moviment?
 - 3.1. Recolzament als Programes TIMOL i MATÍ de l'IMET d'àmbit comarcal.
 - 3.2. Contractació mitjançant oferta pública de persones amb discapacitat per part de l'administració local i comarcal.
 - 3.3. L'administració local i comarcal no ha contractar empreses o entitats que incompleixin les obligacions previstes a la normativa legal vigent sobre integració de les persones amb discapacitat, particularment, la de tenir a la seva plantilla un mínim del 2% de persones amb discapacitat si compten amb 50 o més treballadors / treballadores.
 - 3.4. En les licitacions incorporar als Plecs criteris d'adjudicació relatius a la promoció de la inserció laboral de les persones amb discapacitat.
 - 3.5. Incorporar en les licitacions condicions especials d'execució de contingut social que contemplin de manera explícita les persones amb discapacitat.
 - 3.6. Els processos de licitació han de complir els criteris d'accessibilitat universal.
 - 3.7. Recolzament a les iniciatives privades d'entitats sense ànim de lucre que busquen promoure la inserció laboral de persones amb discapacitat al mercat ordinari de treball.

Un requisit per poder fer realitat un projecte de vida independent i d'inclusió en la comunitat és disposar d'ingressos que ho permetin.

És evident que l'accés al món laboral suposa una font clau d'ingressos a més d'un dret ciutadà que, en el cas de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental, està reconegut a l'article 27 de la "Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat".

En el context d'aquest document posposem abordar aquest tema en profunditat en espera que el Comitè Internacional publiqui, sembla que en breu, l'Observació General que desenvoluparà l'article 27 de la Convenció.

En conseqüència, en aquest apartat recollim determinades demandes directament relacionades amb la inserció laboral en el mercat ordinari de treball, essent conscients que es tracta d'un abordatge parcial del tema.

1. L'article 27 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat

L'article 27 de la Convenció estableix el dret al "Treball i ocupació".

A continuació i en cursiva reproduïm una part del contingut d'aquest article que considerem implica més directament les administracions local i comarcal:

Els estats part reconeixen el dret de les persones amb discapacitat a treballar, en igualtat de condicions amb les altres; això inclou el dret a tenir l'oportunitat de guanyar-se la vida mitjançant un treball lliurement triat o acceptat en un mercat i un entorn laborals que siguin oberts, inclusivament i accessibles a les persones amb discapacitat.

Els estats part salvaguardaran i promouran l'exercici del dret al treball, fins i tot per a les persones que adquireixin una discapacitat durant l'ocupació, adoptant les mesures pertinents, inclosa la promulgació de legislació, entre elles:

- a) *Prohibir la discriminació per motius de discapacitat pel que fa a totes les qüestions relatives a qualsevol forma d'ocupació, incloses les condicions de selecció, contractació i ocupació, la continuïtat en l'ocupació, la promoció professional i unes condicions de treball segures i saludables;*
- b) *Protegir el dret de les persones amb discapacitat, en igualtat de condicions amb les altres, a unes condicions de treball justes i favorables, i en particular a la igualtat d'oportunitats i de remuneració per feines d'igual valor, a condicions de treball segures i saludables, inclosa la protecció contra l'assetjament, i a la reparació per greuges soferts;*
- c) *Afavorir les oportunitats d'ocupació i la promoció professional de les persones amb discapacitat al mercat laboral, i donar-los suport per a la recerca, obtenció i manteniment d'ocupació, i per a la reincorporació laboral;*
- d) *Contractar persones amb discapacitat en el sector públic;*
- e) *Promoure l'ocupació de persones amb discapacitat en el sector privat mitjançant les polítiques i mesures pertinents, que poden incloure programes d'acció afirmativa, incentius i altres mesures;*
- f) *Promoure l'adquisició, per part de les persones amb discapacitat, d'experiència laboral en el mercat de treball obert;*

El Comitè Internacional ha estat treballant l'Observació General que desenvolupa l'article 27 de la Convenció i sembla que en breu la farà pública.

En espera que això passi, centrarem les nostres demandes en determinats aspectes de la inserció laboral en el mercat ordinari de treball privat i de l'administració pública.

2. El que diu la normativa legal vigent a l'Estat Espanyol

2.1. S'estableix una quota de reserva:

- Les empreses públiques i privades que emprin un nombre de treballadors/es fixos que excedeixi de 50 estaran obligades a emprar un nombre de treballadors/es amb discapacitat no inferior a el 2%, excepte conveni col·lectiu o voluntat de l'empresari, sempre que s'apliquin mesures alternatives.
- L'Administració pública haurà de reservar el 7% de les places de convocatòries a persones amb discapacitat segons l'establert en el Reial decret-Legislatiu 5/2015 de 30 de octubre, pel qual s'aprova el text refós de la Llei de l'Estatut Bàsic de l'Empleat Públic i Llei 30/1984 de la Funció Pública.

D'aquest 7%, el 2% de les places s'han de reservar per a persones amb discapacitat intel·lectual i el 5% restant de les places s'han de reservar per a persones que acreditin qualsevol altre tipus de discapacitat.

Requisit: tenir acreditada la condició legal de persona amb discapacitat amb un grau igual o superior al 33%.

Forma d'accés: oposició.

2.2. Es permeten mesures alternatives a aquesta obligatorietat:

Es contempla l'**excepció** al compliment de la quota de reserva davant:

- Impossibilitat que els Serveis Públics d'Ocupació puguin atendre l'oferta d'ocupació després d'haver efectuat les gestions d'intermediació necessàries.
- Acreditació per part de l'empresa de qüestions de caràcter productiu, organitzatiu, tècnic o econòmic que motivin especial dificultat per incorporar a treballadors o treballadores amb discapacitat.

Són **mesures alternatives aplicables**:

- Realització d'un contracte mercantil o civil amb un Centre Especial d'Ocupació o amb un treballador/a autònom/a amb discapacitat (per al subministrament de béns, o per a la prestació de serveis aliens).
- Realització de donacions i accions de patrocini.
- Constitució d'enclavaments laborals.

3. Què demanem des del nostre Moviment?

Recolzament actiu a la inserció laboral en el mercat ordinari de treball de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental residents a la Comarca del Garraf.

Aquesta demanda es concreta, entre d'altres mesures, en:

3.1. Recolzament als Programes TIMOL i MATÍ d'àmbit comarcal gestionats per l'Institut Municipal d'Educació i Treball (IMET).

En reunió de Consell d'Alcaldies celebrat al Consell Comarcal del Garraf el 7 d'abril de 2017, des de la Plataforma Ciutadana del Garraf per una Empresa Inclusiva es van fer les següents peticions respecte del Programa TIMOL que fem també nostres a data d'avui i extensives al Programa MATÍ:

a) Corresponsabilitat i actuació proactiva per fer del Programa TIMOL i el Programa MATÍ uns serveis d'àmbit comarcal **consolidats i estables**:

- Renovant periòdicament el compromís de cada ajuntament i del consell comarcal mitjançant conveni o fórmula administrativa amb caràcter vinculant que es determini.
- Més enllà d'un conveni marc conjunt, demanem que es formalitzin acords operatius bilaterals de cada ajuntament i del consell comarcal amb l'IMET, que concretin de manera operativa aquest compromís.

Així, demanem que:

- Els governs resultants de les properes eleccions municipals a cada ajuntament, i al consell comarcal, renovin el seu compromís amb tots dos Programes (TIMOL i MATÍ).
- Es busqui el consens i recolzament també dels partits de l'oposició per tal de garantir la continuïtat dels compromisos establerts al llarg dels successius mandats.

b) Corresponsabilitat i actuació proactiva per **eliminar les llistes d'espera** actuals i evitar que n'hi hagi en un futur.

Això implica:

- Visió global i planificació per anticipar nova demanda (promocions que finalitzen IFE, PFI, Trànsit, ...).
- Co-finançament, quan calgui, complementari al finançament de la Generalitat i proporcional al número de persones de cada municipi que participen en aquests Programes i les que estan en llista d'espera pendents d'accés al servei.

A data 26 de maig de 2022 tant el Programa TIMOL com el Programa MATÍ tenen llista d'espera.

- **Programa TIMOL:** 55 persones estan en llista d'espera, de les quals hi ha 43 persones a qui no se'ls ha activat (telefonat) per participar en cap procés d'accés al programa, i 12 persones més formen part de la llista a qui sí se les va telefonar al darrer procés d'entrada al Programa TIMOL i van rebutjar participar-hi perquè estaven fent altres activitats i no volien entrar al programa en aquell moment, però sí van manifestar la seva voluntat de mantenir-se en la llista d'espera i ser cridades si s'iniciava un nou procés d'accés.

Som conscients que durant els dos anys de pandèmia a causa de la Covid 19 no s'han fet processos d'accés al programa, i que també s'ha ressentit el ritme de noves contractacions, sobre tot durant el primer any de pandèmia.

Tot i això, considerem aquesta xifra altament preocupant i ens fa apel·lar al compromís de corresponsabilitat i d'actuació proactiva de les administracions local i comarcal per tal d'eliminar les llistes d'espera actualment existents.

Considerem necessari avaluar en quin moment està l'accés al Programa TIMOL i posar en marxa les accions correctores que calgui per tal que s'obrin aquest mateix any nous processos d'accés que permetin eliminar la llista d'espera o, al menys, que la redueixin de manera molt important.

- Programa MATÍ: Són 20 les persones que en aquesta data estan en llista d'espera.

c) Corresponsabilitat i actuació proactiva per **garantir que es manté al llarg del temps la qualitat i la filosofia del servei**.

De fet, la metodologia de "Treball amb Suport" en què es basa el Programa TIMOL neix als EEUU a finals de la dècada dels 70, i està implantada en més de 60 països, per fer possible la inserció laboral en el mercat ordinari de treball de les persones amb discapacitat intel·lectual amb graus d'afectació importants i no solament lleus.

d) Compromís actiu per a la millora del funcionament del servei en allò que calgui.

Entre d'altres, assegurant la participació en cada reunió de plenari i comissions tècniques que es posin en marxa.

e) Lideratge del Consell Comarcal en tant els dos Programes (TIMOL i MATÍ) són d'àmbit comarcal.

3.2. Contractació mitjançant oferta pública de persones amb discapacitat per part de l'administració local i comarcal.

- Assegurar el compliment d'oferta pública del 7% per a persones amb discapacitat de les quals: el 2% estarà destinat a persones amb discapacitat intel·lectual, i el 5% per a la resta de tipologies de discapacitat.
- Pel que fa al 2% de l'oferta pública destinada a les persones amb discapacitat intel·lectual demanem que, entre d'altres possibilitats:
 - Es faci una oferta pública específica adreçada a persones amb discapacitat igual o superior al 33% de la qual, com a mínim, el 25% ha de ser discapacitat intel·lectual.
 - S'identifiquin prèviament les categories laborals ja existents que s'oferiran, o que es creïn de noves. Aquest és el cas, per exemple, de l'Ajuntament de Barcelona que ha creat una nova categoria: Ajudant de Serveis Auxiliars.
 - Identificar, amb la implicació del conjunt de l'organització municipal o comarcal, els llocs de treball d'aquesta/es categoria/es susceptibles de ser ocupats amb aquesta oferta pública.
 - Fer un procés de selecció adaptat a les persones amb discapacitat intel·lectual:
 - Bases de la convocatòria i Guia d'ajuda en lectura fàcil.
 - No demanar cap titulació com a requisit per poder participar.
 - Eliminar el temari teòric.
 - Valorar les aptituds a través d'un test de competències cognitives bàsiques, i d'una prova pràctica.
 - Fer una prova bàsica de català adaptada expressament per la Direcció General de Política Lingüística de la Generalitat.
 - Realitzar una entrevista, però no amb finalitat avaluadora que atorgui puntuació, sinó amb l'objectiu de valorar per a quin lloc de treball és idònia aquella persona.
 - Tenir preparat un Pla d'acollida que contempli una formació inicial.
 - Els Programes TIMOL i MATÍ han de tenir un paper cabdal :
 - Assessorant l'administració local o comarcal en tot aquest procés.
 - Fent el seguiment de la inserció laboral de les persones que obtinguin plaça al llarg de la seva vida laboral, donant suport en allò que calgui tant a l'administració contractant com a la persona treballadora.

3.3. L'administració local i comarcal no ha contractar empreses o entitats que incompleixin les obligacions previstes a la normativa legal vigent sobre integració de les persones amb discapacitat o/i trastorn mental, particularment, la de tenir a la seva plantilla un mínim del 2% de persones amb discapacitat si compten amb 50 o més treballadors / treballadores.

- De conformitat amb el que estableix la Llei estatal 9/2017 de Contractes del Sector Públic (LCSP) al seu article 71, als plecs contractuals s'ha d'establir que no podran participar en el procés de licitació les persones o entitats que:
 - Hagin estat sancionades amb caràcter ferm per infracció greu en matèria d'integració laboral i d'igualtat d'oportunitats i no discriminació de les persones amb discapacitat.
 - Hagin estat sancionades amb caràcter ferm per infracció molt greu en matèria laboral o social.
 - Les empreses o entitats de 50 o més treballadors o treballadores que no acreditin que un mínim del 2% de la seva plantilla són persones amb discapacitat, o haver adoptat, en el seu defecte, les mesures alternatives previstes a la normativa legal vigent.
- Pel que fa a les empreses amb 50 o més treballadors i/o treballadores l'òrgan de contractació ha de:
 - Exigir necessàriament als licitadors la presentació d'una declaració responsable acreditant el compliment de la quota de reserva del 2% de llocs de treball per a persones amb discapacitat, o de haver aplicat les mesures alternatives corresponents.
 - Controlar que el compliment es mantingui durant l'execució del contracte, per tal que si s'incompleix la quota de reserva dels llocs de treball per a persones amb discapacitat de manera sobrevinguda, es resolgui el contracte d'acord a l'establert a l'article 211 de la LCSP.

Per a que això sigui possible cal que als Plecs contractuals quedi recollida com a causa de resolució la concurrència sobrevinguda en l'empresa o entitat licitadora, durant l'execució del contracte, de qualsevol de les circumstàncies determinants de la prohibició de contractar amb l'administració, particularment de la reserva de llocs de treball per a persones amb discapacitat.

3.4. En les licitacions incorporar als Plecs criteris d'adjudicació relatius a la promoció de la inserció laboral de les persones amb discapacitat.

Un aspecte rellevant de la Llei estatal de Contractes en el Sector Públic (LCSP) és que el preu ja no constitueix l'únic criteri d'adjudicació del contracte, havent-se de valorar diversos criteris per a determinar la millor relació qualitat-preu, entre d'altres, la inserció sociolaboral de persones amb discapacitat.

Per això **demanem** a les administracions local i comarcal que incorporin als Plecs de Condicions criteris d'adjudicació com, per exemple:

- Es puntuarà fins a "X" punts al licitador que es comprometi a contractar per a l'execució del contracte a un major número de persones en situació o risc d'exclusió social, i que un d'aquests col·lectius sigui el de persones amb discapacitat física, intel·lectual, sensorial o trastorn mental.

O també establir com a criteris d'adjudicació qüestions relatives a l'accessibilitat i el disseny universal per a tothom en la línia del que abordem a l'eix temàtic que dediquem de manera específica a aquest tema en el present document.

Caldrà verificar el compliment efectiu dels criteris d'adjudicació mitjançant l'aportació per part dels licitadors de la documentació que calgui en cada cas, a instàncies de l'òrgan de contractació i abans de la finalització del contracte.

3.5. Incorporar en les licitacions condicions especials d'execució de contingut social que contemplin de manera explícita les persones amb discapacitat.

Una altre novetat de la LCSP és la imposició als òrgans de contractació de l'obligació d'incloure sempre una clàusula de caràcter social, ètic o mediambiental com a condició d'execució. La incorporació d'aquestes condicions exigeix que estiguin vinculades a l'objecte del contracte, no resultin discriminatòries, siguin compatibles amb el dret comunitari i s'esmentin a l'anunci de la licitació i als Plecs de Condicions.

Entre les condicions especials d'execució de contingut social, la pròpia LCSP ja anticipa com a possibles les de:

- Fer efectius els drets reconeguts a la Convenció sobre els drets de les Persones amb discapacitat aprovada el 2006 per l'Assemblea de les Nacions Unides.
- Contractar un número de persones amb discapacitat superior al que exigeix la legislació nacional.
- Promoure la contractació de persones amb especials dificultats d'inserció en el mercat laboral, en particular de les persones amb discapacitat.

En conseqüència, **demanem** que les administracions local i comarcal valorin sempre la possibilitat d'introduir en els Plecs de Condicions com a obligacions de l'adjudicatari que vagin en la línia que exemplifiquem a continuació:

- La promoció de la inserció laboral de persones amb discapacitat:
 - o De resultar adjudicatària l'empresa o entitat haurà de tenir en la plantilla que executi el contracte un mínim de (X) treballadors o treballadores contractats d'entre el col·lectiu de demandants d'ocupació (SEPE) i que tinguin dificultats importants per a incorporar-se al mercat ordinari de treball, o que figurin en algú dels següents col·lectius:
 - ✓ Persones amb discapacitat física, intel·lectual, sensorial o trastorn mental.
 - o Durant el període d'execució caldrà contractar un mínim de (X) persones amb dificultats particulars d'incorporació al mercat ordinari de treball per a substituir als treballadors i treballadores que desenvolupant les prestacions del contracte, estiguin de baixa, vacances o finalitzin la seva vinculació laboral amb l'empresa.

Per a la substitució es seleccionarà la persona candidata que complint els requisits de capacitat i formació necessaris pel correcte desenvolupament del lloc de treball, estigui inclosa en algun dels col·lectius que figuren a continuació:

- ✓ Persones amb discapacitat física, intel·lectual, sensorial o trastorn mental.

O també establir com a criteris d'adjudicació qüestions relatives a l'accessibilitat i el disseny universal per a tothom en la línia del que abordem a l'eix temàtic que dediquem de manera específica a aquest tema en el present document.

Caldrà verificar el compliment efectiu de les condicions especials d'execució mitjançant l'aportació per part dels licitadors de la documentació que calgui en cada cas, a instàncies de l'òrgan de contractació.

En cas d'incompliment caldrà aplicar les mesures establertes als Plecs de Condicions. Així, si l'incompliment afecta una obligació contractual de caràcter essencial, caldrà procedir a la resolució del contracte. En altre cas, s'aplicaran les penalitzacions previstes als Plecs. Per això **demanem** que, quan l'incompliment no es tipifiqui com a causa de resolució del contracte, als Plecs quedi recollit com a infracció greu, de manera que causi com a efecte la prohibició de contractar en futures licitacions.

3.6. Els processos de licitació han de complir els criteris d'accessibilitat universal.

Els òrgans de contractació han d'ajustar el procés de licitació als requisits d'accessibilitat universal i al disseny per a totes les persones, tal i com s'exigeix en diverses de les Disposicions Addicionals de la LCSP.

Així, i segons s'estableix a l'article 126 de la LCSP, les prescripcions tècniques es redactaran, llevat dels casos degudament justificats, de manera que es tinguin en compte tant el que estableix la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat, com els criteris d'accessibilitat universal o disseny per a totes les persones, d'acord a l'establert a la normativa legal que els desenvolupa.

D'altra banda, en els processos de licitació per a l'adquisició de bens i serveis de les TIC, s'hauran d'establir com a especificacions tècniques referències a la norma europea EN 301549 o a la norma espanyola UNE-EN 301549, en les que es recullen els requisits d'accessibilitat de productes i serveis TIC aplicables a la contractació pública en Europa.

3.7. Recolzament de les iniciatives d'entitats sense ànim de lucre que busquen promoure la inserció laboral de persones amb discapacitat al mercat ordinari de treball.

A la Comarca del Garraf tenim antecedents d'iniciatives en aquesta direcció. Així, per exemple, l'any 2002 la Fundació Ave María de Sitges va optar per aquesta via i va posar en marxa la iniciativa "Laundry ID" que permet identificar, seleccionar i distribuir la roba, des de la bugaderia als armaris de les habitacions de serveis residencials, sense error, amb l'ajut d'etiquetes RFID i un programari propi, fàcil d'utilitzar, per relacionar la peça de roba llegida amb un led lluminós sobre la cubeta de la persona resident en què s'ha de depositar.

Aquest sistema es va dissenyar per tal d'afavorir la contractació de persones amb discapacitat intel·lectual o de qualsevol altre tipologia que, amb aquest procés, associen amb eficàcia la tasca a realitzar. I, de fet, la iniciativa "Laundry ID" no solament ha rebut nombroses distincions, la més important l'atorgada per la Comunitat Europea a Brussel·les, sinó que està sent usada en molts serveis residencials de l'Estat Espanyol que han contractat persones amb discapacitat, i que prèviament reben formació en el seu ús proporcionada per l'Institut de Robòtica per a la Dependència de la Fundació.

Des del nostre Moviment demanem que les administracions local i comarcal donin suport a les iniciatives d'entitats sense ànim de lucre que promoguin de manera efectiva la inserció laboral de les persones amb discapacitat en el mercat ordinari de treball.

ELS SERVEIS DE SUPORT A LA VIDA INDEPENDENT I D'INCLUSIÓ EN LA COMUNITAT: DE QUÈ PARLEM?

A Europa la gestió dels suports personalitzats que es presten en l'àmbit comunitari és assumida majoritàriament per l'administració local o, en tot cas, l'equivalent al nostre consell comarcal. És l'aplicació pràctica del principi de subsidiarietat que apropa l'exercici de les competències a la ciutadania, en coherència amb el principi de proximitat, sempre que l'administració més propera pugui fer-ho de manera eficaç.

Donat que aquest document s'adreça a l'administració local i comarcal, centrarem els propers dos capítols a concretar les nostres demandes respecte de:

- **L'Assistència personal.**
- **Les xarxes de suport comunitari formal i informal.**

Prèviament cal aclarir el nostre posicionament respecte d'un altre servei existent a la Cartera de Serveis Socials de Catalunya i que reben algunes persones dels nostres municipis: "Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar".

Cal saber que:

1. El Servei d'Assistència Personal (SAP) s'adreça a totes les persones amb una discapacitat igual o superior al 33% i en situació de dependència amb grau I, II o III.

El SAP s'adreça a totes les tipologies de discapacitat de qualsevol edat, sense fer discriminació per aquest motiu (tipologia i/o edat).
2. El Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar, tal i com està definit a la Cartera de Serveis Socials²⁸, s'adreça a persones que tenen reconegut un grau de discapacitat igual o superior al 33% (queden excloses les persones amb discapacitat visual o amb discapacitat auditiva), que tenen entre 18 i 65 anys, i amb una situació de dependència amb grau 0 o I.

Segons la Resolució de 9 d'abril de 2022, hi poden accedir persones amb:

- Discapacitat física
- Discapacitat intel·lectual
- Problemàtica social derivada de malaltia mental

Que han optat per viure en un habitatge, propi o de lloguer, soles, en parella o amb altres persones, de manera autogestionada i independent.

²⁸ RESOLUCIÓ DSO/1057/2022, de 9 d'abril, per la qual s'inclou a l'Ordre TSF/218/2020, de 16 de desembre, per a la provisió dels serveis de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública, l'annex que regula les condicions d'execució i els criteris de provisió per al servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat intel·lectual, el servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb discapacitat física i el servei de suport a l'autonomia a la pròpia llar per a persones amb problemàtica social derivada de malaltia mental, en règim de concert social.

- I també les persones sordcegues que vulguin viure soles o amb altres persones, i que necessitin suport diari a la llar però no els calgui la presència permanent d'un cuidador o cuidadora.

I, en tots els casos, acomplir la resta de requisits definits a l'esmentada Resolució .

El posicionament del nostre Moviment:

Com a òptim, hauria d'haver una única Cartera de Serveis que oferís serveis i prestacions de suport a la vida independent, sense discriminar pel tipus de discapacitat, dependència, la intensitat i característiques dels suports requerits, sempre d'acord a les preferències i voluntats de les pròpies persones amb discapacitat. En aquest context ideal solament caldria l'existència del Servei d'Assistència Personal que proporcionaria el suport personal que calgués a cada persona en funció de les seves necessitats, preferències i voluntat.

Ara bé, actualment coexisteixen la Cartera derivada de la Llei per a la Promoció de l'Autonomia i l'Atenció a la Dependència – LAPAD, d'àmbit estatal, i la Cartera de Serveis Socials, d'àmbit català.

En aquest context, tal i com està definit en l'actualitat, l'opinió del nostre Moviment és que el servei d'Assistència Personal i el Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar haurien de ser complementaris i adreçar-se a sectors de població diferenciats, tot ampliant el ventall de persones destinatàries pel que fa a aquest últim.

És a dir, opinem que:

- El Servei d'Assistència Personal (SAP) ha de cobrir les necessitats de suport de totes les persones que el sol·licitin i tinguin un grau de discapacitat igual o superior al 33% i una situació de dependència amb grau I, II o III, sense discriminació per raó de tipologia de discapacitat o d'edat.
- I el Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar hauria d'adreçar-se a persones amb qualsevol tipus i grau de discapacitat reconeguda (inferior, igual o superior al 33%), també l'auditiva o visual, i sense dependència, és a dir, amb una valoració de dependència en grau (grau 0), sempre que necessitin suport en aspectes relacionats amb l'autodeterminació, el benestar físic o material, les relacions interpersonals, el desenvolupament personal i la inclusió social.

Creiem que les persones amb intel·ligència límit o d'altres amb valoracions de grau de discapacitat per sota del 33% poden necessitar també de suport en els aspectes contemplats al Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar. I haurien de poder accedir-hi.

Així, la diferència per accedir a un o altre servei vindria marcada exclusivament en funció de la valoració de dependència:

- Amb valoració de dependència en grau (grau 0): Servei de Suport a l'Autonomia a la pròpia Llar.
- Amb valoració de dependència en grau I, II o III: Servei d'Assistència Personal.

Això suposa introduir canvis en la definició, regulació i criteris d'accés a aquests serveis de la Cartera de Serveis Socials que actualment està en revisió perquè no s'adequa al mandat de la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, a més de ser excessivament rígida, tal i com s'ha denunciat reiteradament des del Tercer Sector.

L'ASSISTÈNCIA PERSONAL (AP)

Sumari:

1. El Servei d'Assistència Personal (SAP): el gran desconegut.
2. Principals referències normatives.
3. Situació actual a Catalunya.
4. Antecedents en l'àmbit municipal.
5. Què demanem des del nostre Moviment?
 - 5.1. Posta en marxa del servei a la Comarca del Garraf.
 - 5.2. Instar a la Generalitat per tal que aprovi el decret que ha de regular la prestació econòmica d'Assistència Personal a Catalunya, tot ampliant la intensitat i quantia.

L'Assistència Personal és clau per poder fer realitat amb èxit els projectes de vida independent de moltes persones amb discapacitat.

Però, tot i que es tracta d'una prestació contemplada a la Llei d'àmbit estatal 39/2006, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD), continua sent desconeguda tant per les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental, i llurs famílies, com pel col·lectiu de professionals dels serveis socials.

1. El Servei d'Assistència Personal (SAP): el gran desconegut

1.1. Què ofereix aquest servei?:

Consisteix a proporcionar un suport humà que és dirigit per la persona usuària per poder fer tot allò que vol i no pot per raó de la seva discapacitat. I és ella qui decideix i controla qui li presta el servei, què fa, com i quan ho ha de fer.

1.2. Persones destinatàries:

En tenen dret totes les persones amb una discapacitat igual o superior al 33% i en situació de dependència amb grau I, II o III de qualsevol edat, amb independència de la seva tipologia i de la intensitat de suport que requereixi.

Queden excloses les persones que viuen en un servei d'acolliment residencial i/o substitutiu de la llar.

1.3. Titular del servei:

- És la persona amb discapacitat qui rep de manera nominal l'assignació de l'import anual corresponent a les hores que necessita del servei d'assistència personal.
- És la persona amb discapacitat qui decideix els àmbits de prestació del servei que necessita i les hores que hi destina.
- La persona amb discapacitat, amb o sense suport a la presa de decisions, és qui:
 - Decideix si vol contractar de manera directa l'assistent/s personal/s o si ho fa mitjançant una empresa o entitat acreditada per prestar el servei, o mitjançant altres fórmules (cooperatives, etc.).
 - En cas de decidir fer-ho mitjançant una entitat o empresa acreditada, tria quina d'elles li proporcionarà el servei.

És important que la persona beneficiària del SAP que tria aquesta opció sàpiga que això no suposa delegar la seva responsabilitat en un tercer (entitat o empresa).

- És sempre la persona amb discapacitat qui selecciona el seu o seva assistent/s personal/s.

Quan ho fa mitjançant una empresa o entitat:

- Aquesta selecció ha de ser prèvia a la contractació de l'assistent personal i ha de permetre escollir entre diverses possibilitats.
- La persona amb discapacitat pot proposar l'assistent personal a l'entitat o empresa prestadora del servei, i aquesta l'ha de contractar. Queda exclosa expressament la possibilitat de contractació d'un familiar.
- La persona amb discapacitat té la potestat de decidir la finalització de la relació laboral amb un/a assistent personal, i l'entitat o empresa prestadora del servei ho ha d'acceptar.
- És la persona amb discapacitat qui decideix en quines activitats de la seva vida requereix de l'assistent personal, en quin moment i de quina manera vol que es realitzi cada activitat i qui controla la seva execució. En coherència, també es responsabilitza de les conseqüències de les accions realitzades per l'assistent personal en execució de les seves decisions.

1.4. Àmbits de prestació:

Els serveis de suport no es limiten als serveis prestats a la llar, sinó que també cal que s'estenguin a les esferes de l'ocupació, de l'educació i de la participació política i cultural, la potenciació de la funció parental i la capacitat d'arribar als familiars i a altres persones, la participació en la vida política i cultural, els propis interessos i les activitats d'oci, i els viatges i les activitats lúdiques. (Punt 29 de l'Observació General núm. 5)

1.5. El control de l'Assistència Personal es pot exercir mitjançant el suport a la presa de decisions

L'article 19 s'adreça a totes les persones amb discapacitat sense excepció, i el control de l'Assistència Personal es pot exercir mitjançant el suport a la presa de decisions.

Aquests mecanismes de suport a la presa de decisions poden ser necessaris en les següents casos, entre d'altres:

- Persones amb limitacions, que poden ser importants, de comunicació, de comprensió i/o limitacions en els processos cognitius com, per exemple, el pensament abstracte, la resolució de problemes, la planificació, etc.
- Persones que no han tingut oportunitats al llarg de la seva vida per a desenvolupar aprenentatges respecte de la presa de decisions.
- Persones que no han tingut al llarg de la seva vida oportunitats per conèixer, imaginar i/o comprendre les opcions que tenen o que poden tenir.

Aquest suport pot ser també especialment necessari en etapes vitals com la infància o l'adolescència, quan la persona no ha adquirit encara la plena capacitat d'obrar.

En el cas de les persones que necessitaran d'un suport per a la presa de decisions i en el control de l'Assistència Personal, existeixen determinats procediments que s'estableixen amb la finalitat de garantir que aquest suport es realitza respectant els drets i la voluntat de la persona amb discapacitat.

Dins dels sistemes de suport a la presa de decisions, cal tenir molta cura en identificar les àrees en que la persona necessita d'aquest suport per tal de no limitar la seva autonomia més enllà del que realment necessita. Sempre que les persones puguin prendre decisions de manera autònoma no serà necessari activar aquests mecanismes de suport. En aquest sentit, es poden distingir diferents nivells o instàncies:

- **Participació directa de la persona:** la persona expressa de forma directa les seves decisions, preferències i necessitats, mitjançant una comunicació verbal o no verbal.
- **Participació indirecta de la persona:** en els casos en què la persona no pugui prendre decisions de forma autònoma s'activen els procediments de suport a la presa de decisions, que es constitueixen en els denominats "Cercle de Suports". En aquest procediments es poden delimitar els àmbits en què la persona pot necessitar d'aquest suport.
- **El suport de l'Assistent Personal a la presa de decisions ha de ser, en tot cas, instrumental:** per mitjà de recursos comunicatius alternatius i/o de l'observació del comportament s'infereix la decisió de la persona.

Alguns mecanismes de suport a la presa de decisions són:

✓ Cercle de Suports.

El Cercle de Suports està integrat per persones lliurement triades per la persona amb discapacitat. Hi poden participar la persona que dona suport a la capacitat jurídica i/o professionals i/o familiars i/o altres relacions naturals de la persona usuària del SAP. En les fórmules de cogestió i en les fórmules de cooperatives de persones usuàries del servei hi poden participar les i els professionals vinculats al suport a la gestió i/o altres persones usuàries del servei. En situacions de malalties degeneratives que afecten la capacitat de decisió de la persona amb discapacitat, i en situacions anàlogues, caldrà contemplar la possibilitat de designar de manera anticipada les persones que vol que integrin el seu "Cercle de Suports".

El "Cercle de suports" no pot operar sense la participació de la persona amb discapacitat.

El "Cercle de Suports" proposa quines han de ser les àrees en que la persona necessita suport o no té plena autonomia per prendre decisions, sempre d'una forma restrictiva i vetllant perquè la persona pugui prendre decisions en la resta d'àrees. El "Cercle de Suports" determina en aquestes àrees quines són les necessitats de suport que ha de satisfer l'Assistent Personal. També ha d'avaluar de forma dinàmica nous supòsits que no han estat previstos o que es deriven de l'evolució vital de la persona. L'Assistent Personal té el deure de respectar les àrees en que la persona pot prendre decisions per sí mateixa i donar el suport determinat pel "Cercle" en la resta.

Dins dels principis de la Vida Independent i de la naturalesa de l'Assistència Personal, els Cercles de Suport a la presa de decisions han de desenvolupar les seves funcions en el màxim respecte a l'autodeterminació, els interessos, els drets i el lliure desenvolupament de la persona.

✓ Intèrpret vital.

Aquella/es persona/es amb un major coneixement de les preferències i desitjos de la persona amb discapacitat té/nen una funció d'intèrpret/s vital/s, de forma que els interessos de la persona i els seus drets es defensin correctament.

Si la persona amb discapacitat té un "cercle de suports" l'intèrpret vital en formarà part. Però no sempre és així, raó per la qual hem volgut singularitzar aquesta figura.

✓ Garant de drets de la persona amb discapacitat.

La figura del "Garant de drets" és imprescindible en els casos en que existeixi un control de l'Assistència Personal exercit mitjançant el suport a la presa de decisions.

La figura de "Garant de drets" té com a funció vetllar que el suport a la presa de decisions s'està exercint sense vulnerar cap dret ni cap interès de la persona, en atenció a la totalitat dels drets establerts en la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat.

Per les seves funcions, ha de ser una persona externa a l'entorn familiar o natural de la persona i a l'entitat cogestora, cooperativa o qualsevol altre formula de gestió triada per a proporcionar el SAP. Entenem la figura de "Garant de drets" com una persona experta en Vida Independent, en drets i en ètica que coneix amb profunditat el contingut de la Convenció. Aquesta figura pot ser exercida des de l'Administració, o per persones expertes i/o entitats independents. També podria ser exercida per l'assistent jurídic o legal, o el defensor/a judicial, com a figures previstes de suport a la capacitat i a la presa de decisions.

1.6. El servei d'assistència personal NO té una funció educativa ni rehabilitadora

El Servei d'Assistència Personal (a partir d'ara SAP) no té la funció de:

- Dirigir o encaminar la persona amb discapacitat sobre quin és el comportament adequat en una situació determinada, i/o posar límits o substituir-la en la presa de decisions i/o transmetre-li determinats valors socials.
- Restituir determinades funcions, capacitats o habilitats.

2. Principals referències normatives

A nivell internacional:

- Observació General Núm. 5 sobre el dret a la vida independent i d'inclusió en la comunitat. (art. 19 de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat)

A nivell estatal:

- Llei d'àmbit estatal 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD).

A l'Estat Espanyol els criteris i el procediment per accedir a la prestació d'assistència personal estan regulats per cadascuna de les comunitats autònomes.

A Catalunya:

- Llei d'àmbit català 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials.
- Ordre ASC/471/2010, de 28 de setembre, per la que es regulen les prestacions i els i les professionals de l'assistència personal a Catalunya.
- Decret d'àmbit català 142/2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials 2010-2011. (Vigent)
- Sentència núm. 598 / 2012, de 15 d'octubre, del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya.
- Sentència de 2 de desembre de 2014 del Tribunal Suprem (Sala de lo Contenciós-Administratiu, Secció 4ª).

Veiem molt breument cadascuna d'elles.

2.1. Observació General Núm. 5 sobre el dret a la vida independent i d'inclusió en la comunitat²¹.

El Servei d'Assistència Personal forma part de l'article 19 apartat b) de la Convenció segons el qual *el dret a accedir a serveis de suport individualitzats i avaluats, és un dret econòmic, social i cultural i, per tant, d'efectivitat progressiva.*

Convé recordar que l'efectivitat progressiva implica:

- *L'obligació immediata de concebre i aprovar estratègies, plans d'acció i recursos concrets per desenvolupar aquest servei.* (Punt 39)
- *Adoptar mesures fins al màxim dels recursos de què disposen. Aquestes mesures s'han d'adoptar de manera immediata o dins d'un període de temps raonablement curt, i han de ser deliberades, concretes, selectives i fer ús dels mitjans més escaients. L'efectivitat sistemàtica del dret a viure de manera independent en la comunitat exigeix canvis estructurals, cosa que s'aplica, en particular, a la desinstitucionalització en totes les seves formes.* (Punt 41)
- *El deure de fer progressivament efectiu un dret també suposa que no s'adoptin mesures regressives per al gaudi d'aquest dret. les mesures regressives constitueixen una violació de l'article 19.* (Punt 44)

En ser un dret d'efectivitat progressiva cal garantir també el no estancament. No és acceptable mantenir els mateixos pressupostos destinats a aquests serveis sense cap creixement mentre hi hagi desequilibri entre necessitats i recursos.

2.2. Llei 39/2006, de 14 de desembre, de Promoció de l'Autonomia Personal i Atenció a les persones en situació de dependència (LAPAD).

Article 19: "Prestació econòmica d'assistència personal. La prestació econòmica d'assistència personal té com a finalitat la promoció de l'autonomia de les persones amb gran dependència. El seu objectiu és contribuir a la contractació d'una assistència personal, durant un nombre d'hores, que faciliti al beneficiari l'accés a l'educació i al treball, així com una vida més autònoma en l'exercici de les activitats bàsiques de la vida diària..."

2.3. Llei d'àmbit català 12/2007, d'11 d'octubre, de serveis socials

A la seva Disposició addicional primera en el seu punt 5, estableix que la Cartera de Serveis Socials ha de prioritzar els serveis que permetin a les persones amb dependència gaudir de la major autonomia personal possible, incloent-hi l'assistent personal. Així mateix en el punt 6 d'aquesta disposició addicional, estableix que la Generalitat ha de promoure la formació en drets de les persones amb diversitat funcional per a facilitar-los l'adopció d'un model de vida independent.

²⁹ En cursiva cita original de l'Observació General Núm. 5

2.4. Ordre ASC/471/2010, de 28 de setembre, per la que es regulen les prestacions i els i les professionals de l'assistència personal a Catalunya

Pel que fa al contingut d'aquesta Ordre cal assenyalar que els articles 2 i 7 estan anul·lats per les dues sentències que es detallen a continuació en aquest mateix apartat i que determinen que no es pot establir cap limitació d'accés al servei per motiu d'edat o de tipologia de la discapacitat.

2.5. Decret català 142 / 2010, d'11 d'octubre, pel qual s'aprova la Cartera de Serveis Socials 2010-2011. (Vigent)

Aquest decret determina el conjunt de prestacions de la Xarxa de Serveis Socials d'Atenció Pública i regula el servei d'assistència personal.

2.6. Sentències Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i Tribunal Suprem.

Arrel una denúncia de l'Oficina de Vida Independent de Barcelona (OVI) pel caràcter restrictiu d'accés al Servei d'Assistència Personal definit a l'Ordre ASC/471/2010, es pronuncien les següents sentències que invaliden els seus articles 2 i 7:

- La sentència núm. 598/2012 de 15 d'octubre del Tribunal Superior de justícia de Catalunya.
- La sentència de 2 de desembre de 2014 del Tribunal Suprem (Sala de lo Contenciós-Administratiu, Secció 4ª).

Aquestes sentències determinen que en compliment del que estableix la "Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat" el Servei d'Assistència Personal no pot establir cap limitació d'accés al servei per motiu d'edat o de tipologia de la discapacitat.

3. Situació actual a Catalunya

3.1. Prova pilot del SAP amb persones amb discapacitat física (2006-2020)

L'any 2006 la Generalitat va posar en marxa juntament amb la Federació ECOM una prova pilot del servei d'assistència personal adreçada a persones amb discapacitat física.

Aquesta prova pilot ha estat avaluada l'any 2020 i en ella han participat i continuen rebent el servei un total de 36 persones.

La Generalitat tanca aquest període amb el compromís públic de promulgar un Decret que reguli la prestació econòmica de l'assistència personal per a les persones en situació de dependència a Catalunya i l'ampliació del nivell de protecció d'aquesta prestació.

3.2. Consulta pública i decret pendent.

L'octubre de 2020 la Generalitat va obrir una Consulta Pública relativa al Projecte de decret pel qual es regula la prestació econòmica de l'assistència personal per a persones en situació de dependència a Catalunya i l'ampliació del nivell de protecció d'aquesta prestació.

Des de la Secretaria del Govern del Departament de Presidència de la Generalitat de Catalunya en aquesta consulta es manifesta, entre d'altres, el següent:

- *Amb l'objectiu de facilitar la vida independent a les persones que es troben en situació de dependència i amb diversitat funcional, entre d'altres, és necessari poder ampliar, en intensitat i quantia econòmica, la prestació d'assistència personal. Així doncs, aquest decret té per objecte regular la prestació econòmica de l'assistència personal a Catalunya...*
- *Tot i que aquest decret implicarà un increment pressupostari en la prestació econòmica d'assistència personal amb ampliació del nivell de protecció, l'increment és inferior al que pot suposar el cost d'una plaça residencial. Així doncs, pel que fa als imports, la prestació econòmica d'assistència personal per a persona amb grau III de dependència i amb ampliació del nivell de protecció que es proposa **es planteja per un import màxim de 2.520 euros i per 140 hores/mensuals de prestació.** La prestació actual reconeguda a la Llei de promoció de l'autonomia personal i atenció a la dependència (LAPAD) és de 715,07 euros mensuals. Tot i l'impacte addicional que suposa aquesta nova prestació amb nivell addicional de protecció, **aquest és inferior al cost que té una plaça residencial per a persones amb discapacitat, que pot ser entre els 2.864,55 euros/mes i els 3.503,91 euros/mes.***

El creixement en aquesta prestació permetrà reduir places residencials per a persones amb discapacitat. El Departament aposta clarament per la inclusió plena de les persones en situació de dependència i, si és possible, per desinstitucionalitzar-les. En aquesta línia, les prestacions que faciliten el manteniment de les persones en el seu entorn (domicili, educació, ocupació, lleure, ...) retornen un benefici social més gran, així com una millora del nivell de satisfacció de la persona atesa. Les places residencials per a persones amb discapacitat són un dels recursos alternatius que no s'han d'incrementar, i la prestació d'assistència personal facilitarà que, a llarg termini, es redueixin les places residencials.

....

Per tots aquests aspectes, considerem que aquest decret és la millor opció per avançar i facilitar la vida independent de les persones en situació de dependència i amb discapacitat, així com per implementar la Convenció sobre dels Drets de les Persones amb Discapacitat (ONU)

La consulta pública es va fer fa vint mesos.

Des d'aleshores continuem esperant aquest decret.

Quines són les conseqüències actuals de la manca d'aquest decret?:

En aquest moment qualsevol ciutadà o ciutadana amb discapacitat i en situació de dependència que visqui a Catalunya i que decideixi disposar del SAP solament podrà comptar amb les hores que es puguin pagar amb la prestació provinent de la LAPAD, sempre en funció del grau que tingui reconegut de dependència (I, II o III).

És a dir, el número d'hores que disposarà del SAP és tant minso que fa inviable portar a terme un projecte de vida independent, a no ser que la persona amb discapacitat o la seva família pugui ampliar el número d'hores del servei pagant-ho amb recursos propis, si els té.

Solament les persones que viuen en determinats municipis de Catalunya on l'ajuntament ha pres l'opció de recolzar el servei amb pressupost propi, amb o sense acord bilateral de finançament amb la Generalitat, poden gaudir de més hores del servei de les que proporciona la LAPAD.

3.3. L'homologació de les entitats prestadores del servei.

Els criteris actuals pels quals s'atorga l'homologació d'entitats i empreses per a la prestació dels serveis d'assistència personal a Catalunya no permet garantir que el prestaran d'acord als principis i drets definits a la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.

D'aquí que diverses entitats del tercer sector que treballen a l'àmbit de la discapacitat han expressat reiteradament la necessitat de revisar els criteris d'homologació per tal que solament puguin obtenir-la aquells agents que, efectivament, prestin el servei en coherència amb el que diu la Convenció.

4. Antecedents en l'àmbit municipal

Varis ajuntaments han prioritzat la posta en marxa del Servei d'Assistència Personal en considerar-lo clau per poder fer efectius projectes de vida independent de les persones amb discapacitat.

Entre ells destaca l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) de l'Ajuntament de Barcelona.

4.1. El Servei d'Assistència Personal de Barcelona (SAP-BCN)

L'Ajuntament de Barcelona ofereix el servei des del 2006. A partir del 2013 l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat (IMPD) n'és l'òrgan gestor.

Des del 2017 el SAP-BCN no discrimina per raó d'edat o de tipologia de discapacitat en compliment del que estableix la Convenció.

• Dades Memòria 2020:

- 53 persones van disposar del SAP-BCN (28 homes i 25 dones).
 - o Amb grau de dependència I: 5 persones
 - o Amb grau de dependència II: 13 persones
 - o Amb grau de dependència III: 35 persones
- Llista d'espera a 31 de desembre de 2020: 85 persones (51 homes i 34 dones).
- Pressupost:
 - o Aprovat: 1.830.450,58€
 - o Executat: 1.700.945,93 €.

La diferencia és deguda a la disminució de determinades activitats (lleure, formatives, vacances, etc.) inicialment previstes per les persones usuàries del SAP-BCN a causa de la pandèmia.

- Finançament:
 - o 45,17% pressupost de l'IMPD.
 - o 44,43% Generalitat.
 - o 10,40% Estat via LAPAD

L'IMPD té establert amb la Generalitat un acord de finançament del SAP-BCN que queda recollit dins d'una de les fitxes del contracte-programa.

- Assistents personals: S'ha donat feina a 203 persones (56 homes i 147 dones).
- Preu / hora: 17,35 euros l'hora.
- Topalls d'hores anuals:

Actualment l'IMPD té establerts uns topalls màxims d'hores anuals del SAP-BCN en funció del grau de dependència:

Grau dependència	€ Quantia màxima anual	Topall màxim hores any	Equivalent hores setmana
I	21.413,72 €/any	1.234,22 hores / any	23 hores i 40' a la setmana
II	34.371,81 €/ any	1.981,43 hores / any	38 hores a la setmana
III	41.940,85€/any	2.417,34 hores / any	46 hores i 22' a la setmana

Tota persona amb discapacitat que accedeix, o ja disposa, del SAP-BCN pot demanar el topall màxim d'hores anuals en funció del Pla Individual d'Assistència Personal (PIAP) que s'ha marcat aquell any i, com a criteri general, l'IMPD li adjudica la quantia sol·licitada.

Si una persona que ja disposa del servei justifica la necessitat d'incrementar el número d'hores del SAP-BCN per sobre del topall màxim d'hores que li correspon en funció del seu grau de dependència, es posa en marxa un procediment dialogat que permeti l'establiment d'acords entre la persona amb discapacitat que necessiti d'aquest increment i l'IMPD. És el que es denomina "ajustaments raonables".

Aquest procediment, en ser extraordinari i especialment individualitzat, garanteix d'una banda els drets, i d'altra la sostenibilitat econòmica del sistema, complint així amb la definició i finalitat dels ajustaments raonables que el sistema ha de contemplar des de l'inici.

- **Valoracions qualitatives³⁰.**

Durant la pandèmia el servei d'assistència personal ha demostrat actuar com un factor de protecció de les persones amb discapacitat, evitant contagis per contacte amb altres persones de l'entorn.

*Més enllà de la situació generada per la Covid-19, el Servei d'Assistència Personal proporcionat per l'IMPD a la ciutat de Barcelona s'ha consolidat com un element clau per facilitar una vida independent i d'inclusió en la comunitat per a les persones amb discapacitat i en situació de dependència i, també, com una **alternativa al model d'institucionalització en equipaments o residències.***

- **Model Municipal (2019)**

El 29 de març de 2019 s'aprovà políticament el "Model del Servei d'Assistència Personal de Barcelona (SAP-BCN)", elaborat de manera participada amb entitats del sector³¹, amb les persones usuàries del servei i amb professionals assistents personals³².

Aquest Model del SAP-BCN, que es pot consultar a la web de l'IMPD, defineix un "Horitzó" i una "Etapas de transició".

L'Horitzó:

El ple assoliment del que defineix l'Observació General núm. 5 respecte del Servei d'Assistència Personal en tant es tracta d'un dret econòmic, social i cultural.

En aquest horitzó les persones amb discapacitat que sol·licitin el SAP-BCN hauran de disposar de tantes hores com necessitin, sense topalls pre establerts de màxim d'hores, ni llistes d'espera més enllà dels tres mesos necessaris des de la data de

sol·licitud, per poder portar a terme tot el procediment necessari fins a l'inici efectiu de prestació del servei.

La Fase de Transició:

Donat que s'està molt lluny de l'horitzó definit, la fase de transició defineix els passos a donar mentre això no sigui possible i defineix dues etapes fins a la plena garantia del dret:

- **Primera etapa de transició fins la inexistència de llista d'espera.**

Les prioritats en aquesta primera fase serien:

- *Assegurar l'accés al SAP-BCN sense discriminació per raó de la tipologia de la discapacitat i/o l'edat.*
- *Garantir que la població amb discapacitat resident a la ciutat de Barcelona coneix l'existència del SAP-BCN.*
- *Assegurar que tothom que sol·liciti el SAP-BCN en pugui gaudir dins els límits d'uns topalls d'un màxim d'hores en funció del grau de dependència acreditat.*

Aquests topalls són "mesures d'accessibilitat universal" en tant que permeten tenir una vida independent i fer efectiva la inclusió en la comunitat a la majoria de persones que hi tenen dret.

*Tanmateix, per aquelles persones beneficiàries del SAP-BCN per les quals aquests topalls fossin insuficients per poder garantir una vida independent, caldria contemplar els corresponents **ajustaments raonables.***

- *Actualitzar el preu hora del servei fent-lo equivalent al de la figura del "Treball Familiar" dels Servei d'Atenció Domiciliària mentre no existeixi un conveni estatal o nacional que reguli de manera específica el SAP. I quan aquest existeixi, aplicar-lo.*
- *Passar de proveir el servei mitjançant subvenció nominal per utilitzar una fórmula adequada amb la garantia d'un dret.*

Aquesta primera etapa finalitzarà quan s'aconsegueixi la desaparició de la llista d'espera, de manera que tothom que sol·liciti el SAP-BCN en pugui gaudir en un termini màxim de tres mesos.

- **Segona etapa de transició fins la plena garantia del dret.**

Un cop desapareguda la llista d'espera, la prioritat serà que els increments anuals del pressupost destinat al SAP-BCN permetin anar augmentant el número màxim d'hores establert cada any en funció del grau de dependència de cada persona beneficiària del servei fins arribar a la desaparició de topalls.

³⁰ Noticia publicada el 3 de maig de 2020. (<https://ajuntament.barcelona.cat/premsa>).

³¹ Federació ECOM, Oficina de Vida Independent (OVI), Associació Catalana de Suport a les Persones amb Sordceguesa (APSOCECAT), Fundació Pere Mitjans, DINCAT i la Fundació Serveis Socials Sant Pere Claver.

³² barcelona.cat/accessible

- **Acord Marc per a l'homologació d'entitats i empreses per a la prestació del SAP-BCN (2021)**

L'objecte de l'Acord Marc és l'homologació mitjançant procediment obert d'entitats i empreses per a la prestació del Servei d'Assistència Personal de Barcelona (SAP-BCN) de l'IMPD de l'Ajuntament de Barcelona, en aplicació de l'establert al Model Municipal aprovat el 29 de març de 2019.

L'objectiu és garantir que les entitats i empreses que resultin homologades per prestar el SAP-BCN realment ho facin de manera coherent i en compliment de la filosofia de la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.

L'Acord Marc ha iniciat el seu període de vigència a 1 de juliol de 2021.

Cal dir que aquest procediment ha estat pioner a l'Estat Espanyol convertint-se en referència per d'altres territoris. De fet, les entitats que van participar en l'elaboració del Model Municipal i d'altres de l'àmbit de la discapacitat demanen a la Generalitat que revisi els actuals criteris d'homologació per a la prestació del Servei d'Assistència Personal en la línia del que s'ha fet a Barcelona.

Alguns aspectes a destacar d'aquest Acord Marc:

- **No estableix lots:** *D'acord amb el que estableix l'Observació General núm. 5 del Comitè de Drets de les Persones amb Discapacitat, i que desenvolupa l'article 19 de la Convenció Internacional sobre els Drets de la Persona amb Discapacitat (CDPD), és la persona amb discapacitat qui decideix quina entitat o empresa li presta el servei. Per tant, no es pot determinar, a priori, la quantitat d'hores de servei que s'adjudica a cada licitador i, per tant, no procedeix en aquest Acord marc l'establiment de lots.*
- **La proporció dels criteris de judici de valor és d'un 90% respecte el 10% assignat als criteris automàtics.**
 - o Justificació:
 - ✓ *El preu hora del servei ve determinat per l'IMPD sempre a partir del preu establert en cada moment mitjançant resolució, ordre o decret pel Departament de Treball, Afers Socials i Famílies de la Generalitat de Catalunya.*
 - ✓ *Un dels criteris que sol tenir més pes en la puntuació dels criteris avaluable de forma automàtica és justament l'oferta econòmica que, com es veu a l'argument exposat, ve predeterminat en gran mesura per la mateixa administració. Certament incloure criteris avaluable de forma automàtica en el context d'aquest Acord Marc és pertinent però amb un pes molt menor ja que no procedeix que els licitadors facin una oferta econòmica a valorar.*

- ✓ *Donada la naturalesa i especificitat del servei d'assistència personal definides a l'Observació General 5 que desenvolupa l'article 19 de la Convenció sobre els Drets de les Persones amb Discapacitat, la qualitat de l'atenció proporcionada a les persones beneficiàries del servei està molt més vinculada a l'exercici de la voluntat i decisió de la persona amb discapacitat titular del servei pel que fa a què ha de fer l'assistent personal, com i quan, que no pas a d'altres aspectes que es puguin valorar mitjançant criteris automàtics.*

- o Nomenament d'un Comitè de persones expertes externes per valorar els criteris que depenen d'un judici de valor:

El fet que la proporció de puntuació atribuïda als criteris de judici de valor si-gues del 90% va obligar a la creació d'un Comitè de persones expertes externes que fessin aquesta valoració de les propostes presentades pels licitadors per rebre l'homologació i així poder prestar el SAP-BCN.

En el context d'aquest Acord Marc es va constituir un Comitè que garantís 3 mirades i expertesa des d'àmbits diferents i complementaris:

- ✓ Àmbit d'expertesa en la prestació del servei d'assistència personal.
- ✓ Àmbit d'expertesa en el control de gestió de serveis adreçats a persones amb discapacitat des del context de l'administració pública.
- ✓ Àmbit d'expertesa de la normativa legal a l'Estat Espanyol i a nivell internacional sobre els drets de les persones amb discapacitat.

4.2. Altres iniciatives municipals.

La iniciativa de l'IMPD de l'Ajuntament de Barcelona és la més potent en l'àmbit municipal arreu Catalunya, però no l'única.

Cal destacar que a Terrassa el "Col·lectiu d'Entitats de Suport al Servei d'Assistència Personal de Terrassa" va elaborar un Manifest que van signar la Síndica Municipal de Greuges i les entitats "Prou Barreres", "Espai Drets" i la "Federació ECOM". Les últimes notícies que sabem és que l'alcaldia de Terrassa ha donat el seu vistiplau a la posta en marxa del servei en el municipi.

Altres territoris com ara Sant Adrià de Besòs han proporcionat el Servei d'Assistència Personal a determinades persones del municipi, però de manera molt restrictiva, no com un servei d'accés obert a la ciutadania amb discapacitat i en situació de dependència. I altres territoris com El Berguedà esperen poder iniciar-ho aviat.

5. Avaluació de l'impacte social del Servei d'Assistència Personal

En l'actualitat a l'Estat Espanyol s'han realitzat varis estudis que busquen avaluar l'impacte social del Servei d'Assistència Personal a partir d'aplicar la metodologia SROI (Social Return on Investment).

L'SROI és una metodologia d'avaluació d'impacte social que es concreta en una ràtio que compara el valor que genera una iniciativa i la inversió necessària per assolir aquest impacte. Per exemple, una ràtio de 3:1 indica que per cada 1 euro d'inversió se'n creen 3 de valor social.

Aquesta metodologia, nascuda el 1990 a San Francisco, Califòrnia, és útil tant per a les entitats financeres com per a les entitats prestadores de serveis, atès que ajuda a entendre i comunicar el valor social creat per una iniciativa o activitat. Es converteix en una eina de planificació estratègica en tant que ajuda a dirigir els recursos vers les activitats de més impacte social.

Mentre l'avaluació de projectes se centra molt en els resultats per als principals beneficiaris del projecte, l'avaluació i el càlcul del retorn social de la inversió va més enllà dels resultats i identifica i quantifica els canvis socials que aquest genera.

El primer estudi d'avaluació de l'impacte social del Servei d'Assistència Personal realitzat a l'Estat Espanyol el va realitzar l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona el 2012³³. I el resultat va ser que:

El coeficient SROI del Servei d'Assistent Personal de l'IMPD a la ciutat de Barcelona, feta una avaluació del període de setembre del 2011 a setembre del 2012 (ambdós mesos inclosos), és de 3,20; és a dir, per cada euro que s'inverteix en el Servei es generen 3,20 euros d'impacte social.

A continuació destaquem algunes altres conclusions de l'estudi, sense entrar en la traducció econòmica que es pot consultar directament a la publicació, l'enllaç de la qual trobareu a peu de pàgina:

- *Atesa la naturalesa del Servei, més de la meitat de l'impacte total generat (56,13%) es concentra en les persones usuàries, l'agent més beneficiat, ja que és qui rep directament el servei i té impactes directes en la seva qualitat de vida.*
- *L'entorn cuidador de les persones usuàries acumula un 11,07% de l'impacte social ja que gràcies al fet que el seu familiar és beneficiari del Servei, té més oportunitats laborals alhora que disposa de més temps lliure per al seu benestar personal i oci.*

³³ https://www.asistenciapersonal.org/sites/default/files/publicaciones/03-evaluacion_impacto_social_servicio_ap_impd.pdf

- *D'altra banda, l'Administració pública (incloent l'Administració pública catalana i l'Administració general de l'Estat) reben quasi una tercera part de l'impacte total del Servei (31,66%). A l'Administració catalana un 16,38%, en valor social generat per l'estalvi de consum de recursos i prestacions socials com la prestació a la persona cuidadora no professional i el recurs residencial, tots dos inclosos en la LAPAD, i també en recursos sanitaris, atès que en rebre aquest Servei es redueix la freqüentació dels serveis sanitaris d'atenció primària i d'atenció per urgències. El total d'estalvi que el Servei genera al Departament de Benestar Social i Família i al Departament de Salut es quantifica en 437.437,58 €.*

Cal puntualitzar, però, que atès que és l'IMPD qui promou la realització d'aquest estudi, no s'han tingut en compte els impactes que ha generat el Servei al mateix IMPD/Ajuntament de Barcelona (és un requeriment de la metodologia).

6. Què demanem des del nostre Moviment?

Abans de concretar les nostres demandes volem ressaltar alguns dels beneficis que aporta el Servei d'Assistència Personal:

- És un servei clau per fer realitat projectes de vida independent de les persones amb discapacitat.
- Genera ocupació:

Volem recordar les dades de la Memòria 2020 de l'IMPD en la que per 53 persones usuàries del SAP-BCN es va generar una ocupació de 203 assistents personals.

- Cuida l'entorn de la persona amb discapacitat:

En una època en què tenen lloc iniciatives com les del "Fòrum Social de la Cura", és important destacar que el Servei d'Assistència Personal aporta a aquest entorn més oportunitats laborals i més temps lliure per al seu benestar personal i oci.

Què demanem?

6.1. Posta en marxa del Servei d'Assistència Personal a la Comarca del Garraf.

Demanem que:

- **Els ajuntaments i/o el Consell Comarcal destinin pressupost propi a la posta en marxa del Servei d'Assistència Personal als municipis de la comarca.**

Es tracta d'incrementar les hores finançades per la LAPAD amb les que es deriven del pressupost municipal / comarcal que s'hi destini.

- **Es busqui, a més, establir un Conveni amb la Generalitat pel qual aquesta contribueixi econòmicament al finançament del SAP.**

En espera que la Generalitat publiqui el decret que ha d'ampliar, en intensitat i quantia econòmica, la prestació d'assistència personal, aquest acord (regulat mitjançant Conveni de col·laboració interinstitucional) ha de permetre incrementar els topalls màxims d'hores anuals definits en funció del grau de dependència de la persona usuària.

Així aquests topalls d'hores anuals serien el resultat d'un finançament per part de l'administració estatal via LAPD, autonòmic mitjançant la quantia aportada per conveni amb la Generalitat, i les quanties aportades per l'administració municipal / comarcal.

- **Han de tenir accés al SAP totes les persones amb discapacitat i en situació de dependència, sense discriminació per raó de tipus de discapacitat o d'edat.**

No pot haver cap discriminació en l'accés al SAP per raó de la tipologia de la discapacitat ni per raó d'edat, tal i com manen les sentències del Tribunal Superior de Justícia de Catalunya i el Tribunal Suprem anteriorment esmentades en compliment de l'establert per la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat.

6.2. Instar a la Generalitat per tal que aprovi el decret que ha de regular la prestació econòmica d'Assistència Personal a Catalunya, tot ampliant la intensitat i quantia.

- Un cop avaluada l'experiència pilot i realitzada la consulta pública, cal l'aprovació del decret promès i pendent. El contrari vulnera els drets de les persones amb discapacitat i en situació de dependència. I atenta contra el principi d'equitat entre les persones i entre els territoris.

És urgent fer accessible el SAP a tota la població catalana que en tingui dret. Les actuals diferències territorials suposen una discriminació flagrant. No pot ser que a Catalunya l'exercici dels drets depengui del lloc on viu la persona amb discapacitat.

- Totes les persones amb discapacitat igual o superior al 33% i en situació de dependència amb grau I, II o III residents a Catalunya tenen dret a accedir al SAP. No es poden fer distincions en funció de quina sigui la tipologia de la seva discapacitat, la seva edat, o el grau d'intensitat de suport requerit. Això atenta contra els drets definits a la Convenció, tal i com les esmentades sentències judicials estableixen.
- El decret que s'aprovi ha de garantir que la persona amb discapacitat pugui decidir contractar el SAP mitjançant entitats i empreses homologades entre les quals pugui triar lliurement, o bé actuar com a ocupador/a contractant de manera directa l'assistent/s personal/s, tal i com contempla l'Observació General núm. 5 que desenvolupa l'art. 19 de la Convenció.

6.3. Instar a la Generalitat per tal que es garanteixi una informació transparent sobre les condicions d'accés al SAP.

Actualment accedir al Servei d'Assistència Personal és molt complicat perquè no estan clares les condicions d'accés. Això no els passa a les persones que accedeixen al SAP-BCN de l'IMPD de l'Ajuntament de Barcelona que, en haver desenvolupat el Model Municipal del servei, paral·lelament han revisat i actualitzat els procediments a seguir, així com els criteris de gestió de la llista d'espera, tot garantint la transparència en l'accés al servei.

De nou ens trobem que es vulnera el principi d'equitat entre les persones i entre els territoris.

CREACIÓ I FOMENT DE XARXES COMUNITÀRIES DE SUPORT FORMAL I INFORMAL

Sumari:

1. De què parlem.
2. Xarxes comunitàries.
3. Les xarxes comunitàries i la tecnologia.
4. El suport entre iguals.
5. Què demanem des del nostre Moviment?

1. De què parlem?

L'ésser humà és un ésser social per naturalesa. Es construeix en interacció amb els altres i, en tant que ésser social, necessita formar part de grups i entorns on obtenir, donar i compartir relacions d'afecte, suport, recursos, activitats, serveis, etc.

Però actualment ens trobem en una societat de contrastos en la que, per exemple, mai havíem gaudit d'un nivell tant alt de globalització de la informació al mateix temps que el sentiment de solitud és compartit per cada cop més persones amb circumstàncies i condicions molt diverses.

Una societat que disposa de molts més recursos i serveis de cara a la ciutadania en comparació a fa trenta o quaranta anys, però que sovint funcionen de manera fragmentada des de les competències respectives, i no de manera articulada i amb la visió global que solament un treball en xarxa pot donar.

D'altra banda, al llarg de la història la cura de les persones dependents per raó d'edat, discapacitat o qualsevol altre motiu, ha recaigut en les famílies i, particularment, ha estat responsabilitat de les dones.

I fins fa poques dècades les persones amb discapacitat no han tingut reconeguts drets des d'una concepció de ciutadania plena. Tot i això, encara ara han de lluitar perquè els seus drets reconeguts es facin efectius.

En aquest context, quan parlem de xarxes comunitàries de suport formal i informal estem fent referència a la necessitat de promoure xarxes comunitàries on els serveis públics, les persones i la iniciativa cívica organitzada actuïn de manera articulada en una doble direcció:

- Socialitzar la cura vers les persones dependents.³⁴

³⁴ Així, per exemple, l'Ajuntament de Barcelona ha posat en marxa recentment el Projecte "VilaVeïna: "Quan la ciutat posa les cures i la vida al centre, que té per objectiu crear una xarxa de cures comunitària i de proximitat amb petites unitats als barris per connectar professionals especialitzats, les persones que reben atenció i la ciutadania de cada territori.

- Afavorir la viabilitat de projectes de vida independent i d'inclusió en la comunitat promovent la connexió i l'articulació entre la persona amb discapacitat i les persones que siguin significatives per ella: familiars, amistats, veïnatge, professionals que l'atenen (de la salut, dels serveis socials, del servei d'inserció laboral, del centre cívic, ...), etc.

En aquest document focalitzem el nostre abordatge i demandes en crear i fomentar xarxes comunitàries que ajudin a les persones amb discapacitat a fer realitat projectes de vida independent i d'inclusió en la comunitat.

2. Xarxes comunitàries

En el context d'aquest document, entenem per xarxa comunitària aquell entramat de nusos o connexions que configuren un conjunt d'agents que col·laboren per tal que la persona amb discapacitat disposi dels suports emocionals i materials que li permetin fer realitat un projecte satisfactori de vida independent i d'inclusió en la comunitat.

Els agents poden ser:

- Familiars
- Amistats
- Coneixences (veïnatge de l'escala o del barri, persones amb qui es comparteix interessos comuns de lleure o altres, etc.)
- Professionals de referència dels serveis públics i privats que atenen la persona amb discapacitat (de l'àmbit de la salut, dels serveis socials, del treball, o d'altres)
- Persones de referència del món associatiu / cultural, etc. en el que participi o vulgui participar la persona amb discapacitat
- Etc.

Quan parlem de xarxes comunitàries en el context d'aquest document ens referim a una doble vessant:

2.1. Crear o afavorir la connexió entre els agents significatius per una persona determinada.

Es tracta de connectar de manera deliberada aquests agents entre sí per tal de crear una xarxa de relacions que siguin significatives, voluntàries i acceptades per la persona amb discapacitat de manera que:

- Es maximitzi tant com sigui possible un entorn de la persona amb discapacitat que li aportï suport i benestar emocional i material en allò que vulgui i necessiti.
- Detecti senyals d'alarma i sàpiga a qui i com comunicar-ho, quan no sigui suficient parlar-ho amb la mateixa persona amb discapacitat.

Per les persones que mantenen una relació no formal amb la persona amb discapacitat (familiars, amistats i coneixences, persones de referència del món associatiu, etc.) formar part d'una determinada xarxa ha de ser sempre voluntari, de manera que els seus compromisos siguin adquirits en funció de la seva voluntat i disponibilitat.

Per les persones professionals dels serveis públics que atenen aquella persona amb discapacitat, treballar en xarxa hauria de ser sempre una obligació per tal d'evitar duplicitats, buits i descoordinació.

Ara bé, perquè una xarxa funcioni de manera sostinguda en el temps més enllà dels canvis en les persones que en formen part, cal que els municipis o l'administració comarcal destini recursos professionals que treballin amb aquest objectiu.

2.2. Facilitar l'existència de nous agents i la creació de noves xarxes quan aquestes no existeixen o són molt febles.

En l'àmbit de les persones amb discapacitat i del trastorn mental és relativament freqüent que en arribar a la joventut o l'edat adulta la xarxa de relacions espontànies i informals hagi minvat de manera significativa, i/o que es tingui dificultats d'inclusió quan la persona contacta amb entitats o cercles als quals desitja vincular-se perquè es comparteixen interessos o aficions, però en les quals no troba l'acollida que necessita.

3. Les xarxes comunitàries i la tecnologia

Sovint van de la mà ja que molts avanços tecnològics faciliten la connexió i articulació de la persona amb discapacitat amb els agents que formen part de la seva xarxa de relacions i suport comunitari, i d'aquests entre sí.

La tecnologia també pot contribuir a la detecció de situacions d'alerta.

Són diverses les experiències existents a nivell local.

3.1. Plataforma de suport "Never Alone".

A la nostra comarca val la pena fer referència a la "Plataforma de suport Never Alone" desenvolupada en col·laboració de la Fundació Ave Maria amb el Consell Comarcal de Garraf i els sis municipis de la comarca. És una plataforma destinada a garantir l'acompanyament al domicili de la gent gran i persones dependents, possibilitant i/o allargant la seva estada al domicili i garantint-ne la qualitat de vida. És un sistema que assegura una gestió preventiva i una intervenció proactiva integral, integrada i amb diversitat de respostes, capaç d'atendre les persones al llarg de tot el cicle vital.

Aquesta plataforma està pensada per a tots els col·lectius de persones dependents, sense importar l'edat, i vol assegurar la capacitat de viure de manera independent.

D'una manera resumida, es tracta de:

Una plataforma d'assistència avançada i de proximitat, gratuïta, que permet coordinar a persones, entitats i diferents prestadors de serveis, municipals o particulars, que la persona usuària vulgui al seu voltant, apoderant-la i oferint-li suport preventiu i personalitzat.

Funciona amb mòbil, tauleta i ordinador, disposa de diferents funcionalitats permetent també interrelacionar les persones que en siguin usuàries, propiciar propostes d'inclu-

sió social, esportiva o cultural, segons el perfil o les preferències de la persona, així com l'ampliació de la xarxa de suport tant com ella cregui necessari. La metodologia de la plataforma basada en el *Model de Qualitat de vida* i suports es configura a partir d'escales generalment acceptades, enquestes i patrons observables gestionades pel robot virtual Newton One de IRD, que dona informació per tal que la persona creï el seu Pla de desenvolupament personal o Pla de suport de vida, ella sola o amb la col·laboració de les seves persones referents o assistents. Si és necessari amb el suport de sensors i de la Intel·ligència Artificial, sempre d'acord amb la persona usuària.

L'any 2021 es va iniciar una experiència pilot a Sant Pere de Ribes centrada en les persones grans que viuen soles i en la que s'ha establert un treball en xarxa en què hi participen les entitats socials El Redós, Ullasar, Amics de la Gent Gran, Creu Roja, Fundació Ave Maria, el Casal de Gent Gran de Ribes i de Les Roquetes, Hospital de Sant Camil, Cinema de Ribes, les biblioteques municipals, farmàcies del municipi, l'actual Entitat de Suport "Tu i Nos" (anterior Entitat Tutelar del Garraf), Associació Dret a morir dignament, i els Centres d'Atenció Primària de Salut de Ribes i de Les Roquetes, juntament amb els Serveis Socials de l'Ajuntament de Sant Pere de Ribes.

3.2. Tecnologia Orientada a la Comunitat.

D'altra banda, un grup de professors de l'Escola d'Enginyeria de Vilanova i la Geltrú (EPSEVG-UPC) i investigadors del CETPD, s'ha presentat recentment a la convocatòria d'ajuts per donar suport a les activitats dels grups de recerca de Catalunya (SGR-CAT2022) amb el nom "Tecnologia Orientada a la Comunitat" del qual destaquem un dels objectius principals:

Facilitar l'ús de la tecnologia a persones grans i persones amb discapacitat:

- *Assegurar l'apropiació feliç de la tecnologia per la persona usuària, potenciant la seva autonomia i sentiment de capacitat.*
- *Fer adaptacions dels objectes i les seves interfícies per fer-los no només accessibles sinó també amigables, fàcils d'usar i atractius, siguin quines siguin les capacitats de les persones usuàries.*

Segons manifesten, el compromís del grup en la creació i desenvolupament d'activitats al voltant de l'eix esmentat és inequívoc, tan si es rep suport financer de la Generalitat com si no.

4. El suport entre iguals

Dins el paraigües de "xarxes comunitàries" volem fer una menció especial al "suport entre iguals".

Persones amb discapacitat que es donen suport entre sí, sigui en grups (d'ajuda mútua, d'autogestió, etc.) o, senzillament, una persona amb discapacitat que fa temps viu de manera independent i que dona suport a una altre que just inicia la seva experiència, per posar algun exemple.

Les possibilitats són múltiples i a Catalunya mateix disposem de moltes experiències en les quals inspirar-se. El que tenen en comú és que les persones amb discapacitat reben i proporcionen suport entre iguals.

5. Què demanem des del nostre Moviment?

5.1. Promoure experiències de xarxes comunitàries més enllà de la coordinació entre serveis, i experiències de suport entre iguals.

Promoure l'existència de xarxes comunitàries posant al centre la persona amb discapacitat no solament es tradueix en el seu benestar personal, sinó que aprofita d'una manera molt més eficient els recursos professionals dels diferents serveis implicats, i actua preventivament gràcies a millorar la detecció precoç de situacions d'alerta, evitant així actuacions molt més costoses des d'un punt de vista humà i econòmic.

Les xarxes comunitàries i de suport entre iguals tenen, a més, un efecte preventiu de la soledat, al temps que generen benestar en proporcionar suport emocional i material a les persones amb discapacitat que estan al centre.

Un altre efecte beneficiós de les xarxes comunitàries és apropar els serveis a la comunitat, al temps que la pròpia comunitat (organitzada o a títol personal) actua com agents de suport i detecció.

Per això es demana posar en marxa experiències pilot i/o projectes en l'àmbit local i/o comarcal que afavoreixin el funcionament i continuïtat de xarxes col·laboratives.

És evident, a més, que aquesta metodologia resulta igualment efectiva i beneficiosa respecte d'altres sectors de població que es troben en situacions de vulnerabilitat.

Per últim, fomentar l'existència de xarxes comunitàries de relació i suport contribueix a la cohesió social, més enllà dels efectes en les persones concretes que se'n beneficien de manera més directa.

5.2. Recolzar les entitats i les iniciatives que treballen per fer més inclusius els entorns ordinaris d'oci o d'àmbits diversos.

Es tracta d'iniciatives i d'entitats que faciliten la inclusió de persones amb discapacitat i/o amb trastorn mental en aquells entorns ordinaris triats per elles i en els quals tenen dificultats per trobar un espai d'acceptació dins la dinàmica interna i les relacions informals de les persones membres.

Aquestes iniciatives i entitats actuen tant amb la persona amb discapacitat com amb l'entorn per tal de crear el coneixement i reconeixement mutu, i/o les estratègies de comunicació i d'interacció que faciliten una relació satisfactòria i un espai acceptat i reconegut dins el grup.

PISOS PONT DE TRANSICIÓ A L'EMANCIPACIÓ I/O LA DESINSTITUCIONALITZACIÓ

Sumari:

1. De què parlem.
2. Sortides vers la vida independent: la situació avui.
3. Algunes reflexions sobre quin és el context més adequat per a l'aprenentatge d'una vida independent.
4. Qui pot accedir als pisos pont?
5. Què demanem des del nostre Moviment?

Abans d'endinsar-nos en aquest capítol cal tenir present una **premissa de partida**:

Fer realitat projectes de vida independent i d'inclusió en la comunitat és un DRET que tenen totes les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental.

Mai pot ser un requisit o condició per exercir-lo haver de rebre una preparació o formació prèvia en qualsevol de les seves modalitats (cursos, pisos pont, o altres).

I això aplica per a totes les persones amb discapacitat o/i trastorn mental, sense distincions per tipus de discapacitat o qualsevol altre raó.

1. De què parlem?

Parlem de pisos de preparació a l'emancipació i/o la desinstitucionalització, on habitualment conviuen diverses persones amb i sense discapacitat o/i trastorn mental durant un període de temps limitat, amb el seguiment i supervisió de l'experiència per part de professionals, i en els que es treballen hàbits d'autonomia i habilitats adaptatives per a la gestió de la vida diària, i s'ajuda a anticipar què vol dir emancipar-se o viure fora d'un entorn institucional i, per tant, a prendre decisions sobre què es desitja fer.

Veiem cada un dels elements:

- Els pisos pont tenen per objectiu preparar per a l'emancipació i/o la desinstitucionalització de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental que hi participen.

No són vida independent.

Són projectes d'aprenentatge i formació, i de presa de decisions.

- On conviuen varies persones amb i sense discapacitat o/i trastorn mental.
 - En la gran majoria d'experiències existents conviuen dues o més persones amb discapacitat o/i trastorn mental que poden, o no, conèixer-se d'abans de l'experiència. Normalment no trien amb qui conviure, tot i que sempre es procuri buscar la compatibilitat de cara a la convivència.
 - En el pis les persones amb discapacitat o/i trastorn mental conviuen amb altres persones que no en tenen i que, en la majoria de les experiències en marxa, es tracta de professionals.

Però també poden ser estudiants universitaris que participen voluntàriament en el projecte i que es comprometen formalment a assumir determinades responsabilitats. En aquest cas, el més habitual és que ho siguin de programes universitaris d'aprenentatge de servei, de pràctiques, o estudiants de màsters i postgraus de les Facultats de l'àmbit educatiu o social.

- Durant un període de temps limitat.

Són pisos d'aprenentatge i d'anticipació del que suposa emancipar-se o marxar fora d'un entorn institucional. En conseqüència, sempre es defineix a priori un temps màxim d'estada tot i que, en determinats casos, pugui allargar-se. Però sempre té una temporalitat.

Sempre són experiències d'estada temporal.

- Amb el seguiment, supervisió i avaluació de l'experiència per part de professionals.

Sempre hi ha professionals que fan el seguiment, supervisió i avaluació de l'experiència i de l'evolució de cada persona participant.

En moltes experiències, a més, també hi ha professional/s que conviuen directament amb les persones amb discapacitat o/i trastorn mental.

- **Es treballen hàbits d'autonomia i habilitats adaptatives per a la gestió de la vida diària.**

Aquests projectes impliquen l'aprenentatge i/o millora de competències de gestió de les activitats de la vida diària referides a la cura d'un mateix o mateixa, la gestió domèstica (planificar què cal comprar, fer la compra, cuinar, netejar, posar rentadores, etc.), l'organització del temps (planificar i organitzar una rutina diària i un horari segons les activitats laborals i d'oci, les tasques domèstiques a fer, etc.), la gestió econòmica, la gestió del temps lliure, les relacions personals, desplaçar-se eficaçment per l'entorn quotidià, aprendre a fer front a incidències diverses (averies i desperfectes a la llar, etc.), etc.

I, pel que fa a la convivència entre els companys/es de pis, aprendre a establir acords, afrontar de manera constructiva les situacions de conflicte que es puguin donar, etc.

- **S'ajuda a anticipar què suposa emancipar-se o marxar fora d'un entorn institucional i, per tant, a prendre decisions sobre què es desitja fer.**

- Pel que fa a les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental participants:

S'ajuda a concretar què suposa emancipar-se o marxar fora d'un entorn institucional i a prendre decisions al respecte i, en cas afirmatiu, si es voldria viure sol o sola, en parella o en companya de persones triades mútuament, amb i/o sense discapacitat.

Una altre opció és tornar amb la família, però intentant conservar dins la dinàmica familiar la major autonomia i corresponsabilitat adquirides durant l'experiència al pis pont.

- Pel que fa a les famílies:

Sovint les famílies són escèptiques en major o menor grau sobre que el seu fill o filla (o familiar de què es tracti) sigui efectivament capaç d'emancipar-se o de viure fora d'un entorn institucional; i sovint tenen por que puguin prendre mal.

Aquest pas intermedi entre la vida familiar i l'emancipació o la desinstitucionalització facilita que les famílies puguin acceptar aquesta possibilitat davant la constatació de l'empoderament i evolució del fill o filla (o familiar de què es tracti) i del seu desig de futur.

De fet, un dels objectius de molts d'aquests projectes és oferir un itinerari formatiu per adquirir competències de gestió per una futura vida independent, en un entorn supervisat per professionals, que proporcioni seguretat a les famílies per tal que acceptin l'accés a una vida autònoma dels seus fills o filles amb discapacitat o/i amb trastorn mental, sense cap compromís previ de consolidar un procés d'emancipació.

2. Sortides vers la vida independent: la situació avui

El cert és que més del 90% de les persones amb discapacitat o amb trastorn mental que participen en aquests projectes acaben retornant a casa amb la família, no per decisió pròpia, sinó per:

- Manca d'alternatives reals per fer viable un projecte de vida independent.
- En algunes ocasions, ha estat la família qui ha fet marxa enrere i no ha recolzat la voluntat del seu fill o filla amb discapacitat o/i trastorn mental de viure de manera independent, fet que ha provocat també el seu desistiment quan disposar del suport familiar era un valor clau en la seva decisió.

D'aquí que hi ha sectors i entitats de l'àmbit de la discapacitat que opinen que iniciar aquestes experiències d'aprenentatge sense que les persones participants tinguin possibilitats raonables d'emancipació o de desinstitucionalització (accés a un habitatge en solitari o compartit, disponibilitat de suports a la vida independent quan es necessiten -assistència personal o altres-, disponibilitat econòmica) l'únic que fa és generar frustració.

3. Algunes reflexions sobre quin és el context més adequat per a l'aprenentatge d'una vida independent

Al nostre Moviment conviuen dos posicionaments diferents que també trobem en sectors i entitats de l'àmbit de la discapacitat a nivell de Catalunya i de l'Estat Espanyol:

• Posicionament 1:

Per tal que aquest **aprenentatge** d'hàbits d'autonomia i d'habilitats adaptatives per a la gestió de la vida diària sigui realment **efectiu** i tingui un efecte **durador** cal que es donin tres requisits:

- 1) L'existència d'un **desig** de viure de manera independent per part de la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental.
- 2) **Possibilitat real** de portar a la pràctica un projecte de vida independent: accés a un habitatge en solitari o compartit, disponibilitat de suports a la vida independent quan es necessiten -assistència personal o altres- i disponibilitat econòmica mínima suficient per fer front a les despeses que comporta.
- 3) Proporcionar aquest **aprenentatge en l'escenari real** del projecte vital de vida independent de la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental, sigui en solitari, en parella o de manera compartida amb altres persones (amb i/o sense discapacitat) triades mútuament i lliurement.

Des d'aquest posicionament es treballa i s'acompanya a la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental (i a la família sempre que calgui):

- Prèviament a l'emancipació: tots els aspectes que cal tenir en compte en la definició del seu projecte de vida independent i dels passos previs per poder-lo portar a la pràctica.
- Un cop emancipat / emancipada o desinstitucionalitzada: proporcionant aprenentatges pràctics i suport en allò que li calgui a cada persona en l'escenari real on farà efectiu el seu projecte de vida independent: a casa seva, al seu barri, identificant i agafant seguretat si li cal en els nous itineraris per anar a la feina / centre ocupacional, per mantenir el seu oci i vincles que vulgui conservar, visitar la seva família i amistats, etc.

Aquest posicionament es fonamenta, entre d'altres, en la comprovació a partir de l'experiència que majoritàriament, quan les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental han hagut de tornar amb la família després de passar per un pis pont, en les

dinàmiques familiars s'han acabat imposant les inèrcies anteriors, de manera que la perdurabilitat dels efectes de l'empoderament i el guany en autonomia i pressa de decisions assolits al pis pont acaba minvant amb el temps, amb major o menor rapidesa.

• Posicionament 2:

L'aprenentatge adquirit als pisos pont sempre ofereix guanys també quan, malauradament, no s'aconsegueix fer realitat el projecte personal de vida independent.

I això perquè:

- A la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental:
 - Li permet concretar des de la pràctica què vol dir emancipar-se o viure fora d'un entorn institucional.
 - Li proporciona confiança i empoderament sobre la seva vida, encara que finalment no pugui fer realitat un projecte de vida independent.
 - Li dona temps i elements per a la pressa de decisions respecte del futur que desitja.
 - Li dona temps per definir el seu projecte d'emancipació o de desinstitucionalització de manera realista, quan aquesta sigui la seva opció lliurement triada.
 - La prepara proporcionant habilitats pràctiques en la gestió de la quotidianitat i de la convivència.
 - Redueix la necessitat de suport de terceres persones (professionals, familiars o amistats) en augmentar la capacitat de fer coses per sí mateix o mateixa sense requerir del suport d'altres.
- A les famílies:
 - Les ajuda a visibilitzar i posar en valor les competències del seu fill o filla (o familiar de què es tracti).
 - Les ajuda a escoltar les seves decisions i desitjos, i a acceptar donar-li suport tot i que no tingui garanties d'èxit.
 - Les ajuda a reduir les pors i el neguit de que el seu fill o filla prengui mal si segueix en el camí de viure de manera independent.
 - I si, finalment, el fill o filla ha de tornar a casa un cop finalitzada l'experiència per manca de recursos suficients que facin viable un projecte de vida independent, les ajuda a modificar les dinàmiques familiars per tal que l'espai d'autonomia guanyat no es perdi.

4. Qui pot accedir als pisos pont?

La població diana solen ser majoritàriament persones amb discapacitat intel·lectual, però no únicament.

Cal dir, però, que hi ha diferències importants segons quin sigui el posicionament des del qual es contesti aquesta pregunta:

- **Des del posicionament 1:**

Solament en determinats casos té sentit posar en marxa projectes d'aprenentatge d'hàbits d'autonomia i d'habilitats adaptatives per a la gestió de la vida diària mitjançant la modalitat de "Pisos pont": en la transició de la institucionalització cap a un projecte de vida independent, o quan es tracta de persones en determinades situacions de vulnerabilitat.

Per exemple, l'experiència dels pisos pont pot ser adequada per a persones amb discapacitat o/i trastorn mental que es trobin en alguna de les següents circumstàncies:

- Persones adultes institucionalitzades.
- Joves ex-tutelats.
- Persones sense llar.
- Persones víctimes de violència o abusos.
- Altres situacions similars.

En aquests casos sempre es garanteix el suport d'un equip professional especialitzat, determinant la seva temporalitat i un posterior trànsit cap a un procés de desinstitucionalització i d'inclusió social.

- **Des del posicionament 2:**

El perfil de la població que pot accedir als "Pisos pont" seria bàsicament el de persones amb discapacitat de qualsevol tipologia o/i trastorn mental que ho demani.

La pròpia naturalesa del "pis pont" fa que puguin accedir-hi tant persones que tinguin un projecte d'emancipació, com persones que vulguin incrementar la seva autonomia dins el seu entorn familiar.

5. Què demanem des del nostre Moviment?

La nostra **demanda unànime** és que:

Cal garantir que el dret a una vida independent i d'inclusió en la comunitat sigui efectiu i, per tant, que les oportunitats d'emancipació i/o de desinstitucionalització siguin reals i estiguin garantides.

Dit això, dins el nostre Moviment hi ha qui s'identifica amb el posicionament 1 i d'altres amb el posicionament 2. D'aquí que no hi ha unanimitat en les nostres demandes pel que fa a promoure la posta en marxa de pisos pont de transició a l'emancipació i/o la desinstitucionalització.

- **Posicionament 1: Què demanem?**

- Recolzar la posta en marxa de pisos pont solament quan estiguin adreçats a persones amb discapacitat o/i trastorn mental que es troben en alguna d'aquestes situacions:
 - Persones institucionalitzades que vulguin donar el pas a una vida independent i desitgin passar prèviament per una experiència d'aprenentatge com la que ofereix un pis pont.
 - Persones que es troben en situacions de vulnerabilitat com ara:
 - ✓ Joves ex-tutelats.
 - ✓ Persones sense llar.
 - ✓ Persones víctimes de violència o abusos.
 - ✓ Altres situacions similars.
- Garantir la transició efectiva a una vida independent un cop finalitzada l'estada al pis pont i reiterada la voluntat en aquest sentit per part de persona amb discapacitat o/i trastorn mental.

- **Posicionament 2: Què demanem?**

- Oferir l'accés a "pisos pont" a la totalitat de població amb discapacitat de qualsevol tipologia o/i trastorn mental de la comarca que ho demani i sigui capaç d'aprofitar aquest servei, sigui per:
 - Fer realitat un projecte de vida independent en finalitzar l'estada al pis pont, o en un futur quan la persona pugui financerament o ho decideixi.
 - O bé,
 - Per augmentar molt significativament l'autonomia dins de l'entorn familiar.
- Garantir la transició efectiva a una vida independent, un cop finalitzada l'estada al pis pont, quan aquesta sigui l'opció triada per la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental.
- Demanar el compromís de la família de respectar l'autonomia adquirida i renunciar a substituir la persona amb discapacitat o/i amb trastorn mental en la presa de decisions sobre la seva vida quan aquesta, un cop finalitzada l'estada al pis pont, opti per mantenir una vida autònoma en el si de llur família.

ACCESSIBILITAT AUDITIVA, VISUAL, COGNITIVA I FÍSICA

Sumari:

1. Premissa de partida.
2. Marc legal.
3. L'accessibilitat universal.
4. Altres conceptes clau.
5. Què demanem des del nostre Moviment?
 - 5.1. Realitzar la diagnosi de les condicions existents a cada municipi.
 - 5.2. Treballar de manera proactiva les solucions tipus que hauria de recollir el futur codi català.
 - 5.3. Instar a la Generalitat per tal que aprovi el nou codi d'accessibilitat de Catalunya.

1. Premissa de partida

L'accessibilitat és una condició prèvia per a que les persones amb discapacitat puguin viure de manera independent i participar plenament en la societat en igualtat de condicions³⁵.

2. Marc legal

Tres són les normes que volem destacar en aquest capítol dedicat a l'accessibilitat:

- Reial Decret Legislatiu d'àmbit estatal 1/2013, de 29 de novembre, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i la seva inclusió social.

Hem de fer especial esment a la Modificació d'aquest Text amb l'objecte d'establir i regular l'accessibilitat cognitiva i les seves condicions d'exigència i aplicació, que ha estat aprovada i publicada al BOE amb data 1 d'abril de 2022.
- Llei 13/2014 de 30 d'octubre d'accessibilitat de Catalunya.
- Llei catalana 19/2020, del 30 de desembre, d'igualtat de tracte i no-discriminació.

³⁵ Exposició de motius de la Llei d'àmbit estatal 6/2022, de 31 de març, de modificació del Text Refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i de la seva inclusió social, aprovat pel Reial Decret Legislatiu 1/2013, de 29 de novembre, per a establir i regular la accessibilitat cognitiva y les seves condicions de exigència y aplicació.

Veiem a continuació alguns dels continguts principals a destacar en el context d'aquest document.

2.1. Reial Decret Legislatiu d'àmbit estatal 1/2013, de 29 de novembre, pel que s'aprova el Text Refós de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i la seva inclusió social

Article 22 sobre "Accessibilitat", Punt 1:

Les persones amb discapacitat tenen dret a viure de manera independent i a participar plenament en tots els aspectes de la vida. Per fer-ho possible els poders públics adoptaran les mesures pertinents per a assegurar l'accessibilitat universal, en igualtat de condicions amb les demés persones, en els entorns, processos, bens, productes i serveis, el transport, la informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions, així com els mitjans de comunicació social i en altres serveis i instal·lacions oberts al públic o d'ús públic, tant en zones urbanes com rurals.

2.2. Llei 13/2014 de 30 d'octubre d'accessibilitat de Catalunya

La Llei d'Accessibilitat de Catalunya és el marc que impulsa l'elaboració dels plans d'accessibilitat per als ens locals i supramunicipals.

Al seu article 5 que defineix les "competències dels ens locals" preveu que:

Els municipis hauran d'elaborar, aprovar i executar un pla municipal d'accessibilitat i les revisions corresponents, així com també els plans d'actuació i gestió en àmbits concrets amb afectacions en matèria d'accessibilitat, i determinar anualment les actuacions que s'han de dur a terme i el pressupost corresponent. També establir i coordinar els serveis de transport adaptat de viatgers.

També determina el que correspon als **ens locals supramunicipals**, que en el nostre cas faria referència al Consell Comarcal del Garraf:

- a) Aplicar la normativa d'accessibilitat, en l'àmbit de llurs competències, d'acord amb la normativa municipal i de règim local de Catalunya, sens perjudici de les normes específiques que estableix la legislació sectorial corresponent.*
- b) Elaborar plans d'actuació i gestió d'accessibilitat, referits a llur àmbit territorial, que poden incloure aspectes supramunicipals i de seguiment de l'elaboració, la revisió i l'execució dels plans dels municipis.*
- c) Fer el seguiment de les actuacions que es duiguin a terme en l'àmbit territorial respecte en matèria d'implantació de l'accessibilitat.*
- d) Establir i prestar serveis públics mínims en cas de dispensa dels municipis o supòsits especials i serveis supramunicipals complementaris, o exercir competències municipals per delegació o conveni en matèria d'accessibilitat.*

- e) *Coordinar, per raons d'interès territorial, els serveis municipals pel que fa a l'accessibilitat i prestar als municipis assessorament, especialment per a l'elaboració de plans i programes en matèria de gestió i de promoció de l'accessibilitat, i també per al desenvolupament de les tasques de control, de seguiment i d'actualització de les actuacions en matèria d'accessibilitat.*

D'altra banda, a l'article 42 la llei recull que:

- 1) *Les administracions públiques han d'elaborar plans d'accessibilitat, en l'àmbit de les pròpies competències, que identifiquin i planifiquin les actuacions necessàries perquè el territori, els edificis, els mitjans de transport, els productes, els serveis i la comunicació assoleixin, per mitjà d'ajustos raonables, les condicions d'accessibilitat establertes per aquesta llei i per la corresponent normativa de desplegament. Les administracions poden incloure l'elaboració d'aquests plans en els contractes de serveis que subscriuguin amb les entitats que gestionin serveis públics en règim de concessió.*
- 2) *Els plans d'accessibilitat elaborats pels ens locals -però també pels departaments de la Generalitat- han de contenir:*
 - *Una diagnosi de les condicions existents;*
 - *Determinar les actuacions necessàries per a fer accessibles els àmbits esmentats en l'apartat 1 que són de llur competència;*
 - *Establir criteris de prioritat que permetin decidir quines actuacions s'han d'executar en diferents períodes;*
 - *Definir les mesures de control, de seguiment, de manteniment i d'actualització necessàries per a garantir que, una vegada assolides les condicions d'accessibilitat, perdurin al llarg del temps, i establir el termini màxim per a llur revisió, d'acord amb els criteris que siguin establerts per reglament.*
- 3) *Cada municipi ha de tenir un pla municipal d'accessibilitat que ha d'incloure tots els àmbits i els territoris de la seva competència.*
- 4) *Les administracions locals han de garantir un procés participatiu de la ciutadania, especialment dels diferents col·lectius de persones amb discapacitat, en l'elaboració dels plans municipals d'accessibilitat. El document aprovat ha d'incloure la informació sobre aquest procés.*

L'article 43, al punt 3, determina que *els ens locals han de destinar una part de llur pressupost anual a les actuacions de supressió de barreres a l'accessibilitat previstes en el pla d'accessibilitat respectiu i, si disposen d'un pla d'actuació municipal, aquest ha d'incloure aquestes actuacions.*

I als punts 1 i 2 determina també les responsabilitats de la Generalitat de Catalunya respecte dels edificis d'ús públic de la seva titularitat:

- *L'Administració de la Generalitat ha de destinar anualment una part del seu pressupost d'inversió directa a suprimir les barreres a l'accessibilitat existents en els edificis d'ús públic de la seva titularitat o sobre els quals disposa, per qualsevol títol, del dret d'ús.*
- *Cada departament de la Generalitat ha d'incloure en la seva memòria anual les actuacions destinades al compliment del que disposa l'apartat 1, les quals s'han de recollir en un informe que s'ha de presentar al departament competent en matèria de promoció de l'accessibilitat.*

Per últim destacar que la Llei d'Accessibilitat de Catalunya compromet l'elaboració i aprovació del Reglament que l'ha de desplegar.

Aquest Reglament que serà el nou codi d'accessibilitat de Catalunya que ja està elaborat, i es pot consultar en la versió d'informació pública amb data 29 de gener de 2020, està encara pendent d'aprovació.

És important l'aprovació d'aquest codi per poder elaborar les solucions tipus i els ajustaments raonables que contindrà el pla d'accessibilitat per al conjunt d'àmbits de cada municipi. A partir de la seva aprovació el codi regula el termini de dos anys per a l'elaboració del pla d'accessibilitat, i atorga als municipis un període màxim determinat per a la seva execució en funció de la seva població:

- *Vuit anys, els municipis de més de cinquanta mil habitants. A la nostra comarca afectaria al municipi de Vilanova i la Geltrú.*
- *Dotze anys, els municipis d'entre vint mil i cinquanta mil habitants. A la nostra comarca afectaria als municipis de Sant Pere de Ribes i Sitges.*
- *Quinze anys, els municipis de menys de vint mil habitants. A la nostra comarca afectaria als municipis de Cubelles, Canyelles i Olivella.*

Però la Llei d'Accessibilitat de Catalunya de 2014 estableix moltes altres obligacions. Entre elles enumerem les següents a tall d'exemple:

L'article 26 sobre "condicions d'accessibilitat dels serveis d'ús públic" al punt 1 estableix que:

Els proveïdors de serveis d'ús públic han de proporcionar a les persones usuàries que ho requereixin informació accessible sobre els serveis, que han de tenir disponible en documents en format de lectura fàcil, en sistema Braille, amb lletra ampliada o amb sistemes alternatius.

L'article 27 regula la "formació al personal d'atenció al públic" i estableix que:

- 1) *Les administracions públiques han de preveure la formació necessària perquè el personal d'atenció al públic dels serveis que ofereixen o que en depenen tingui els coneixements adequats per a adreçar-se i donar suport a les persones amb diversitat funcional.*

- 2) *Els serveis d'ús públic que disposen de plans de formació per al personal d'atenció al públic han d'incloure-hi la formació sobre l'atenció a les persones amb discapacitat i sobre la utilització dels productes de suport que tinguin a disposició dels usuaris.*

La formació al personal de l'administració local i comarcal per tal de fer efectius els drets definits a la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat i l'establert a la normativa legal vigent és quelcom que desenvolupem en un eix específic en aquest mateix document. Amb ell ens remetem.

3. L'accessibilitat universal

La Llei d'Accessibilitat de Catalunya, a l'article 3, defineix que **l'accessibilitat** és:

El conjunt de condicions de comprensibilitat i usabilitat que han de complir l'entorn, els espais, els edificis, els serveis, els mitjans de transport, els processos, els productes, els instruments, els aparells, les eines, els dispositius, els mecanismes i els elements anàlegs perquè totes les persones els puguin emprar i en puguin gaudir amb seguretat i comoditat i de la manera més autònoma i natural possible.

I defineix el **disseny universal o disseny per a tothom** com:

El disseny d'entorns, espais, edificis, serveis, mitjans de transport, processos, productes, aparells, instruments, eines, dispositius i elements anàlegs que garanteix que, sense que hi calguin adaptacions, totes les persones hi poden accedir, en la mesura possible, sense excloure la utilització de mitjans de suport, si calen, per a grups particulars de persones amb diversitat funcional.

Establint que són **barreres a l'accessibilitat**:

Els impediments, les traves o els obstacles per a la interacció de les persones amb l'entorn físic, el transport, els productes, els serveis, la informació i les comunicacions.

Les barreres a l'accessibilitat poden ésser:

1. Barreres arquitectòniques: barreres de caràcter físic que limiten o impedeixen la interacció de les persones amb l'entorn.
2. Barreres en la comunicació: barreres que limiten o impedeixen l'expressió i la recepció d'informació o de missatges, sia en la comunicació directa, sia en els mitjans de comunicació.
3. Barreres d'actitud: actituds que, directament o indirectament, per acció o per omissió, generen una situació discriminatòria, en obstaculitzar que una persona amb discapacitat pugui gaudir dels seus drets en igualtat de condicions respecte a una altra persona en una situació anàloga.

Així doncs **“accessibilitat universal”** és la característica que han d'acomplir els entorns, bens, productes i serveis que permet a totes les persones el seu accés, comprensió, utilització i gaudi de manera normalitzada, còmoda, segura i eficient. Resulta un concepte absolutament contraposat amb el de barreres.

L'accessibilitat universal **pressuposa l'estratègia de disseny universal o disseny per a totes les persones**, que s'entén sense perjudici dels ajustaments raonables que s'hagin d'adoptar.

Una bona accessibilitat és aquella que existeix, però que passa desapercebuda per a la gran majoria de persones usuàries, llevat d'aquelles amb problemes de mobilitat o amb limitacions cognitives i/o sensorials (visuales i/o auditives) que saben reconèixer quan es troben en un entorn accessible. Aquesta accessibilitat s'aconsegueix quan les barreres es resolen, preferiblement, mitjançant el disseny des de l'origen, i també mitjançant ajudes tècniques i adaptacions.

Espais, productes y serveis es consideren accessibles si s'ajusten als requeriments funcionals y dimensionals, que garanteixin la seva utilització autònoma i còmoda per a persones amb qualsevol tipus de limitació permanent o temporal derivada de discapacitat o de qualsevol altre circumstància (edat, accident, malaltia, etc.).

En conseqüència, l'accessibilitat busca trobar la manera de que totes les persones, independentment de les seves capacitats, puguin gaudir del medi que ens rodeja, de la manera més senzilla possible i sense cap mena d'impediment. Accessibilitat ha de ser sempre sinònim de qualitat i de seguretat.

L'accessibilitat és una necessitat per a les persones amb discapacitat i una avantatge per a tota la ciutadania, tot i que pugui passar desapercebuda.

L'incompliment del principi d'accessibilitat universal i de l'obligació de realitzar ajustaments raonables són considerats per llei com a supòsits de violació del dret a la igualtat d'oportunitats de les persones amb discapacitat.

4. Altres conceptes clau

El marc legal vigent defineix altres conceptes que són clau:

- **Accessible:** la condició d'un entorn, un procés, un producte o un servei que s'ajusta als requeriments funcionals i d'interacció –com poden ésser els dimensionals, els d'ubicació, els d'il·luminació, els d'acústica i els de comunicació– que en garanteixen la utilització autònoma, segura i amb comoditat a totes les persones.
- **Mitjans de suport:** les ajudes que actuen com a intermediàries entre l'entorn i les persones amb discapacitat i els permeten de millorar la qualitat de vida o d'incrementar l'autonomia personal. Els mitjans de suport d'ús particular es consideren elements necessaris i no se'n pot restringir la utilització, excepte per motius de seguretat o de salubritat o per les altres causes que siguin establertes per reglament. Els mitjans de suport es classifiquen en:

- 1) Producte de suport: instrument, aparell, eina, dispositiu, mecanisme o element anàleg que permet a les persones amb discapacitat de dur a terme activitats que sense aquesta ajuda no podrien fer, o que només podrien fer a costa d'un gran esforç.
 - 2) Suport personal: persona preparada per a facilitar o garantir l'ús de productes i serveis, la comunicació o la mobilitat a les persones amb discapacitat, com ara l'intèrpret de la llengua de signes, el guia intèrpret o l'assistent personal.
 - 3) Suport animal: animal ensinistrat especialment per a cobrir necessitats concretes d'una persona amb discapacitat, com els gossos d'assistència.
- **Ajustos raonables:** les mesures d'adequació físiques, socials i actitudinals que, d'una manera eficaç i pràctica i sense que comportin una càrrega desproporcionada, facilitin l'accessibilitat o la participació d'una persona amb discapacitat en igualtat de condicions que la resta de la ciutadania.
 - **Proporcionalitat:** la qualitat d'una mesura de millora de l'accessibilitat segons la qual els costos o les càrregues que implica estan justificats, atenent els criteris següents:
 - 1) Els efectes discriminatoris que comportaria per a les persones amb discapacitat que la mesura no es duigués a terme.
 - 2) Les característiques de la persona, l'entitat o l'organització que ha de dur a terme la mesura.
 - 3) La possibilitat d'obtenir finançament públic o altres ajuts.
 - **Mesures d'acció positiva:** els suports específics destinats a prevenir o compensar els desavantatges o les dificultats especials que tenen les persones amb discapacitat per a llur participació plena i efectiva en la societat, en igualtat de condicions que la resta de persones, i per a llur incorporació a tots els àmbits de la vida política, econòmica, educativa, cultural i social.
 - **Pla d'accessibilitat:** l'instrument que identifica i planifica les actuacions que cal dur a terme perquè en l'àmbit d'aplicació del pla s'assoleixin les condicions d'accessibilitat establertes per la normativa legal vigent i per la corresponent normativa de desplegament (codi d'accessibilitat).

La recent modificació del Text de refosa de la Llei General de drets de les persones amb discapacitat i la seva inclusió social amb l'objecte d'establir i regular l'accessibilitat cognitiva i les seves condicions d'exigència i aplicació, han incorporat dos nous conceptes:

- **Accessibilitat cognitiva:** Característica dels entorns, processos, activitats, bens, productes, serveis, objectes o instruments, eines i dispositius que permeten la fàcil comprensió i la comunicació.

- **Lectura fàcil:** Mètode que aplica un conjunt de pautes i recomanacions relatives a la redacció de textos, al disseny i maquetació de documents i a la validació de la comprensibilitat dels mateixos, destinada a fer accessible la informació a les persones amb dificultats de comprensió lectora.

5. Què demanem des del nostre Moviment?

La Comarca del Garraf vol destacar pel seu compromís en fer realitat uns municipis que fan de la cura de les persones que hi viuen una prioritat. Una prioritat de consens polític tant d'equips de govern com de membres de l'oposició. Un consens que garanteixi la perdurabilitat dels compromisos en aquesta direcció més enllà dels períodes que marquen cada mandat.

Una societat cuidadora és una societat inclusiva i compromesa en garantir l'accessibilitat de tota la població als entorns, bens, productes i serveis, adaptant els municipis a la diversitat de les persones que hi viuen. I, per tant, també de les persones amb discapacitat i de la gent gran, entre d'altres sectors de la població susceptibles especialment de patir discriminació o tenir dificultats importants o impediments en l'exercici d'una ciutadania plena a causa de la manca d'accessibilitat existent en el territori.

És per això que demanem:

1. Avançar de manera decidida en l'**elaboració del pla d'accessibilitat dels nostres sis municipis**, iniciant-ne els treballs de diagnòstic i treballant de manera proactiva les solucions que hauria de recollir el futur codi català.
2. Fer-ho tot garantint un procés participatiu dels diferents col·lectius de persones amb discapacitat. El Pla aprovat haurà d'incloure la informació sobre aquest procés.
3. Buscar l'acord majoritari entre govern i oposició per tal d'assegurar que l'eliminació de les barreres existents i l'actualització periòdica del Pla no estigui supeditada als canvis de govern propis d'una societat democràtica.

5.1. Realitzar la diagnosi de les condicions existents a cada municipi.

Demanem que aquesta diagnosi s'iniciï l'any 2023, per tal que dins el mandat:

- a) Es pugui fer la devolutiva de la diagnosi obtinguda a tots els agents municipals i comarcals implicats.
- b) S'aprovi un Pla que defineixi les prioritats en l'eliminació de les barreres detectades i el calendari a complir, juntament amb el pressupost que s'hi destinarà.
- c) S'avanci ja dins el mandat en l'execució del Pla aprovat a cada municipi, o en l'àmbit comarcal quan correspongui, procedint a eliminar les barreres existents.

Les maneres de fer-ho poden ser diverses i no correspon a aquest document indicar com fer-ho, però hi ha un requisit que cal garantir: la **participació directa de les persones amb discapacitat**. I això en una doble vessant:

- La contractació mitjançant plans d'ocupació de persones amb discapacitat per a la realització del treball de camp en la recollida i procés de dades d'accessibilitat dels diferents serveis, espais, etc. que siguin objecte d'anàlisi.
- La col·laboració d'entitats de Catalunya de l'àmbit de la discapacitat i equips de professionals per al disseny dels instruments de recollida de la informació i per al processament posterior del banc de dades obtingut.

Són diversos els antecedents de municipis o territoris que ja han fet aquesta diagnosi. Cal fer referència, però, a la diagnosi realitzada per l'Institut Municipal de Persones amb Discapacitat de l'Ajuntament de Barcelona que ha rebut el reconeixement del Comitè Espanyol de Representants de Persones amb Discapacitat (CERMI) que li va atorgar el Premi 2020 a la millor acció local.

Aquesta diagnosi ha permès avaluar l'accessibilitat física i comunicativa dels serveis i equipaments públics i privats d'ús públic, el transport i la via pública.

En concret es van identificar els següents serveis a analitzar:

- Serveis socials: bàsics i especialitzats.
- Serveis municipals: Guàrdia Urbana, Oficines d'Atenció a la Ciutadania (OAC), Centres Cívics, seus i oficines municipals.
- Serveis culturals: teatres, museus, cinemes, biblioteques, espectacles.
- Serveis sanitaris: Centres d'Atenció Primària de Salut, Hospitals, Salut Mental.
- Serveis educatius: escoles bressol, centres educatius d'educació primària i secundària, universitats.
- Serveis de transport i mobilitat: metro, tramvia, bus, Renfe.
- Serveis d'habitatge: públic i privat.
- Serveis comercials: mercats, comerços i restauració.
- Serveis esportius: centres esportius municipals i altres equipaments.
- Serveis turístics: infraestructures, hotels i productes turístics.
- Espai públic: carrers, parcs, espais naturals i platges.

Un cop feta la diagnosi es va iniciar la devolutiva als agents i organismes municipals implicats.

Des del Moviment també volem posar èmfasi en que tant al diagnòstic com al Pla d'accessibilitat s'inclouï com a objecte d'anàlisi i de millora:

- La informació i les comunicacions, inclosos els sistemes i les tecnologies de la informació i les comunicacions com, per exemple, les webs dels ajuntaments i del consell comarcal, etc. (accessibilitat digital).
- Els esdeveniments culturals, esportius, d'oci, etc. promoguts o amb participació de l'administració pública local i/o comarcal.

5.2. Treballar de manera proactiva i participativa les solucions tipus que hauria de recollir el futur codi català.

Mentre no s'aprovi el nou codi d'accessibilitat cal avançar en la identificació i implementació de solucions tipus comptant per fer-ho amb les entitats catalanes de l'àmbit de la discapacitat que disposin de persones expertes en els diferents àmbits requerits.

5.3. Instar a la Generalitat per tal que aprovi el nou codi d'accessibilitat de Catalunya.

Un codi que ja està elaborat, i es pot consultar en la versió d'informació pública amb data 29 de gener de 2020, però està encara pendent d'aprovació.

Cal insistir en la importància de l'aprovació d'aquest codi per poder elaborar les solucions tipus i els ajustaments raonables que contindrà el pla d'accessibilitat per al conjunt d'àmbits de cada municipi.

5.4. Poder comunicar de manera individual a l'administració local l'existència de barreres a l'accessibilitat més enllà de les referides a la via pública.

Actualment solament es recullen les incidències en relació a la via pública.

Demaneu també rebre un comprovant de la incidència comunicada.

DESENVOLUPAMENT TECNOLÒGIC PER FACILITAR LA VIDA INDEPENDENT I LA INCLUSIÓ EN LA COMUNITAT

Les noves tecnologies estan transformant les nostres vides en tots els sentits, des de la forma de relacionar-nos fins la forma de treballar o consumir. Les denominades TIC estan tan integrades en la nostra societat que gairebé ja no recordem com funcionàvem abans de l'era d'Internet, i és que en pocs anys ens hem acostumat a parlar amb total naturalitat d'apps, d'Internet of Things o de robòtica.

És innegable que la tecnologia ha obert un enorme ventall de possibilitats a molts nivells i un dels col·lectius que més profit en pot treure és el que formen les persones amb discapacitat. *Ulleres que permeten veure a invidents, sofisticats softwares que llegeixen el moviment dels ulls de persones amb tetraplegia per crear música, aplicacions per facilitar la comunicació a persones amb paràlisi cerebral severa... cada vegada més dispositius s'adrecen a millorar la qualitat de les persones amb capacitats diferents dotant-los d'habilitats que sense la tecnologia no podrien tenir, però no cal oblidar que, com la majoria de transformacions, la tecnològica comporta també una sèrie de riscos.*

Així, per exemple, la robotització està cridada a liderar la quarta revolució industrial, que permetrà un sector més eficient i productiu, però també pot posar en perill milers de llocs de treball. *Quan es produeix una crisi d'aquestes característiques, els col·lectius més vulnerables són els primers afectats, per això la clau està en apostar per una tecnologia que ens ajudi a potenciar les habilitats de les persones amb discapacitat i, especialment, les competències més adequades per fer front a aquest nou panorama.*

En aquest sentit, moltes tasques i activitats que anys enrere eren impensables per a algunes persones amb diversitat funcional ara ja són possibles gràcies a la tecnologia, i el millor de tot és que encara hi ha molt per fer.

Aquest és el camí a seguir i un dels objectius de la conferència internacional "Tecnologia i digitalització a l'atenció social. L'impacte en l'educació, l'ocupació i la vida independent", que va tenir lloc els dies 4 i 5 d'octubre de 2018 a Barcelona. Organitzat per l'European Association of Service Providers for Persons with Disabilities (EASPD), entitat europea que aglutina proveïdors del sector social vinculats al món de la discapacitat, juntament amb altres organitzacions espanyoles i catalanes, el congrés va analitzar l'impacte present i futur de la innovació tecnològica en totes les etapes vitals de les persones amb diversitat funcional.

Es tracta d'un debat imprescindible en el sector de la discapacitat que permetrà avançar cap a una tecnologia i una societat inclusiva, un punt d'inflexió en la qualitat de vida de les persones amb diversitat funcional que ajudarà durant els pròxims anys a transformar tots els aspectes rellevants de la seva vida: des del seu accés normalitzat al mercat laboral i l'educació, passant per la vida independent i l'assistència.³⁶

³⁶ Cristian Rovira (2018). "Noves tecnologies i discapacitat, riscos i oportunitats". Social.cat – El diari digital de l'Acció Social a Catalunya. 27 setembre 2018.

*La revolució digital està transformant procediments, canals, mitjans de comunicació y de expressió... Cal subratllar que res tindrà sentit si perdem de vista la premissa de l'Agenda 2030: "no deixar ningú enrere". Els avanços de la Intel·ligència Artificial han d'arribar a totes les persones i especialment a les més vulnerables, com són moltes persones amb discapacitat. La tecnologia té un gran potencial per acabar amb les barreres de discriminació basades en variables relacionades amb la mobilitat o les capacitats de comunicació, que tradicionalment han perjudicat l'accessibilitat de les persones amb discapacitat.*³⁷

*La tecnologia és probablement el recurs més poderós de la història de la humanitat. ... Sens dubte, la revolució digital sorprèn cada dia amb nous avanços; no obstant això, hem de garantir que aquests arriben a tots els racons i persones. Perquè la tecnologia no ha estat cridada a aprofundir la bretxa de desigualtat, sinó a posar-se al servei de reptes com la democratització de la informació, la igualtat d'oportunitats o la millora de la qualitat de vida global de la ciutadania. Les persones amb discapacitat són un termòmetre clau per a conèixer si la revolució digital està sent inclusiva. ... La tecnologia té un gran potencial per a mitigar les situacions de desigualtat i equilibrar la participació social i laboral de les persones amb discapacitat, però no és menys cert que encara estem a anys llum de l'Accessibilitat Universal. La tecnologia té un potencial immens, però l'hem d'utilitzar al nostre favor.*³⁸

Altres veus minimitzen els possibles riscos que poden suposar els avanços tecnològics i la robotització, per posar l'èmfasi en les oportunitats que ofereix per facilitar la vida independent i d'inclusió en la comunitat de les persones amb discapacitat, ja que si els robots s'encarreguen de les tasques més feixugues, repetitives i avorrides que és per el estan dissenyats avui en dia, el món del treball pot experimentar un canvi molt positiu de creació de treballs molt més propers a les persones, més creatius, motivadors i, a més, contribuir a jornades de treball més curtes i flexibles.

D'altra banda, coincideixen en valorar que la Intel·ligència Artificial pot esdevenir una eina molt poderosa en la potenciació de les capacitats de tothom, més específicament de les persones amb discapacitat. Les característiques més remarcable de la Intel·ligència Artificial, com la possibilitat d'aprendre a partir d'exemples, inferir i proposar noves solucions i estratègies per problemes complexos, l'adaptabilitat a qualsevol entorn i situació, fa que disposar d'un sistema basat en Intel·ligència Artificial com a col·laborador estret en tasques de vida quotidiana i laboral pugui esdevenir un salt important en la qualitat de vida de la persona.

1. De què parlem

En el context del nostre document estem parlant de:

- Suport i incentivació de la recerca per a la descoberta de tecnologia que afavoreixi la vida independent i d'inclusió a la comunitat de les persones amb discapacitat de qualsevol tipologia.
- Suport i impuls a la implementació dels avanços tecnològics que col·laborin a fer possibles aquests projectes de vida independent i d'inclusió.

³⁷ Francisco Mesonero Director general de la Fundación Adecco. 10ena edició "Tecnologia i Discapacitat". Juliol 2021. Informes Fundación Adecco.

³⁸ Natalia Magrans Directora de RRHH de Keysight Technologies Spain. 10ena edició "Tecnologia i Discapacitat". Juliol 2021. Informes Fundación Adecco.

Parlem de:

- **Domòtica + Internet de les coses (IOT):** entesa com el conjunt de tècniques orientades a automatitzar un habitatge o un edifici que integren la tecnologia per fer-lo més accessible i aplicat també en els sistemes de seguretat, gestió energètica, benestar o comunicacions. La domòtica aplicada a l'apertura de les portes de l'edifici on es viu, per facilitar l'ús de l'ascensor, l'apertura de la porta de casa, mobilitat de les persianes, comunicació per veu o gestos pels dispositius de llar, programació automatitzada dels electrodomèstics segons els desitjos de la persona usuària, etc.
- **Ajuts tècnics:** *“Productes, instruments, equips o sistemes tècnics utilitzats per una persona amb discapacitat, fabricats especialment o disponibles al mercat per preveure, compensar, mitigar o neutralitzar una discapacitat”.*³⁹
- **Robòtica:** entesa com una ciència que aglutina branques tecnològiques i/o altres disciplines amb l'objectiu de dissenyar sistemes robotitzats que siguin capaces de realitzar tasques de suport en tots els àmbits, ja sigui a la vida quotidiana, en el treball o el lleure. L'expressió més encertada ho constitueix la Robòtica Social, com l'optimització de la interacció ésser humà-robot per a programes de salut i benestar.
- **Tecnologia aplicada a:**
 - o La detecció precoç de circumstàncies de vulnerabilitat i de risc de fragilitat.
 - o Facilitar la inserció laboral de persones amb discapacitat al mercat ordinari de treball.
 - o Accessibilitat al transport públic, etc.
- **Etc.**

En resum, parlem de **tecnologia de suport** entesa com qualsevol producte (incloent-hi dispositius, equips, instruments, tecnologia i programari) que és usat per a incrementar, mantenir o millorar les capacitats funcionals de persones amb discapacitat.

Disposar d'aquesta tecnologia de suport té una repercussió directa, entre d'altres beneficis, en ampliar o reforçar l'autonomia de la persona amb discapacitat fent innecessari o reduint la necessitat de disposar de terceres persones que li donin suport humà. Però també, quan aquest suport humà continua sent necessari, la tecnologia de suport permet:

- Fer més eficaç l'acció de l'assistent personal o de la persona que presti el suport humà.
- Evitar lesions o baixes de l'assistent personal (o de la persona que es tracti) degudes a l'esforç en la realització de determinades tasques. (Prevenició de riscos laborals)

³⁹ Observatori Social (2006). *“El greuge comparatiu econòmic de les persones amb discapacitat a la ciutat de Barcelona. El sobreexforç econòmic que origina la discapacitat”.* Glossari. Ajuntament de Barcelona.

2. Alguns antecedents i iniciatives a la nostra comarca

2.1. La Universitat Politècnica de Catalunya (UPC) de Vilanova i la Geltrú.

L'UPC de Vilanova i la Geltrú fa anys que col·labora o promou projectes de recerca per tal de millorar la qualitat de vida de les persones amb discapacitat i/o per facilitar la realització de projectes de vida independent i d'inclusió en la comunitat. Entre d'altres, destaquem:

- Conveni amb el Centre de Vida Independent (CVI).⁴⁰
- Recerca en col·laboració inicial amb l'Associació Catalana de Parkinson a partir d'una iniciativa de l'Associació de Parkinson del Garraf, que ha donat com a resultat la creació d'un dispositiu Holter, dissenyat específicament per a la recollida d'informació dels símptomes motors d'aquesta malaltia, que aporta dades útils per tal que els neuròlegs i neuròlogues ajustin el tractament a les característiques i especificitats de com es manifesta la malaltia en cada persona afectada en cada moment de la seva evolució. Resultat de la recerca realitzada ha estat la creació de l'empresa Sense4Care spin off que ha aconseguit transformar les idees generades a la UPC en un producte de mercat accessible pels metges i metgesses.
- L'estudi de la fragilitat a la Comarca del Garraf ha estat l'eix central d'un altre projecte del CETPD-UPC en el marc dels Plans d'especialització Territorial concretament en el projecte “Envellint”. En el projecte es desenvolupen eines de supervisió de la tendència a la fragilitat en persones grans mitjançant sensors portables i telèfons mòbils. L'objectiu principal és la detecció primerenca dels símptomes relacionats per poder realitzar actuacions de rehabilitació i retardar o evitar així la evolució cap a la dependència.

2.2. L'Institut de Robòtica per a la Dependència (Fundació Ave Maria)

Creat l'any 2005 té per missió desenvolupar productes finalistes per millorar la qualitat de vida de les persones dependents, la de les seves famílies i la de professionals i entitats que ofereixen suport, pel mig de la tecnologia més avançada, impulsant l'obtenció de productes innovadors que transformen l'estat actual de les coses.

Actualment l'Institut de Robòtica per a la Dependència treballa en diferents projectes a favor de la vida independent mitjançant el desenvolupament de tecnologies de suport que permetin viure fora dels entorns residencials. A tall d'exemple:

- A l'apartat “La inserció laboral” d'aquest document ja hem fet esment a la iniciativa “Laundry ID” que permet Identificar, seleccionar i distribuir la roba, des de la bugaderia als armaris de les habitacions de serveis residencials, sense error, amb l'ajut d'etiquetes RFID i un programari propi, fàcil d'utilitzar, per relacionar la peça de roba llegida amb un led lluminós sobre la cubeta de la persona resident en què s'ha de depositar.

⁴⁰ Entitat que treballa per contribuir a millorar la qualitat de vida de les persones amb dependència i amb discapacitat, així com de les seves famílies, en l'àmbit de Catalunya, amb la implantació de productes d'ajuda, les noves tecnologies i l'eliminació de les barreres arquitectòniques, que a través d'una valoració interdisciplinària personalitzada, els permetin realitzar una vida més autònoma, i evitar la sobrecàrrega familiar.

Aquest sistema es va dissenyar per tal d'afavorir la contractació de persones amb discapacitat intel·lectual o de qualsevol altre tipologia que, amb aquest procés, assolien amb eficàcia la tasca a realitzar. Actualment aquest sistema és utilitzat per residències com Clece, d'Àrea de Guissona, Arc de Sant Martí, Ave Maria i altres.

- A l'apartat sobre les xarxes comunitàries hem fet referència a la "Plataforma de suport Never Alone". Es tracta d'una plataforma digital en el núvol, que té per objectiu crear una xarxa de suport al voltant de la persona dependent, valorar la seva qualitat de vida automàticament d'acord amb el diàleg que manté amb ella i així poder detectar els punts febles constantment i poder determinar el tipus i la intensitat de suports que pot necessitar, i aplicar-ho si ella ho desitja. Aquesta aplicació està en ús a la Comarca del Garraf (Sant Pere de Ribes, Olivella, ...), Ajuntament de Mataró. I també altres adaptacions per a la Diputació de Barcelona dins el seu projecte "Nexes" orientades a valorar la solitud no desitjada.
- Un altre exemple és la "Plataforma d'acció comunitària para la salut mental 2021", en curs, que lidera l'Institut de Robòtica per a la Dependència i que s'està desenvolupant conjuntament amb la Universitat Rovira i Virgili i l'Institut Pere Mata de Reus. Aquesta iniciativa ha estat guanyadora d'una subvenció competitiva del "Ministerio de Derechos Sociales Agenda 2030" i s'està desplegant a la zona de Reus.

Es tracta d'una Plataforma amb els mateixos interessos que "Never Alone", però amb escales més especialitzades.

- El projecte "Radical 2021" en el qual els robots poden assistir, acompanyar i avaluar a les persones en entorns residencials. Ha estat seleccionat pel "Ministerio de Innovación" conjuntament amb Leitat, CSIC i Pal Robotics.

Aquest projecte genera innovació que es vol transferir a la "Plataforma de suport Never Alone", entre d'altres, la veu en català pel robot.

- Altres exemples que s'estan treballant des de l'Institut de Robòtica per a la Dependència són:
 - o "Robot Temy" amb aplicacions pròpies per entorns residencials de persones grans.
 - o Diverses aplicacions de Intel·ligència Artificial per diferents perfils de necessitats, a partir de la base de dades generada per sensors no invasius, situats en domicilis de la comarca, amb la col·laboració de dos doctorands de la Índia, residents a l'Institut.
 - o "Delivery Bot Robot i Programari" que faciliti la ràpida implementació i ús de robots de transport en entorns residencials, així com el disseny i construcció de carros per cada utilitat, reduint les hores sense valor afegit i aprofitar-les en atenció directa.

3. Què demanem des del nostre Moviment?

3.1. Promoure i recolzar la recerca tecnològica amb la participació del territori.

- Aportant finançament propi.
- Recolzant projectes amb clar impacte facilitador de la vida independent de les persones amb discapacitat i la inclusió en la comunitat, per tal de rebre finançament públic de la Generalitat, del Govern de l'estat i/o de fons europeus, i/o finançament privat.
- Promovent la presentació de projectes de recerca i d'innovació tecnològica en resposta a necessitats detectades en la població dependent de la comarca i prioritzades des de l'administració local i comarcal.

3.2. Facilitant i promovent la realització de proves pilot al nostre territori.

- Elevar a la Generalitat la petició d'assignar fons per a la realització de proves pilot d'àmbit municipal o comarcal de projectes d'especial interès.
- Contribuir al finançament de proves pilot amb pressupost propi municipal i/o comarcal.

3.3. Elevar a la Generalitat la necessitat de revisar els criteris públics d'accés als ajuts tècnics que faciliten viure de manera independent i inclusiva en la comunitat.

Les condicions d'accés per la via pública a molts dels ajuts tècnics contempnen barems econòmics que sovint no tenen en compte el greuge econòmic comparatiu pel fet de tenir una discapacitat en relació a la resta de la població que no en té.

La conseqüència és que un sector de persones amb discapacitat queda exclòs de l'accés a aquests ajuts, i tampoc té disponibilitat econòmica suficient per poder comprar-los en el mercat privat.

És per això que es demana la revisió dels criteris públics d'accés i/o establir suports complementaris per a l'adquisició de productes de suport, sistemes de comunicació alternativa, supressió de barreres, domòtica i/o, quan es disposa de suport humà de terceres persones, altres suports complementaris preventius de lesions, etc.

FORMACIÓ AL PERSONAL DE L'ADMINISTRACIÓ LOCAL I COMARCAL PER TAL DE FER EFECTIUS ELS DRETS DEFINITS A LA CONVENCIO

Sumari:

1. Objectius.
2. Estratègies.
3. Personal destinatari.
4. Alguns continguts bàsics.
5. Què demanem des del nostre Moviment?

1. Objectius

- Garantir l'accessibilitat visual, auditiva, cognitiva i física a tots els serveis, informacions, productes i actuacions que presten o ofereixen a la ciutadania els ajuntaments i el consell comarcal. Això implica directament tots els mitjans de comunicació i d'interlocució amb la ciutadania (web, material audiovisual, productes impresos, etc.).
- Garantir un tracte adequat a totes les persones amb discapacitat o amb trastorn mental d'acord als drets reconeguts com a ciutadans i ciutadanes, a la seva dignitat com a éssers humans, i en compliment de l'establert a la Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat en vigor des del 3 de maig de 2008.
- Facilitar el coneixement actualitzat dels canvis legislatius i normatius que afectin directament l'atenció i la garantia de l'accessibilitat de les persones amb discapacitat o amb trastorn mental per part de l'administració local i comarcal.
- Conèixer els recursos existents, tant propis com aliens, públics i privats, específics de l'àmbit de la discapacitat i generalistes que facin efectiu el principi d'inclusió.
- Conèixer altres experiències que puguin ser implementades o aportar elements de millora a la pròpia organització.

2. Estratègia

- **Incidir en les actituds i la "mirada".**

Es tracta no solament de facilitar coneixements, eines i informació, o de desenvolupar determinades habilitats, sinó **fer-ho també de manera pràctica i vivencial** dirigida a potenciar o refermar una **mirada inclusiva**.

En aquest sentit, incloure testimonis en primera persona, sempre que sigui pertinent, pot facilitar la incorporació vivencial dels continguts treballats perquè ajuda a posar-se en la pell de l'altre.

Garantir la inclusió, l'accessibilitat i el bon tracte de les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental requereix també d'entendre l'altre, identificar-lo com a subjecte de drets i també de deures, com una persona que pot requerir, o no, de determinats suports per exercir la seva ciutadania.

Suposa també entendre que no es tracta d'un tema aliè que afecta una minoria de la població. És quelcom que ens toca de prop.

- **Implementació pràctica en l'organització**, sempre en funció de les característiques de cada encàrrec i funció.

Invertir en formació solament té sentit si l'organització municipal o comarcal se'n beneficia en termes de qualitat de l'atenció i dels serveis prestats a la ciutadania amb discapacitat o/i amb trastorn mental. Per això cal que aquesta formació contempli una part pràctica en la qual cada participant treballi identificant àrees de millora, i/o proposant millores concretes, i/o identificant bones pràctiques existents.

3. A qui va adreçada la formació

3.1. Personal de contractació directa d'ajuntaments i consell comarcal.

A tall d'exemple i sense pretendre fer un llistat exhaustiu:

- Personal d'atenció a la ciutadania de serveis generalistes.
 - Centraletes d'atenció
 - Oficines d'Atenció a la Ciutadania (OAC).
 - Biblioteques públiques
 - Etc.
- Personal d'atenció a la ciutadania de serveis específics.
 - Serveis Socials
 - Guàrdia Urbana
 - Personal de residències de la Mancomunitat.

- Personal de comunicació i premsa.
- Personal de Serveis Tècnics i de Transports.
- Personal de l'àmbit de la cultura i el lleure.

3.2. Personal d'empreses i entitats que gestionen serveis municipals o comarcals (gestió indirecta de serveis públics)

En aquest cas es tracta d'incorporar als Plecs de Condicions Tècniques i Administratives la realització d'aquesta formació com una obligació de l'adjudicatari.

4. Continguts bàsics

Partim de dues premisses:

- No partim de zero:
 - Els ajuntaments i el consell comarcal ja fa temps que formen el seu personal per tal que puguin garantir els drets de les persones amb discapacitat.
 - Poden haver nivells de formació i de preparació diferents entre el personal de cada departament o àmbit de treball.
 - Les necessitats de formació del personal poden ser diferents d'uns departaments a d'altres, d'uns ajuntaments a d'altres, i d'aquests en relació al consell comarcal.
- Hi ha dos nivells diferenciats de formació:
 - Coneixements bàsics generalistes que tothom hauria de tenir, en major o menor mesura en funció del cada encàrrec i funció dins l'organització municipal o comarcal.
 - Coneixements específics per a determinats àmbits de serveis.

En aquest document ens centrarem en aquells continguts bàsics que caldria garantir, sense pretendre fer un llistat complet o exhaustiu.

D'altra banda, el grau d'aprofundiment en cada tema variarà en funció del personal al qual s'adreça. En aquest document no entrem en aquest aspecte ja que requereix d'un coneixement intern de cada organització que no ens pertoca.

Continguts	Personal a qui s'adreça
<p>La Convenció sobre els drets de les persones amb discapacitat:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Caràcter vinculant. - Els drets que cal garantir. - La filosofia inclusiva de la Convenció. 	Tot el personal esmentat
<p>Els canvis en la legislació civil en matèria de capacitat jurídica de les persones amb discapacitat (fa desaparèixer la incapacitació i la curatela, per passar de la substitució al suport):</p> <p>Implicacions en l'atenció de les persones amb discapacitat i de les persones amb trastorn mental.</p> <p>Aquest tema comporta abordar necessàriament: L'exercici de la capacitat jurídica plena exercida amb suport.</p>	Tot el personal esmentat
<p>Les paraules i els seu significat: la mirada que reflecteixen.</p> <p>Parlem de termes com: els discapacitats, subnormals, minusvàlids, persones amb discapacitat, persones amb diversitat funcional, persones amb diversitat intel·lectual,</p> <p>Terminologia a utilitzar per adreçar-nos o referir-nos a les persones amb discapacitat com a subjectes de dret i de ciutadania plena.</p>	Tot el personal esmentat
<p>L'accessibilitat visual, auditiva, cognitiva i física: implicacions per a cada departament o àrea de treball.</p> <p>Aquí ens remetem a l'apartat d'aquest document on desenvolupem aquest tema⁴¹.</p>	Tot el personal esmentat
<p>Com dirigir-se adequadament a les persones amb discapacitat.⁴²</p>	<p>Tot el personal esmentat.</p> <p>Especialment el personal d'atenció a la ciutadania, tant dels serveis generalistes com específics.</p>

⁴¹ Veure pàgines 128 a 137 d'aquest Document Marc.

⁴² Existeixen nombroses guies editades pel "Comité Español de Representantes de Personas con Discapacidad (CERMI)", entitats diverses i organismes públics, etc. que ofereixen indicacions adequades i pràctiques en relació a les diferents tipologies de discapacitat.

Continguts	Personal a qui s'adreça
<p>Formació instrumental:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Suport cognitiu. - Lectura fàcil. - Llengua de signes. - Requisits per disposar d'una pàgina web accessible i inclusiva. - Etc. 	<p>Dependrà de la formació concreta de què es tracti podrà adreçar-se a tot el personal esmentat o, de manera focalitzada, a un perfil o departament determinat.</p>
<p>L'assistència personal: el gran desconegut</p> <ul style="list-style-type: none"> - En què consisteix. - Diferències amb el Servei d'Atenció Domiciliària o d'altres. - Àmbits de prestació. - Compatibilitats i incompatibilitats. - Entitats i empreses homologades 	<p>Serveis Socials</p>
<p>Serveis i recursos públics i privats existents al territori.</p> <p>Parlem de serveis i recursos d'abast municipal i comarcal, amb caràcter específic i generalista, en cadascun dels àmbits de la vida d'una persona (educació, formació post-obligatòria, treball, lleure, etc.):</p> <p>Aquí és important que es garanteixi que s'incorporen també tots els serveis i recursos que tenen una finalitat d'inclusió de les persones amb discapacitat en cada un dels àmbits temàtics de què es tracti.</p>	<p>Personal d'atenció a la ciutadania, tant dels serveis generalistes com específics.</p>
<p>Vida associativa en l'àmbit de la discapacitat d'abast municipal i comarcal.</p> <p>Aquí és important incorporar tant les associacions amb entitat jurídica, com les plataformes ciutadanes i els moviments en defensa dels drets de les persones amb discapacitat i de les persones amb trastorn mental.</p>	<p>Personal d'atenció a la ciutadania, tant dels serveis generalistes com específics</p>

5. Què demanem des del nostre Moviment?

5.1. Definir un Pla de formació continua del personal municipal i comarcal que atén a la ciutadania, i també del personal implicat en garantir l'accessibilitat de les persones amb discapacitat o/i amb un trastorn mental a la informació, als serveis i a les actuacions d'ajuntaments i consell comarcal.

- Formació continua: Aquest eix de formació ha de ser permanent en el temps, i flexible per adaptar-se a les noves necessitats, canvis de personal o noves incorporacions, etc.
- Aquest Pla de formació continua pot tenir una dimensió municipal o supramunicipal / comarcal en funció de necessitats compartides i assenyalades per varis municipis.
- Les accions formatives organitzades pels propis ajuntaments o consell comarcal han d'incloure:
 - La implementació d'allò que s'hagi abordat en l'àrea concreta de treball de cada participant, sigui proposant alguna millora que tingui viabilitat, o de la manera que es consideri adequada a cada formació.
 - Una metodologia pràctica i vivencial dirigida a potenciar o refermar una mirada inclusiva.
- Un Pla de formació continua que:

- Garanteixi que tot el personal implicat disposa d'uns coneixements bàsics definits d'acord al seu encàrrec i funció.

- Parteixi d'una diagnosi actualitzada de fortaleces i de febleses pel que fa a l'atenció dispensada a les persones amb discapacitat o/i amb trastorn mental, i a l'accessibilitat d'aquesta ciutadania a la informació, als serveis i a les actuacions municipals i comarcals. Una diagnosi a partir de la qual es defineixin prioritats i objectius anuals.
- Un cop feta la diagnosi, defineixi unes fases d'assoliment i fixi un termini màxim en el qual es garanteixi que tot el personal implicat tindrà els coneixements bàsics definits.
- Tingui establert un sistema per recollir les demandes, interessos i necessitats del personal en aquest àmbit.
- Inclougi tant l'accés a accions formatives externes, mitjançant permís de treball retribuït i/o pagament de la matrícula, com l'organització de formacions a mida de les persones a les quals s'ha d'adreçar.
- Reculli en una memòria anual les actuacions formatives realitzades i el perfil del personal al qual s'ha adreçat.

5.2. Incloure una formació bàsica sobre els drets de les persones amb discapacitat als "Plans d'acollida de nous treballadors/es"

5.3. Implicar la Diputació de Barcelona per tal que doni suport tècnic, econòmic i/o material.

NOTES:

A series of horizontal dashed lines providing space for handwritten notes.

NOTES:

A series of horizontal dashed lines providing space for handwritten notes.

